

JISMONIY TARBIYA VA SPORT SOHASIDA KASBIY
MALAKALARNI RIVOJLANTIRISH BO'YICHA
TARMOQ KENGASHI

KASBIY STANDART

SPORT SOHASIDA MURABBIYLAR

“Sport sohasida murabbiylar” kasbiy standarti 2025-yil 18-dekabrda Kasbiy malakalarni rivojlantirish bo‘yicha Respublika kengashi majlisining 114-son bayoni bilan tasdiqlangan “Kasbiy standart shakli” hamda Milliy malaka tizimini rivojlantirish instituti direktorining 2025-yil 19-dekabrda 55-son buyrug‘i bilan tasdiqlangan “Kasbiy standartlarni ishlab chiqish va yangilash metodologiyasi”ga muvofiq, Jismoniy tarbiya va sport sohasida kasbiy malakalarni rivojlantirish bo‘yicha tarmoq kengashi tomonidan ishlab chiqilgan.

KASBIY STANDART

Sport sohasida murabbiylar

Reyestr raqami:

UZ-KS-2026-T1.0-0084

I. Umumiy ma'lumotlar

1. Kasbiy standartning qo'llanish sohasi: Ushbu kasbiy standart Jismoniy tarbiya bo'yicha tarbiyachi, To'garak (jamo) rahbari, Bolalar sport o'yinlari bo'yicha murabbiy, Murabbiy, Usta-chavandoz, Sport bo'yicha o'qituvchi-murabbiy va Davlat murabbiyi kasblari bo'yicha xodimlarga malaka talablarini belgilash, ularning malakasini mustaqil baholash, ta'lim dasturlarini ishlab chiqish, shuningdek, tashkilotlarda inson resurslarini boshqarish sohasi va boshqa faoliyat yo'nalishlarida keng turda qo'llaniladi.

2. Ushbu Kasbiy standartda quyidagi asosiy tushunchalar va atamalar qo'llaniladi:

bilim – kasbiy faoliyat doirasidagi vazifalarni bajarish uchun zarur bo'ladigan, o'rganilgan va o'zlashtirilgan ma'lumotlar;

DACUM – korxonaning tajribali xodimlaridan iborat ekspert guruhlarida tuzilgan guruh muhokamalarini o'tkazish usuli;

informal ta'lim – aniq maqsadga yo'naltirilgan, ammo institutsionallashtirilmagan (muayyan qoidalar va normalarni mujassamlashtirmagan), rasmiy yoki norasmiy ta'limdan ko'ra kamroq tashkillashtirilgan va tarkiblashtirilgan hamda oiladagi, ish joyidagi, yashash joyidagi va kundalik hayotdagi o'quv faoliyatini o'z ichiga olgan ta'lim shakli;

iqtisodiy faoliyat turi – savdo uchun mo'ljallangan mahsulot ishlab chiqarish (xizmat ko'rsatish) maqsadida u yoki bu turdagi resurslarni (uskunalar, mehnat, texnologiya va boshqalar) birlashtirishga asoslangan ishlab chiqarish jarayoni;

jismoniy rehabilitatsiya – odam organizmining buzilgan yoki vaqtincha yo'qotilgan funksiyalarini hamda nogironligi bo'lgan shaxslarning va jismoniy imkoniyatlari cheklangan boshqa shaxslarning ijtimoiy hamda kasbiy faoliyatga bo'lgan qobiliyatlarini jismoniy tarbiya va sport vositalari hamda usullaridan foydalangan holda tiklash (tuzatish va kompensatsiya qilish);

jismoniy tarbiya – madaniyatning insonni jismoniy tarbiyalash, jismoniy rivojlanish va jismoniy tayyorgarlik orqali jismoniy hamda intellektual jihatdan kamol toptirish, uning qobiliyatini va harakat faolligini takomillashtirish, sog'lom turmush tarzi ko'nikmalarini shakllantirish, ijtimoiy moslashtirish maqsadida

jamiyat tomonidan yaratiladigan hamda foydalaniladigan qadriyatlar, normalar va bilimlar yig'indisidan iborat bo'lgan qismi;

jismoniy tarbiyalash – yuksak madaniyatga ega bo'lgan har tomonlama yetuk hamda jismonan sog'lom insonni shakllantirish maqsadida shaxsni tarbiyalashga, insonning jismoniy imkoniyatlarini rivojlantirishga, uning jismoniy tarbiya va sport sohasida malaka va bilimlarini orttirishga qaratilgan jarayon;

jismoniy tarbiya yoki sport tadbiri tashkilotchisi – o'z tashabbusi bilan jismoniy tarbiya yoki sport tadbiri o'tkazayotgan va (yoki) bunday tadbirni tayyorlash hamda o'tkazishni tashkiliy, moliyaviy va moddiy jihatdan ta'minlashni amalga oshirayotgan yuridik yoki jismoniy shaxs;

jismoniy tarbiya-sog'lomlashtirish inshooti – ommaviy jismoniy tarbiya tadbirlari va jismoniy tarbiya-sog'lomlashtirish mashg'ulotlarini o'tkazish uchun mo'ljallangan, o'ziga qo'yiladigan norma va talablarga javob beradigan yopiq yoki ochiq tipdagi inshoot;

kasb – ko'nikma va bilimlarni talab qiladigan muayyan funksiyalar va vazifalarni bajarish bilan bog'liq bo'lgan faoliyat turi;

kasb xaritasi – kasb nomi, mehnat funksiyalari tavsifi, kasbga qo'yiladigan asosiy xususiyatlar va talablarni o'z ichiga olgan muayyan kasb to'g'risidagi tizimlashtirilgan ma'lumotlarni o'z ichiga olgan kasbiy standartning tarkibiy elementi;

kasbiy standartlar reyestri – bu kasbiy standartlarning nomi, qamrab olingan kasblar, uni qabul qilishga oid qaror (buyruq) rekvizitlari hamda amal qilish muddatini o'z ichiga olgan tizimlashtirilgan ro'yxat;

ko'nikma – mehnat vazifasi doirasida alohida yoki yakka harakatlarni jismoniy va aqliy jihatdan bajarish;

norasmiy ta'lim – ta'lim xizmatlari taqdim etilishini ta'minlovchi shaxs yoki tashkilot tomonidan institutsionallashtirilgan (muayyan qoidalar va normalarni mujassamlashtiruvchi), aniq maqsadga yo'naltirilgan va rejalashtirilgan, shaxsni butun hayoti davomida o'qitishdagi rasmiy ta'limga qo'shimcha va (yoki) uning muqobil shakli;

sport – odamlarning muayyan qoidalar bo'yicha tashkil etilgan, ularning jismoniy va intellektual qobiliyatini taqqoslashdan iborat bo'lgan havaskorlik asosidagi va professional asosdagi faoliyati, shuningdek ushbu faoliyatga tayyorgarlik ko'rish hamda bu faoliyat jarayonida odamlar o'rtasida yuzaga keladigan munosabatlar;

sportchi – tanlagan sport turi yoki sport turlari bilan muntazam shug'ullanadigan, doimo o'zining sport mahoratini oshirib boradigan va sport tadbirlarida qatnashadigan jismoniy shaxs;

sport bo'yicha agent – sportchi nomidan va uning manfaatlari uchun shartnoma asosida faoliyat ko'rsatadigan, tuzilgan shartnomalar shartlariga va sportchining huquqlariga rioya etilishini kuzatib boradigan shaxs;

sport musobaqasi – sportchilar o‘rtasida yoki sportchilar jamoalari o‘rtasida har xil sport turlari (sport dissiplinalari) bo‘yicha musobaqaning eng yaxshi ishtirokchisini aniqlash maqsadida jismoniy tarbiya yoki sport tadbirining tashkilotchisi tomonidan tasdiqlangan nizom (reglament) bo‘yicha o‘tkaziladigan bellashuv;

sport inshooti – sport tadbirlari va ommaviy sport tadbirlarini, sport turlari bo‘yicha o‘quv-mashq mashg‘ulotlari va o‘quv-mashq yig‘inlarini o‘tkazish uchun mo‘ljallangan, o‘ziga qo‘yiladigan norma va talablarga javob beradigan yopiq yoki ochiq tipdagi ixtisoslashtirilgan inshoot;

sportchining sport diskvalifikatsiyasi – sport turi qoidalarini yoki sport musobaqalari to‘g‘risidagi nizomlarni (reglamentlarni) yoxud xalqaro sport tashkilotlari tomonidan tasdiqlangan dopingga qarshi qoidalarni yoki respublika sport federatsiyalari (uyushmalari) tomonidan tasdiqlangan normalarni buzganlik uchun sportchini sport musobaqalarida ishtirok etishdan sportning tegishli turi bo‘yicha xalqaro sport federatsiyasi (uyushmasi) yoki sportning tegishli turi bo‘yicha respublika sport federatsiyasi (uyushmasi) tomonidan amalga oshiriladigan chetlashtirish;

sport turining tarmog‘i (dissiplinasi) – farqlovchi belgilarga ega bo‘lgan hamda bitta yoki bir nechta sport musobaqalari dasturlari turlarini o‘z ichiga oladigan sport turining qismi;

sport tadbirlari – sport musobaqalarini, o‘quv-mashq jarayonini va sportchilar ishtirokida sport musobaqalariga tayyorgarlik ko‘rish bo‘yicha boshqa tadbirlarni o‘z ichiga oladigan tadbirlar;

sport turi – jismoniy tarbiya va sport sohasidagi faoliyat turi bo‘lib, u insonning sport musobaqalariga o‘ziga xos tarzda tayyorgarlik ko‘rishi bilan ajralib turadi, sport musobaqalarini o‘tkazish va ularda ishtirok etishga doir talablar, tartib va shartlar belgilanadigan qoidalarga, nizomga (reglamentga) ega bo‘ladi;

sport federatsiyasi (uyushmasi) – bir yoki bir nechta sport turini rivojlantirish, ommalashtirish, shuningdek sport tadbirlarini o‘tkazishni tashkil etish hamda sportchilarni – O‘zbekiston Respublikasining sport terma jamoalari a‘zolarini sportning tegishli turi bo‘yicha tayyorlash uchun a‘zolik asosida tashkil etilgan va davlat ro‘yxatidan o‘tkazilgan nodavlat notijorat tashkiloti;

sport hakami – sport turi qoidalariga hamda sport musobaqasi to‘g‘risidagi nizomga (reglamentga) rioya etilishini ta‘minlash uchun jismoniy tarbiya yoki sport tadbiri tashkilotchisi tomonidan vakolat berilgan, maxsus tayyorgarlikdan o‘tgan va tegishli malaka toifasini olgan jismoniy shaxs;

sportning texnik va amaliy turlari – sport natijalariga erishish uchun sportchi tomonidan umumiy jismoniy mashqlar majmuasidan tashqari, sport texnikasidan, moslamalaridan yoki texnikaviy vositalardan foydalana bilish va ularni boshqarish sohasidagi ko‘nikmalar va mahorat qo‘llaniladigan, shuningdek har xil sport turlaridan olingan, amaliy ahamiyatga ega bo‘lgan mashqlar birikmasidan foydalaniladigan sport turlari. Sportning texnik va amaliy turlari yoshlarni

O'zbekiston Respublikasi Qurolli Kuchlarida xizmat qilishga tayyorlashning tarkibiy qismidir;

sportning harbiy-amaliy turlari – asosi harbiy xizmatchilar hamda maxsus xizmatni o'tayotgan shaxslar tomonidan o'z xizmat vazifalarini bajarishi bilan bog'liq maxsus harakatlardan (shu jumladan usullardan) iborat bo'lgan sport turlari;

ta'lim – ta'lim oluvchilarga chuqur nazariy bilim, malakalar va amaliy ko'nikmalar berishga, shuningdek ularning umumta'lim va kasbiy bilim, malaka hamda ko'nikmalarini shakllantirishga, qobiliyatini rivojlantirishga qaratilgan tizimli jarayon.

3. Kasbiy standartni ishlab chiqishga asos bo'lgan normativ-huquqiy hujjatlar:

O'zbekiston Respublikasining 2015-yil 4-sentabrdagi ““Jismoniy tarbiya va sport to'g'risida”gi O'zbekiston Respublikasi Qonuniga o'zgartirish va qo'shimchalar kiritish haqida” gi 394-son Qonuni;

O'zbekiston Respublikasi Prezidentining 2024-yil 30-sentabrdagi “O'zbekiston Respublikasi milliy malaka tizimini yanada takomillashtirish chora-tadbirlari to'g'risida”gi PQ-345-son qarori;

O'zbekiston Respublikasi Vazirlar Mahkamasining 2016-yil 24-avgustdagi “Iqtisodiy faoliyat turlarini tasniflashning xalqaro tizimiga o'tish chora-tadbirlari to'g'risida”gi 275-son qarori (IFUT-2.1);

O'zbekiston Respublikasi Vazirlar Mahkamasining 2022-yil 7-apreldagi “Jismoniy tarbiya va sport bo'yicha mutaxassislarni qayta tayyorlash va malakasini oshirish tizimini yanada takomillashtirish chora-tadbirlari to'g'risida”gi 355-son qarori;

O'zbekiston Respublikasi Vazirlar Mahkamasining 2025-yil 17-iyundagi “O'zbekiston Respublikasi milliy malaka tizimini tartibga solishga qaratilgan ayrim normativ-huquqiy hujjatlarni tasdiqlash to'g'risida”gi VM- 369-son Qarori.

4. Ushbu Kasbiy standartda quyidagi qisqartirishlar qo'llaniladi:

IFUT – O'zbekiston Respublikasi Iqtisodiy faoliyat turlarining umumdavlat tasniflagichi;

MMR – Milliy malaka ramkasi;

TMR – Tarmoq malaka ramkasi.

.

II. Kasbiy standartning pasporti

1.	Kasbiy standartning nomi:	Sport sohasida murabbiylar	
2.	Kasbiy faoliyatning asosiy maqsadi:	Jismoniy tarbiya va sport orqali insonlarning sog'lig'ini mustahkamlash, jamoaviy ruhni shakllantirish va yuqori natijalarga erishishni ta'minlash	
3.	IFUT bo'yicha seksiya, bo'lim, guruh, sinf va kichik sinf:	S seksiyasi San'at, sport va dam olish 93. Sport, dam olishni va ko'ngil ochishni tashkil etish sohasidagi faoliyat; 93.1 Sport sohasidagi faoliyat; 93.11 Sport ob'ektlari faoliyati.	
4.	Kasbiy standartning qisqacha mazmuni:	Sport tadbirlarini rejalashtirish, tashkil etish, boshqarish va rivojlantirish bo'yicha mutaxassislarning kasbiy malaka, bilim va ko'nikmalariga qo'yiladigan talablarni belgilash	
5.	Qamrab olingan kasblar ro'yxati va malaka darajasi:	Kasblar kodi va nomi:	TMR dagi malaka darajasi:
		23599004 To'garak (jamo) rahbari	5
		34220002 Jismoniy tarbiya bo'yicha tarbiyachi	5
		34220008 Murabbiy	5
		34220014 Sport turlari bo'yicha o'qituvchi-murabbiy	5
		34222002 Bolalar sport o'yinlari (turlari) bo'yicha murabbiy	5
		34222015 Usta-chavandoz	5
34220001 Davlat murabbiyi	6		

III. Kasbiy faoliyat turining funksional xaritasi

Kasblar		Mehnat funksiyalari		Mehnat vazifalari	
T/r	Kodi va nomi	Kodi	Nomi	Kodi	Nomi
1.	23599004 To'garak (jamo'a) rahbari	A1.5	To'garak faoliyatini rejalashtirish va tashkil etish	A1.01.5	O'quvchilarning yosh va qiziqish xususiyatlariga mos holda to'garak mashg'ulotlarini rejalashtirish va tashkil etish
		A2.5	To'garak mashg'ulotlarini samarali o'tkazish	A2.01.5	O'quvchilarning faolligini oshirish va amaliy bilim-ko'nikmalarni shakllantirishga qaratilgan to'garak mashg'ulotlarini o'tkazish
		A3.5	To'garak natijalarini monitoring qilish va hisobot tayyorlash	A3.01.5	O'quvchilar yutuqlari, faolligi va to'garak faoliyati samaradorligini aniqlash, tahlil qilish va hujjatlashtirish
2.	34220002 Jismoniy tarbiya bo'yicha tarbiyachi	B1.5	Jismoniy tarbiya bo'yicha mashg'ulotlarni tashkil etish va o'tkazish	B1.01.5	Jismoniy tarbiya mashg'ulotlarini rejalashtirish, tashkil etish va o'tkazish
				B1.02.5	Bolalar bilan yakka tartibda jismoniy tarbiya ishlarini tashkil etish
		B1.5	Bolalarni jismoniy tarbiya dasturi va uslublariga mos holda tayyorlash	B2.01.5	Bolalarni tasdiqlangan jismoniy tarbiya dasturlari asosida jismoniy sifatlarini rivojlantirish
				B2.02.5	Jismoniy tarbiya mashg'ulotlarida samarali pedagogik va metodik uslublarni qo'llash
		B3.5	Maktabgacha ta'lim tashkilotida bolalarni jismoniy rivojlantirish	B3.01.5	Maktabgacha yoshdagi bolalarning jismoniy sifatlarini kompleks rivojlantirishni tashkil etish
				B3.02.5	Bolalarning jismoniy rivojlanish jarayonini monitoring qilish va pedagogik qo'llab-quvvatlashni amalga oshirish
3.	34222002 Bolalar sport o'yinlari (turlari)	D1.5	Maktabgacha ta'lim tashkilotida bolalarni jismoniy rivojlantirish	D1.01.5	Maktabgacha ta'lim tashkilotida bolalarni jismoniy rivojlantirishning me'yoriy hujjatlari bilan ishlash
		D2.5		D2.01.5	Maktabgacha ta'lim tashkilotida bolalarning xavfsizligini ta'minlash va ular orasida shikastlanishni oldini olish

	bo'yicha murabbiy		Maktabgacha ta'lim tashkilotida sport inshooti va uning hududida xavfsizlikni ta'minlash	D2.02.5	Maktabgacha ta'lim tashkilotida bolalarning jismoniy tarbiya va sport mashg'ulotlarini o'tkazish uchun sharoit yaratish
		D3.5	Maktabgacha ta'lim tashkilotida jismoniy-sog'lomlashtirish va ommaviy sport tadbirlarini o'tkazish	D3.01.5	Maktabgacha ta'lim tashkilotida bolalar bilan jismoniy tarbiya va sport tadbirlarini o'tkazish
		D4.5	Shug'ullanuvchilarni sog'lomlashtirish va boshlang'ich tayyorgarlik bosqichlariga tayyorlash	D4.01.5	Shug'ullanuvchilar guruhlarini shakllantirish
D4.02.5	Sport va sog'lomlashtirish, boshlang'ich ta'lim bosqichlarida shug'ullanuvchilarning sport mashg'ulotlarini rejalashtirish, hisobga olish va tahlil qilish				
4.	34220008 Murabbiy	E1.5	Sportchilarning umumiy, maxsus jismoniy va boshlang'ich tayyorgarligi bo'yicha tadbirlarini tashkil etish	E1.01.5	Sportchilarning umumiy jismoniy tayyorgarligi bo'yicha mashg'ulotlarni rejalashtirish, o'tkazish va tahlil qilish
				E1.02.5	Sportchilarning maxsus jismoniy tayyorgarligi bo'yicha mashg'ulotlarni rejalashtirish, o'tkazish va tahlil qilish
				E1.03.5	Sportda boshlang'ich tayyorgarlik faoliyatini o'tkazish va sportchilar bilan tarbiyaviy ishlarni o'tkazish va tahlil qilish
				E1.04.5	Sportchilarning jismoniy va funksional tayyorgarligi bo'yicha testlarni o'tkazish hamda Murabbiy-yordamchilariga maslahat berish
5.	34222015 Usta-chavandoz	F1.5	Sport otiga mashg'ulotlarni tashkil etish va o'tkazish	F1.01.5	Sport otiga mashg'ulotlarini rejalashtirish va olib borish
		F2.5	Sport otlarini musobaqalariga tayyorlash	F2.01.5	Sport otlarini chavandoz bilan ishlash holatiga keltirish va tayyorlash

		F3.5	Otlarni ot sportiga tayyorlash	F3.01.5	Sport otlarini jismoniy va psixologik tayyorgarligini ta'minlash
6.	34220014 Sport turlari bo'yicha o'qituvchi-murabbiy	G1.5	Sportchilarni tayyorlash va talabalarning jismoniy tarbiyasi bo'yicha tadbirlar o'tkazish	G1.01.5	Jismoniy tarbiya va sport mashg'ulotlarining mazmunini rejalashtirish
				G1.02.5	Jismoniy tarbiya va sport mashg'ulotlarini o'tkazish
				G1.03.5	Jismoniy tarbiya va sportni psixologik, pedagogik, axborot, texnik ta'minlash
				G1.04.5	Sport musobaqalarida, sport va jismoniy tarbiya tadbirlarida ishtirok etishni tashkil etish
				G1.05.5	Jismoniy tarbiya va sportda shikastlanishlar oldini olishni ta'minlash
				G1.06.5	O'lchov va baholash usullaridan foydalangan holda tayyorlikni nazorat qilish va hisobga olishni amalga oshirish
				G1.7.5	Sportchilar va talabalar uchun xoreografik va akrobatik mashg'ulotlarni ta'minlash
7.	34220001 Davlat murabbiyi	H1.6	Oliy ta'lim tashkilotlarida sportchilarni tayyorlash va ularda raqobatbardoshlik ko'nikmalarini rivojlantirish	H1.01.6	Oliy ta'lim tashkiloti va sport jamoasi sportchilari bilan mashg'ulot jarayonini amalga oshirish va sport faoliyati ko'nikmalarini rivojlantirish
				H1.02.6	Oliy ta'lim tashkiloti va sport jamoasida Murabbiylik faoliyati hamda mashg'ulotlarini rejalashtirish, tashkil etish, muvofiqlashtirish, erishilgan sport natijalarini nazorat qilish, hisobga olish va tahlil qilish
				H1.03.6	Oliy ta'lim tashkiloti tomonidan sport jamoalari moddiy-texnika ta'minotini tashkillashtirish va takomillashtirib borish, Murabbiylar va o'qituvchilarni jalb qilgan holda tashkil etish

IV. Kasblar xaritasi va mehnat funksiyalari tavsifi

Kasbning nomi	To'garak (jamo'a) rahbari
Mashg'ulot nomining kodi	23599
TMR bo'yicha malaka darajasi	5
Malakani baholashga qo'yiladigan talabalar	Tavsiya etiladi
Amaliy tajriba (ish staji)ga qo'yilgan talablar:	To'garak rahbari kasbi bo'yicha kamida 1–2 yil amaliy ish tajribasiga ega bo'lishi lozim. Nomzod bolalar va o'smirlar bilan ishlashda amaliy faoliyat yuritgan, ijtimoiy-psixologik xususiyatlarni yaxshi tushunadigan, to'garak mashg'ulotlarini tashkil qilish va o'tkazishda tajribali bo'lishi zarur
Layoqatiga va shaxsiy kompetensiyalarga qo'yilgan talablar	18 yoshga to'lgan bo'lishi; erkak (ayol); Ishga kirishda dastlabki tibbiy ko'rikdan o'tgan bo'lishi; Bolalar va o'smirlar bilan ishlash uchun psixologik va jismoniy jihatdan yaroqli bo'lishi lozim; Jinoyat sodir etganligi uchun ilgari sudlangan shaxslar ushbu kasb faoliyati bilan shug'ullanishi mumkin emas; Pedagogik faoliyat yuritishga imkon beruvchi diplom yoki tegishli malaka sertifikatiga ega bo'lishi zarur; favqulodda va stressli vaziyatlarda o'zini qo'lga olish va xotirjamlikni saqlash; o'z bilimi, tajribasi va vakolati doirasida qarorlar qabul qilish; belgilangan vazifalarni ish vaqtdan unumli va oqilona foydalangan holda bajarish; mehnatni muhofaza qilish va xavfsizlik texnikasi, atrof-muhitni muhofaza qilish, sanitariya-gigiyena, yong'in va elektr xavfsizligi qoidalariga rioya qilish; o'z tajribasini hamkasblari bilan bo'lishish; jamo'a bilan inoq ishlash; o'z vazifalariga bog'liq yangilik va innovatsiyalarni kuzatib borish, o'zlashtirish va joriy qilish; tezkorlik bilan qaror qabul qilish; ish vaqtida yuz berishi mumkin bo'lgan o'zgarishlarga nisbatan sezgir bo'lish; yo'riqnomalar va ko'rsatmalarga qat'iy rioya qilish; kasbiy faoliyatni halollik, mas'uliyat va odob-axloq qoidalari asosida olib borish; o'quvchilarga namunali xulq ko'rsatish, ularning rivojlanishiga ijobiy ta'sir ko'rsatish; o'quv jarayonida mehnat intizomi, xavfsizlik va sanitariya-gigiyena qoidalariga rioya qilish;

	to'garak ishtirokchilarining fikrini tinglash, ularni faollashtirish, erkin fikrlash muhitini yaratish; jamoa bilan hamkorlikda ishlay olish, pedagogik jarayonda yangiliklarni tatbiq etishga tayyor bo'lish.	
Ta'lim darajasiga qo'yilgan talablar	O'rta maxsus professional ta'lim	
Norasmiy va informal ta'lim bilan bog'liqligi	1) Boshlang'ich professional ta'lim yoki o'rta professional ta'lim+norasmiy (informal) ta'lim yoki amaliy tajriba 2) To'garak rahbari kasbiy faoliyatida doimiy rivojlanish uchun malaka oshirish kurslarida, amaliy loyihalarda, seminar va treninglarda muntazam ishtirok etgan bo'lishi kerak	
Kasbiy standartlar reyestrda mavjudligi	-	
Kasbning boshqa mumkin bo'lgan nomlari	-	
Boshqa kasblar bilan aloqadorligi	TMR bo'yicha malaka darajasi:	Kasbning nomi:
	5	Sport maktabi yo'riqchi-uslubchisi
Mehnat funksiyalarining tavsifi		
Kodi va nomi	Mehnat vazifalari	
A1.5 To'garak faoliyatini rejalashtirish va tashkil etish	A1.01.5 O'quvchilarning yosh va qiziqish xususiyatlariga mos holda to'garak mashg'ulotlarini rejalashtirish va tashkil etish	O'qitish natijalari
		Mehnat harakatlari:
		1. O'quv yiliga mo'ljallangan batafsil ish rejasini tuzish va unga asoslangan holda mashg'ulotlarni tashkil etish
		2. To'garakning mavzu rejasini ishlab chiqish, darslik va ko'rgazmali materiallar tayyorlash
		3. Har bir o'quvchi yoki guruhning qiziqish darajasini aniqlab, shunga mos yo'nalishlarda faoliyatni yo'lga qo'yish
		4. Pedagogik yondashuvni tizimli ravishda qo'llab, rejali va samarali mashg'ulotlar tashkil etish
		Ko'nikmalar:
		To'garak faoliyatini rejalashtirish, o'quv dasturlarini ishlab chiqish va moslashtirish
		Mavzuga oid ilg'or uslub va metodlarni tanlab qo'llash
		O'quvchilarni rag'batlantirish va darsda faol ishtirok etishga jalb etish
		O'quv jarayonini strategik rejalashtirish va samarali tashkil etish
O'quv-metodik materiallarni ishlab chiqish va didaktik vositalardan samarali foydalanish		
O'quvchilarning individual xususiyatlarini aniqlash va differensial yondashuvni qo'llash		

		<p>Mashg'ulotlar samaradorligini tahlil qilish va pedagogik jarayonni takomillashtirish</p> <p>Bilimlar:</p> <p>O'quvchilarning yosh psixologiyasi va individual rivojlanish xususiyatlari</p> <p>Ta'lim samaradorligini monitoring qilish va baholash metodlari</p> <p>Yosh va pedagogik psixologiya asoslari</p> <p>Didaktik materiallar va o'quv vositalarini ishlab chiqish tartibi</p> <p>O'quvchilarning individual xususiyatlarini aniqlash va differensial yondashuvni qo'llash asoslari</p> <p>Pedagogika, uslubiy asoslari va to'garak yo'nalishiga doir nazariy bilimlar hamda darsliklar, uslubiy qo'llanmalar va texnologiyalardan foydalanish qoidalari</p>
	Mas'uliyat va mustaqillik	<p>1. Mashg'ulot jarayonida o'quvchilarning sog'lig'ining kuzatilishi, ortiqcha yuklamadan himoya qilinishi, xavfsiz o'quv muhitining yaratilishi va favqulodda holatlarning oldini olish choralarining ko'rilishi</p> <p>2. O'quvchilar bilan muomala qilishda pedagogik odob-axloq qoidalariga amal qilinishi, ularning qiziqishi va individual qadr-qimmatining hurmat qilinishi, teng huquqlilik va adolat tamoyillarining saqlanishi</p> <p>3. Ichki tartib-qoidalar, belgilangan vaqt me'yorlari va rahbariyat ko'rsatmalarining vijdonan bajarilishi, to'garak faoliyatini rejalashtirish va o'tkazishda intizomiy tamoyillarga qat'iy amal qilinishi</p> <p>4. To'garak faoliyati bo'yicha batafsil ish rejasi, mavzu rejasi, mashg'ulot materiallari va natijalariga oid hujjatlarning o'z vaqtida, to'g'ri va tizimli yuritilishi, rahbariyat va ota-onalarga belgilangan tartibda hisobot berilishi</p>
A.5 To'garak mashg'ulotlarini samarali o'tkazish	A2.01.5 O'quvchilarning faolligini oshirish va amaliy bilim- ko'nikmalarni shakllantirishga qaratilgan to'garak mashg'ulotlarini o'tkazish	<p>Mehnat harakatlari:</p> <p>1. Interaktiv uslublar asosida mashg'ulotlar olib borish, o'quvchilarning mustaqil ishlashini rag'batlantirish</p> <p>2. Amaliy ishlar, loyiha asosida yondashuv, guruhlarda ishlash orqali ijtimoiy va ijodiy faoliyatni rivojlantirish</p> <p>3. Qiziqarli topshiriqlar, tanlovlar, o'yinlar orqali mashg'ulot muhitini jonlantirish</p> <p>4. Har bir o'quvchining ishtirokini tahlil qilish, ularga alohida yondashuv bilan uslubiy yordam ko'rsatish</p> <p>Ko'nikmalar:</p> <p>O'quvchilar e'tiborini darsga jalb etish, mashg'ulotlar davomida tarbiyaviy ta'sir ko'rsatish</p>

		<p>Guruh bilan ishlash, fikr almashish, hamkorlik qilish, vaziyatli masalalarni hal qilish</p> <p>Mavzuga oid multimedia, texnika va boshqa zamonaviy vositalardan foydalanish</p> <p>Interaktiv mashg'ulotlarni samarali tashkil etish</p> <p>Amaliy topshiriqlarni ishlab chiqish, loyiha ishlarini rejalashtirish va guruhlarda ishlash jarayonini muvofiqlashtirish</p> <p>Qiziqarli topshiriqlar, o'yin texnologiyalari va tanlovlar orqali mashg'ulot jarayonini jonlantirish hamda o'quvchilarning faol ishtirokini ta'minlash</p> <p>Har bir o'quvchining ishtirokini tahlil qilish, kuchli va rivojlantirish zarur bo'lgan jihatlarini aniqlash hamda shunga mos pedagogik yordam ko'rsatish</p> <p>Bilimlar:</p> <p>Mashg'ulotning pedagogik va psixologik asoslari</p> <p>Ijodiy uslublar, kommunikativ texnikalar</p> <p>Zamonaviy pedagogik texnologiyalar va interaktiv metodlar nazariyasi</p> <p>Yosh va pedagogik psixologiya asoslari</p> <p>Ijtimoiy-kommunikativ faoliyatni rivojlantirish metodikasi</p> <p>Ta'lim jarayonini monitoring qilish va baholash usullari</p> <p>Baholash tizimlari va o'quvchilar bilimni aniqlash usullari</p>
	Mas'uliyat va mustaqillik:	<p>1. To'g'arak mashg'ulotlarini samarali o'tkazishda interaktiv uslublarning mustaqil tanlanishi, o'quvchilarning faolligini oshirish va amaliy ko'nikmalarni shakllantirish bo'yicha pedagogik qarorlarning qabul qilinishi. Mashg'ulot mazmunining o'quvchilarning qiziqishi va tayyorgarlik darajasiga mos holda ijodkorlik bilan tashkil etilishi</p> <p>2. Mashg'ulot jarayonida o'quvchilarning sog'lig'ining doimiy nazorat qilinishi, ularning ortiqcha yuklama va noqulay sharoitlardan himoya qilinishi, guruhli faoliyat va o'yinlarda xavfsizlik choralarga qat'iy rioya qilinishi</p> <p>3. Mashg'ulotlarning belgilangan vaqtda, o'quv reja va dasturlar asosida o'tkazilishi, tashkilotning ichki tartib-qoidalariga rioya qilinishi hamda berilgan vazifalarning vijdonan bajarilishi</p> <p>4. O'quvchilarning faolligi, ishtiroki va mashg'ulot samaradorligi bo'yicha zarur hujjatlarning yuritilishi, baholash natijalarining tizimli ravishda qayd qilinishi va rahbariyatga belgilangan tartibda hisobot berilishi</p>
A3.5	A3.01.5 O'quvchilar yutuqlari,	<p>Mehnat harakatlari:</p> <p>1. O'quvchilar erishgan yutuqlarni yig'ish, baholash va taqdim qilish</p>

To'garak natijalarini monitoring qilish va hisobot tayyorlash	faolligi va to'garak faoliyati samaradorligini aniqlash, tahlil qilish va hujjatlashtirish	2. To'garak faoliyati natijalari asosida yillik yoki choraklik hisobotlarni tayyorlash
		3. Rivojlanish yo'nalishlarini tahlil qilish, takomillashtirish bo'yicha tavsiyalar ishlab chiqish
		4. Ota-onalar, hamkasblar va rahbarlar bilan yakuniy natijalarni muhokama qilish
		Ko'nikmalar:
		Pedagogik monitoring yuritish, tahliliy fikrlash asosida rivojlanish strategiyasini ishlab chiqish
		Huquqiy va rasmiy hujjatlar asosida yozma hisobotlarni shakllantirish
		Ta'lim jarayonida statistik va sifat ko'rsatkichlarini baholash
		Bilimlar:
		Hisobot yozish qoidalari, normativ hujjatlar bilan ishlash tartiblari
		Pedagogik tahlil va monitoring uslublari
Statistika, taqdimot va tahlil vositalari (grafik, jadval, diagramma) bilan ishlash qoidalari		
Mas'uliyat va mustaqillik:	1. To'garak mashg'ulotlarining pedagogik va uslubiy asoslarda mustaqil ravishda rejalashtirilishi, mashg'ulot mazmuni, shakl va uslublarining tanlanishi, zimmasiga olingan vazifalarning tashqi nazorat talablarisiz tashkil etilishi salohiyatiga ega bo'linishi	
	2. Har bir mashg'ulot jarayonida o'quvchilarning xavfsizligi, emotsional holati va sog'lig'i uchun to'liq javob berilishi. Favqulodda vaziyatlarning oldindan baholanishi va kerakli choralarning ko'rilishi shart etib belgilanishi	
	3. Belgilangan vaqt me'yorlariga, o'quv jadvaliga, yo'riqnomalar va ichki mehnat tartib-qoidalariga qat'iy amal qilinishi. Ish vaqtida yuzaga kelishi mumkin bo'lgan vaziyatlarga mos ravishda moslashilishi, tezkor qarorlarning qabul qilinishi qobiliyatiga ega bo'linishi lozimligi	
Texnik va/yoki texnologik talab:	1. Mashg'ulotlar davomida rahbar amaliy, ijodiy, sport yoki texnik mashg'ulotlar uchun zarur bo'lgan vositalardan (rassomlik anjomlari, musiqa asboblari, sport jihozlari, texnik to'plamlar va h.k.) xavfsiz va to'g'ri foydalana olishi kerak. 2. Rahbar interaktiv taqdimotlar, videodarslar, grafik dasturlar, test platformalari kabi zamonaviy raqamli vositalarni mashg'ulotda samarali qo'llay olishi, zamonaviy texnologiyalardan ta'limda foydalanishni bilishi zarur.	

	<p>3. Mashg'ulot o'tkaziladigan xona, texnik vositalar, mehnat qurollari gigiyena va xavfsizlik qoidalariga muvofiq bo'lishi kerak. Rahbar ularning texnik sozligini doimiy nazorat qiladi va sanitariya me'yorlariga qat'iy amal qiladi.</p> <p>4. To'garak rahbari yong'in xavfsizligi vositalaridan foydalanish, elektr uskunalarni xavfsiz ulash va uzish, bolalar ishtirokidagi mehnat jarayonlarida texnika xavfsizligini ta'minlash bo'yicha bilim va ko'nikmaga ega bo'lishi shart.</p> <p>5. To'garak mashg'ulotlarida foydalaniladigan asbob-uskunalarining yo'riqnomasi, foydalanish talablari, o'quv rejasi va uslubiy materiallarni o'qish, tushunish va amalda qo'llash salohiyatiga ega bo'lishi lozim.</p> <p>6. To'garak faoliyatini takomillashtirish maqsadida yangi pedagogik dasturlar, veb-platformalar, interaktiv uskunalar, audio-video vositalarni ish faoliyatiga tatbiq eta olishi, bu boradagi yangiliklarni o'zlashtirishga intilishi kerak.</p>
--	--

Kasbning nomi:	Jismoniy tarbiya bo'yicha tarbiyachi	
Mashg'ulot nomining kodi:	34220	
TMR bo'yicha malaka darajasi:	5	
Malakani baholashga qo'yiladigan talablar:	Tavsiya etiladi	
Amaliy tajriba (ish staji)ga qo'yilgan talablar:	Kasbiy faoliyat profilida kamida uch yoki (O'zbekiston Respublikasi sport jamoasida yoxud rasmiy xalqaro sport musobaqalarida professional sportchi sifatida samarali ishtirok etgan tajribasi yakuniy bayonnomada 1-6 o'rinlar) sport jamoalarining murabbiy- o'qituvchisi	
Layoqatiga va shaxsiy kompetensiyalarga qo'yilgan talablar:	<p>18 yoshga to'lganligi; erkak (ayol); Ishga kirishda dastlabki tibbiy ko'rikdan o'tganligi; Pedagogik faoliyatga to'sqinlik qiladigan kasalliklari yoki jismoniy nuqsoni bo'lgan shaxslar shuningdek qasddan jinoyatlar sodir etganligi uchun ilgari hukm qilingan shaxslar maktabgacha ta'lim tashkilotlarida pedagoglik faoliyat bilan shug'ullanishi mumkin emas; Rahbarlariga o'z vaqtida va to'g'ri ma'lumotlarni taqdim etish; O'z bilimi, tajribasi va vakolati doirasida qarorlar qabul qilish; Belgilangan vazifalarni ish vaqtdan unumli va oqilona foydalangan holda bajarish; Mehnatni muhofaza qilish va xavfsizlik texnikasi, atrof-muhitni muhofaza qilish, sanitariya-gigiyena, yong'in va elektr xavfsizligi qoidalariga rioya qilish; O'z tajribasini hamkasblari bilan bo'lishish; jamoalar bilan inoq ishlash; O'z vazifalariga bog'liq yangilik va innovatsiyalarni kuzatib borish, o'zlashtirish va joriy qilish.</p>	
Ta'lim darajasiga qo'yilgan talablar:	O'rta maxsus professional ta'lim	
Norasmiy va informal ta'lim bilan bog'liqligi:	Boshlang'ich professional ta'lim yoki o'rta professional ta'lim+norasmiy (informal) ta'lim yoki amaliy tajriba	
Kasbiy standartlar reyestrda mavjudligi:	-	
Kasbning boshqa mumkin bo'lgan nomlari:	-	
Boshqa kasblar bilan aloqadorligi	TMR bo'yicha malaka darajasi:	Kasbning nomi:
	5	To'garak (jamoalar) rahbari
Mehnat funksiyalarining tavsifi		
Kodi va nomi	Mehnat vazifalari	

B1.5- Jismoniy tarbiya bo'yicha mashg'ulotlarni tashkil etish va o'tkazish	B1.01.5- Jismoniy tarbiya mashg'ulotlarini rejalashtirish, tashkil etish va o'tkazish	O'qitish natijalari	
		Mehnat harakatlari:	
		1. Davlat talablari, davlat o'quv dasturi va variativ dasturlar asosida ta'lim tarbiya jarayonini tashkil etish	
		2. O'quv-uslubiy qo'llanmalardan keng foydalanish, jismoniy tarbiya shakl va vositalarini qo'llash	
		3. Bolaning rivojlanish xaritasini tarbiyachi bilan birgalikda yuritish	
		Ko'nikmalar:	
		Davlat talablari, davlat o'quv dasturi va variativ dasturlar asosida ta'lim tarbiya jarayonini rejalashtirishni tashkil etish	
		Dastur asosida mashg'ulotlarni rejalashtirish, maqsad va natijalarni aniq belgilash	
		Metodik qo'llanmalar, didaktik vositalar va jismoniy tarbiya shakllarini integratsiyalash	
		Yosh va individual xususiyatlardan kelib chiqib shakl, metod va vositalarni moslashtirish	
		Tarbiyachi bilan birgalikda bolaning rivojlanish xaritasini yuritish va natijalarni muvofiqlashtirish.	
		Bolaning jismoniy rivojlanish ko'rsatkichlarini tahlil qilish va metodik xulosalar chiqarish	
		Bilimlar:	
	Davlat talablari va davlat o'quv dasturi va variativ dasturlar asosida ta'lim-tarbiya jarayonini rejalashtirish uslublari		
	Davlat talablari va davlat o'quv dasturi va variativ dasturlar asosida ta'lim tarbiya jarayonini tashkil etish va o'tkazish qoidalari		
	Bolaning rivojlanish xaritasini tarbiyachi bilan birgalikda yuritish metodikalari		
	Bolalarni jismoniy rivojlantirish bo'yicha mashg'ulot rejalarni tuzish ko'rsatmalari		
	B1.02.5- Bolalar bilan yakka tartibda jismoniy tarbiya ishlarini tashkil etish	Mehnat harakatlari:	
		1. Bolalar bilan yakka tartibda ishlarni tashkil qilish	
		2. Ota-onalar bilan hamkorlik qilish	
3. Tibbiy xodimlar bilan birgalikda bolalarning salomatlik holatini nazorat qilish			
Ko'nikmalar:			
Bolaning yosh, jismoniy tayyorgarlik va sog'liq xususiyatlariga mos mashqlarni tanlash			
Maqsad, yuklama hajmi va kutilayotgan natijalarni aniqlash			

		Tibbiy tavsiyalar asosida jismoniy yuklamani moslashtirish
		Tavsiyalar berish, natijalarni tushuntirish va hamkorlikni yo'lga qo'yish.
		Bolaning rivojlanish dinamikasini baholash
		Bilimlar:
		Bolalar anatomiyasi va fiziologiyasi asoslari
		Individual jismoniy rivojlanish qonuniyatlari
		Jismoniy yuklama me'yorlash tamoyillari
		Sog'liqni saqlash va gigiyena talablari
		Pedagogik muloqot asoslari
		Ota-onalar bilan ishlash metodikasi
Mas'uliyat va mustaqillik:		1. Jismoniy tarbiya mashg'ulotlarini davlat ta'lim standartlari, sog'lomlashtirish dasturlari va tarbiyalanuvchilarning individual xususiyatlariga asoslanib mustaqil rejalashtirish, tashkil etish va natijalarini baholash uchun shaxsiy javobgarlik
		2. Bolalarning jismoniy holatini muntazam monitoring qilish, ortiqcha yuklama va shikastlanish xavfini oldini olish hamda favqulodda vaziyatlarda tezkor choralar ko'rish uchun to'liq mas'uliyat
		3. Tarbiyalanuvchilarning huquq va erkinliklariga rioya etish, individual rivojlanishini hisobga olgan holda pedagogik faoliyat yuritish va etik me'yorlarga qat'iy amal qilish uchun javobgarlik
		4. Ichki tartib-qoidalar, mehnat intizomi va belgilangan vaqt me'yorlariga rioya etish hamda yuklatilgan vazifalarni sifatli va vijdonan bajarish bo'yicha mustaqil javobgarlik
B2.5 Bolalarni jismoniy tarbiya dasturi va uslublariga mos holda jismoniy tayyorlash	B2.01.5 Bolalarni tasdiqlangan jismoniy tarbiya dasturlari asosida jismoniy sifatlarini rivojlantirish	Mehnat harakatlari:
		1. Tasdiqlangan jismoniy tarbiya dasturi asosida yillik va oylik mashg'ulot rejasini ishlab chiqish
		2. Mashg'ulot uchun maqsad va kutilayotgan natijalarni aniqlash
		3. Yosh va individual xususiyatlardan kelib chiqib jismoniy yuklamani me'yorlash
		4. Kuch, chidamlilik, tezkorlik, chaqqonlik va egiluvchanlikni rivojlantiruvchi mashqlarni tanlash
		5. Mashg'ulot jarayonida xavfsizlik texnikasi talablariga rioya etilishini ta'minlash
		6. Jismoniy tayyorgarlik darajasini aniqlash uchun nazorat testlarini o'tkazish
		7. Mashg'ulot davomida harakatlarni namoyish qilish va texnik jihatdan to'g'rilash

		8. Mashg'ulot yuklamasini monitoring qilish va zarurat bo'lsa tuzatish kiritish
		9. Mashg'ulot yakunida natijalarni tahlil qilish va qayd etish
		10. Sog'liq holatidagi cheklovlarni inobatga olib moslashtirilgan mashqlarni qo'llash
		Ko'nikmalar:
		Jismoniy yuklamani me'yorlash va differensial taqsimlash
		Harakat sifatlarini kompleks rivojlantirish metodikasini qo'llash
		Nazorat-sinov mashqlarini tashkil etish va natijalarni tahlil qilish
		Bolalarning jismoniy rivojlanish dinamikasini baholash
		Mashg'ulot jarayonini pedagogik boshqarish
		Xavfsiz va samarali mashq bajarishni nazorat qilish.
		Individual yondashuv asosida mashqlarni moslashtirish
		Favqulodda vaziyatlarda birlamchi choralar ko'rish
		Sport jihozlaridan to'g'ri foydalanish
		Hisobot va monitoring hujjatlarini yuritish
		Bilimlar:
		Bolalar va o'smirlar fiziologiyasi asoslari
		Jismoniy sifatlarni rivojlantirish nazariyasi
		Jismoniy tarbiya dasturlarining mazmuni va talablari
		Yuklama me'yorlash tamoyillari
		Harakat faoliyatining biomekanik asoslari
		Sport mashg'ulotlari gigiyenasi
		Xavfsizlik texnikasi qoidalari
		Nazorat va baholash mezonlari
		Yoshga oid psixologik xususiyatlar
		Sog'lom turmush tarzi tamoyillari
		Mehnat harakatlari:
	B2.02.5 Jismoniy tarbiya mashg'ulotlarida samarali pedagogik va metodik uslublarni qo'llash	1. Mashg'ulotlarni pedagogik maqsad asosida loyihalash
		2. Ko'rgazmali, amaliy va o'yin metodlarini qo'llash
		3. Harakat ko'nikmalarini bosqichma-bosqich o'rgatish
		4. Texnik xatolarni aniqlash va tuzatish
		5. Motivatsiyani oshiruvchi metodlarni qo'llash
		6. Guruhni samarali boshqarish va intizomni ta'minlash
		7. Individual va guruhli topshiriqlarni tashkil etis

		8. Mashg'ulot samaradorligini baholash.
		9. Innovatsion pedagogik texnologiyalarni qo'llash
		10. Metodik tahlil asosida mashg'ulotni takomillashtirish
		Ko'nikmalar:
		Pedagogik muloqot olib borish
		Bolalarda ichki motivatsiyani shakllantirish
		Harakat ko'nikmalarini shakllantirish metodikasini qo'llash
		Mashg'ulot vaqtini samarali taqsimlash
		Differensial va individual yondashuvni amalga oshirish
		O'yin va interaktiv metodlardan foydalanish
		Refleksiya va tahlil o'tkazish
		O'quv jarayonini metodik jihatdan optimallashtirish
		Ijobiy psixologik muhit yaratish
		Bilimlar:
		Jismoniy tarbiya pedagogikasi asoslari
		O'qitish metodlari va usullari
		Harakat ko'nikmalarini shakllantirish bosqichlari
		Bolalar psixologiyasi
		Motivatsiya nazariyalari
		Pedagogik diagnostika asoslari
	Innovatsion ta'lim texnologiyalari	
	Guruh dinamikasi qonuniyatlari	
	Pedagogik diagnostika asoslari	
	Kommunikativ kompetensiya asoslari	
	Ta'lim jarayonini baholash mezonlari	
	Mas'uliyat va mustaqillik	1. Bolalarning hayoti va sog'lig'i xavfsizligini ta'minlash uchun shaxsiy javobgarlikni o'z zimmasiga olish
		2. Jismoniy tarbiya mashg'ulotlarini tasdiqlangan dastur va me'yoriy hujjatlar asosida mustaqil rejalashtirish va tashkil etish
		3. Mashg'ulot yuklamasi hajmi va intensivligini mustaqil belgilash hamda zarurat bo'lsa operativ tuzatishlar kiritish
		4. Harakat ko'nikmalarini o'rgatish jarayonida metodik qarorlarni mustaqil qabul qilish
		5. O'quvchilarning individual xususiyatlari, sog'liq holati va tayyorgarlik darajasini hisobga olgan holda differensial yondashuvni ta'minlash
		6. Mashg'ulot samaradorligini monitoring qilish va natijalar bo'yicha xulosalar chiqarish uchun javobgarlikni olish

		7. Xavfsizlik texnikasi qoidalariga rioya etilishini nazorat qilish va buzilishlar yuzasidan choralar ko'rish
		8. Pedagogik muloqot va intizomni ta'minlashda mustaqil boshqaruv qarorlarini qabul qilish
		9. Ta'lim-tarbiya jarayonida innovatsion metodlarni tanlash va qo'llash uchun mas'ul bo'lish
		10. Hisobot hujjatlarini yuritish, natijalarni rasmiylashtirish va tahlil qilishda aniqlik hamda xolislikni ta'minlash
		11. Favqulodda vaziyatlarda tezkor va asosli qaror qabul qilish
		12. O'z kasbiy malakasini oshirish va metodik faoliyatni takomillashtirib borish uchun shaxsiy javobgarlikni olish
B3.5 Maktabgacha ta'lim tashkilotida bolalarni jismoniy rivojlantirish	B3.01.5 Maktabgacha yoshdagi bolalarning jismoniy sifatlarini kompleks rivojlantirishni tashkil etish	Mehnat harakatlari:
		1. Maktabgacha ta'lim dasturiga muvofiq jismoniy mashg'ulotlar rejasini ishlab chiqish
		2. Yosh xususiyatlariga mos harakatli o'yinlar va mashqlarni tanlash
		3. Kuch, chaqqonlik, tezkorlik, muvozanat va egiluvchanlikni rivojlantiruvchi mashqlarni tashkil etish
		4. Ertalabki badantarbiya va sog'lomlashtirish mashqlarini o'tkazish
		5. Chiniqtirish tadbirlarini (havoda, suv bilan va boshqalar) tashkil etish
		6. Harakatli o'yinlarni xavfsizlik talablariga rioya qilgan holda boshqarish
		7. Mashg'ulot davomida harakatlarni namoyish qilish va to'g'ri bajarilishini nazorat qilish
		8. Mashg'ulot yuklamasini bolalarning imkoniyatiga moslashtirish
		9. Sport anjomlari va jihozlardan to'g'ri foydalanishni ta'minlash
		10. Mashg'ulot yakunida qisqa tahlil va baholashni amalga oshirish
		Ko'nikmalar:
		Jismoniy mashg'ulotlarni metodik jihatdan rejalashtirish
		Harakatli o'yinlarni samarali tashkil etish
Yoshga mos jismoniy yuklamani belgilash		
Bolalarda harakat koordinatsiyasini rivojlantirish		
Mashg'ulot jarayonini boshqarish va intizomni ta'minlash		

		Xavfsizlik texnikasiga rioya etilishini nazorat qilish
		Harakat ko'nikmalarini bosqichma-bosqich shakllantirish
		Motivatsiyani shakllantirish va ijobiy muhit yaratish
		Sog'lomlashtirish texnologiyalarini qo'llash
		Mashg'ulot samaradorligini baholash
		Bilimlar:
		Maktabgacha yoshdagi bolalar fiziologiyasi
		Jismoniy rivojlanish qonuniyatlari
		Harakat faoliyati metodikasi
		Jismoniy sifatlarni rivojlantirish nazariyasi
		Sog'lomlashtirish va chiniqtirish asoslari
		Bolalar psixologiyasi
		Xavfsizlik texnikasi talablari
		Harakatli o'yinlar metodikasi
		Gigiyena me'yorlari
		Maktabgacha ta'lim dasturi talablari
		Mehnat harakatlari:
	Bolalarning jismoniy rivojlanish ko'rsatkichlarini muntazam kuzatish	
	Nazorat testlari va oddiy diagnostik mashqlarni o'tkazish	
	Rivojlanish natijalarini qayd etish va tahlil qilish	
	Individual rivojlanish xaritalarini yuritish	
	Sog'liq holatini inobatga olib yuklamani moslashtirish	
	Tibbiy xodimlar bilan hamkorlikda tavsiyalarni amalga oshirish	
	Tarbiyachilar va ota-onalarga maslahat berish	
	Past jismoniy tayyorgarlikka ega bolalar bilan qo'shimcha ish olib borish	
	Mashg'ulot samaradorligini baholash va metodik tuzatish kiritish	
	Hisobot hujjatlarini rasmiylashtirish	
	Ko'nikmalar	
	Pedagogik diagnostika o'tkazish	
	Natijalarni tahlil qilish va xulosa chiqarish	
	Individual yondashuvni qo'llash	
	Monitoring va hisobot yuritish	
	Tibbiy tavsiyalarni amaliyotga joriy etish	
Ota-onalar bilan samarali muloqot olib borish		
Rivojlanish dinamikasini baholash		
Tuzatish mashqlarini tanlash		
Metodik qaror qabul qilish		
Pedagogik hamkorlikni tashkil etish		
Bilimlar:		
Pedagogik diagnostika asoslari		

B3.02.5
Bolalarning
jismoniy
rivojlanish
jarayonini
monitoring qilish
va pedagogik
qo'llab-
quvvatlashni
amalga oshirish

		Bolalar sog'lig'i monitoringi mezonlari
		Jismoniy rivojlanish ko'rsatkichlari va normativlari
		Individual rivojlanish xaritasi yuritish tartibi
		Differensial ta'lim tamoyillar
		Bolalar psixologik rivojlanish xususiyatlari.
		Hisobot yuritish talablari
		Pedagogik tahlil metodlari
	Mas'uliyat va mustaqillik:	1. Maktabgacha ta'lim dasturi va normativ talablarga muvofiq jismoniy rivojlantirish jarayonini mustaqil rejalashtirish, tashkil etish va baholash uchun shaxsiy javobgarlik
		2. Bolalarning hayoti va sog'lig'i xavfsizligini ta'minlash, shikastlanish va ortiqcha yuklama xavfini oldini olish bo'yicha to'liq mas'uliyat
		3. Bolalarning individual rivojlanish xususiyatlarini hisobga olib differensial yondashuvni ta'minlash uchun javobgarlik
		4. Jismoniy rivojlanish ko'rsatkichlarini monitoring qilish, natijalarni tahlil qilish va tuzatish choralarini belgilashda mustaqillik
		5. Sog'liq ko'rsatkichlari bo'yicha tibbiy tavsiyalarni inobatga olgan holda mashg'ulot yuklamasini moslashtirish uchun mas'uliyat
		6. Rivojlanish xaritalari va boshqa pedagogik hujjatlarni aniq, tizimli va o'z vaqtida yuritish bo'yicha javobgarlik
		7. Tarbiyachilar, tibbiy xodimlar va ota-onalar bilan hamkorlikni yo'lga qo'yishda mustaqil tashabbus ko'rsatish va natijalari uchun javobgarlik
8. Innovatsion sog'lomlashtirish va pedagogik texnologiyalarni tanlash hamda joriy etishda kasbiy mas'uliyat		
Texnik va/yoki texnologik talab:	1. Mashg'ulotlar davomida ishlatiladigan sport jihozlari (to'plar, gimnastika asboblari, yengil atletika vositalari, o'yin maydonchalari) bilan xavfsiz, toza va texnik talabga muvofiq ishlay olishi lozim;	
	2. Mashg'ulot o'tkaziladigan joylar (zallar, sport maydonchalari, ochiq hududlar) gigiyena va mehnat muhofazasi qoidalariga javob berishini ta'minlashi kerak. Murabbiy bolalarni issiqdan, sovuqdan, changdan, shikastlanish xavfidan himoya qiladigan harakatlarni tashkil etadi;	
	3. Sport zallari, texnika jihozlari va elektr quvvatiga ulangan qurilmalardan foydalanishda xavfsizlik	

	<p>choralariga rioya qilish, favqulodda vaziyatlarda tezkor harakat qilish malakasiga ega bo'lishi shart;</p> <p>4. Zaruratga ko'ra, jismoniy mashg'ulotlar uchun ishlab chiqilgan mobil ilovalar, raqamli trening vositalari, online nazorat platformalari, videoanaliz dasturlaridan foydalanishni bilishi foydalidir;</p> <p>5. Murabbiy-tarbiyachi mashg'ulot vaqtida bolalarning tana harorati, yurak urish ritmi, charchoq holatini baholashga yordam beruvchi oddiy tibbiy qurilmalar (termometr, pulsimetr, tonometr) bilan ishlay olishi kerak;</p> <p>6. Bolalarning sog'ligi va jismoniy rivojlanishi haqidagi hujjatlarni yuritishda zamonaviy texnologiyalardan (elektron jurnal, kompyuter, planshet, skaner) foydalana olishi kerak;</p> <p>7. Start signallari - (hushtak chalish, signal kartochkalar) Start/stop belgilari uchun;</p> <p>8. Rezin halqalar - Qadam o'lchovi, sakrash mashqlari;</p> <p>9. Arqon / sakrash arqoni - Yurak-qon tomir mashqlari, chidamlilik uchun;</p> <p>10. Mato yoki gilamcha (mat) - Yiqilish, cho'zilish mashqlari uchun xavfsiz sirti uchun;</p> <p>11. To'p (futbol, basketbol, voleybol) - Turli o'yin turlarini o'rgatish uchun.</p>
--	---

Kasbning nomi	Bolalar sport o'yinlari (turlari) bo'yicha murabbiy
Mashg'ulot nomining kodi	34222
TMR bo'yicha malaka darajasi	5
Malakani baholashga qo'yiladigan talabalar	Tavsiya etiladi
Amaliy tajriba (ish staji)ga qo'yilgan talablar:	Kasbiy faoliyat profilida kamida uch yoki (O'zbekiston Respublikasi sport jamoasida yoxud rasmiy xalqaro sport musobaqalarida professional sportchi sifatida samarali ishtirok etgan tajribasi yakuniy bayonnomada 1-6 o'rinlar) sport jamoalarining murabbiy- o'qituvchisi
Layoqatiga va shaxsiy kompetensiyalarga qo'yilgan talablar:	<p>18 yoshga to'lganligi; erkek (ayol); Ishga kirishda dastlabki tibbiy ko'rikdan o'tganligi; O'zbekiston Respublikasi qonunchiligiga muvofiq belgilangan o'quv-tarbiya va kasbiy faoliyat turi bo'yicha ishlashda ta'qiqning yo'qligi; O'zbekiston Respublikasi qonun hujjatlarida belgilangan tartibda majburiy dastlabki (ishga ariza berilganda) va davriy tibbiy ko'riklar (imtihonlar), shuningdek, navbatdan tashqari tibbiy ko'riklar (imtihonlar)dan o'tgan bo'lishi; Pedagogik faoliyatga to'sqinlik qiladigan kasalliklari yoki jismoniy nuqsoni bo'lgan shaxslar shuningdek qasddan jinoyatlar sodir etganligi uchun ilgari xukm qilingan shaxslar maktabgacha ta'lim tashkilotlarida pedagoglik faoliyat bilan shug'ullanishi mumkin emas; favqulodda va stressli vaziyatlarda o'zini qo'lga olish va xotirjamlikni saqlash; rahbarlariga o'z vaqtida va to'g'ri ma'lumotlarni taqdim etish; o'z bilimi, tajribasi va vakolati doirasida qarorlar qabul qilish; belgilangan vazifalarni ish vaqtidan unumli va oqilona foydalangan holda bajarish; mehnatni muhofaza qilish va xavfsizlik texnikasi, atrof-muhitni muhofaza qilish, sanitariya-gigiyena, yong'in va elektr xavfsizligi qoidalariga rioya qilish; ish joyini toza va tartibli saqlash; o'z tajribasini hamkasblari bilan bo'lishish; jamo bilan inoq ishlash; zarur va favqulodda vaziyatlarda o'ziga tegishli uskunalarning ishlashini to'xtatish;</p>

	o'z vazifalariga bog'liq yangilik va innovatsiyalarni kuzatib borish, o'zlashtirish va joriy qilish; tezkorlik bilan qaror qabul qilish; ish vaqtida yuz berishi mumkin bo'lgan o'zgarishlarga nisbatan sezgir bo'lish; ish joyida o'ziga tegishli asbob-uskunalar, jihozlar va inventarlardan foydalanishda e'tiborli bo'lish; o'zini o'zi takomillashtirishga tayyor bo'lishi; xavf-xatar omillariga e'tiborli bo'lish; sabr-toqatli bo'lish; o'z vazifalarini vaqtida va sifatli bajarish; yo'riqnomalar va ko'rsatmalarga qat'iy rioya qilish; xavfli vaziyatlarda tegishli shaxslarga xabar berish.	
Ta'lim darajasiga qo'yilgan talablar:	O'rta maxsus professional ta'lim	
Norasmiy va informal ta'lim bilan bog'liqligi:	Boshlang'ich professional ta'lim yoki o'rta professional ta'lim+norasmiy (informal) ta'lim yoki amaliy tajriba	
Kasbiy standartlar reyestrda mavjudligi:	-	
Kasbning boshqa mumkin bo'lgan nomlari:	-	
Boshqa kasblar bilan aloqadorligi:	TMR bo'yicha malaka darajasi:	Kasbning nomi:
	5	Jismoniy tarbiya va sport tashkilotlari yo'riqchi-uslubchisi
Mehnat funksiyalarining tavsifi		
Kodi va nomi	Mehnat vazifalari	
D1.5 Maktabgacha ta'lim tashkilotida bolalarni jismoniy rivojlantirish	O'qitish natijalari	
	Mehnat harakatlari:	
	1. Maktabgacha ta'lim tashkilotida jismoniy rivojlantirishga oid amaldagi normativ-huquqiy hujjatlarni tahlil qilish	
	2. Davlat ta'lim standartlari va o'quv dasturlari asosida jismoniy tarbiya mashg'ulotlarini rejalashtirish	
	3. Bolalarning yosh va individual xususiyatlarini hisobga olib yuklama me'yorlarini belgilash	
	4. O'quv-mashg'ulot jarayonini me'yoriy hujjatlar asosida hujjatlantirish (reja, jurnal, monitoring varaqalari)	
	5. Mehnatni muhofaza qilish va xavfsizlik qoidalariga rioya etilishini ta'minlash	
6. Nazorat va ichki monitoring jarayonida aniqlangan kamchiliklarni bartaraf etish bo'yicha chora-tadbirlar ishlab chiqish		
D1.01.5 Maktabgacha ta'lim tashkilotida bolalarni jismoniy rivojlantirishning me'yoriy hujjatlari bilan ishlash		

	<p>7. Sanitariya-gigiyena talablari asosida mashg'ulot joylarini tayyorlash va nazorat qilish</p> <p>8. Ota-onalar va pedagoglar bilan jismoniy rivojlantirish bo'yicha normativ talablar yuzasidan tushuntirish ishlari olib borish</p> <p>9. Davlat organlari tomonidan o'tkaziladigan tekshiruvlarga zarur hujjatlarni tayyorlash va taqdim etish</p> <p>Ko'nikmalar:</p> <p>Normativ hujjatlarni amaliy faoliyatga tatbiq etish</p> <p>O'quv mashg'ulotlarini standart talablar asosida rejalashtirish</p> <p>Jismoniy mashqlarni yoshga mos ravishda tanlash va moslashtirish</p> <p>Yuklama hajmini nazorat qilish va moslashtirish</p> <p>Pedagogik hujjatlarni to'g'ri va tizimli yuritish</p> <p>Xavfsizlik choralari amalda qo'llash</p> <p>Monitoring natijalarini tahlil qilish va xulosa chiqarish</p> <p>Ota-onalar va jamoa bilan samarali kommunikatsiya olib borish</p> <p>Bilimlar:</p> <p>Davlat ta'lim standartlari va o'quv dasturlari mazmuni</p> <p>Bolalar jismoniy rivojlanishining yoshga doir fiziologik xususiyatlari</p> <p>Sanitariya-gigiyena me'yorlari va talablari</p> <p>Jismoniy yuklama me'yorlari va ularni differensiallashtirish tamoyillari</p> <p>Monitoring va baholash metodikasi</p> <p>Mehnatni muhofaza qilish va texnika xavfsizligi qoidalari</p> <p>Hujjat yuritish tartibi va pedagogik hisobot shakllari</p> <p>Inklyuziv ta'lim sharoitida jismoniy rivojlantirish talablari</p>
Mas'uliyat va mustaqillik:	<p>1. Maktabgacha ta'lim tashkilotida bolalarni jismoniy rivojlantirish jarayonini me'yoriy hujjatlar va davlat ta'lim standartlariga asoslanib mustaqil rejalashtirish va amalga oshirish, dastur va qo'llanmalardan foydalangan holda metodik yondashuvni tanlash hamda ijodiy qarorlar qabul qilish</p> <p>2. Mashg'ulotlar davomida bolalarning sog'lig'ini doimiy kuzatib borish, ortiqcha yuklama va xavfli harakatlardan himoyalash, xavfsizlik qoidalariga</p>

		<p>qat'iy amal qilish hamda favqulodda vaziyatlarning oldini olish choralarini ko'rish</p> <p>3. Bolalar bilan muloqot jarayonida pedagogik odob-axloqqa rioya qilish, ularning huquq va qadr-qimmatini hurmat qilish, individual rivojlanish xususiyatlarini hisobga olgan holda teng huquqli va adolatli muhit yaratish</p>
<p>D2.5 Maktabgacha ta'lim tashkilotida sport inshooti va uning hududida xavfsizlikni ta'minlash</p>	<p>D2.01.5 Maktabgacha ta'lim tashkilotida bolalarning xavfsizligini ta'minlash va ular orasida shikastlanishni oldini olish</p>	<p>Mehnat harakatlari:</p>
		<p>1. Ta'lim muassasasida bolalar xavfsizligini ta'minlash bo'yicha amaldagi normativ-huquqiy hujjatlarni o'rganish va amaliyotga tatbiq etish</p>
		<p>2. Mashg'ulot xonalari, sport maydonchalari va o'yin hududlarining xavfsizlik holatini muntazam tekshirish</p>
		<p>3. Jihozlar va inventarlarning texnik sozligini nazorat qilish</p>
		<p>4. Bolalarning yosh va psixofiziologik xususiyatlarini hisobga olib xavfsiz faoliyatni tashkil etish</p>
		<p>5. Mashg'ulot va o'yin jarayonida doimiy pedagogik nazoratni amalga oshirish</p>
		<p>6. Shikastlanish xavfini kamaytirish maqsadida profilaktik tushuntirish ishlari olib borish</p>
		<p>7. Favqulodda vaziyatlarda birlamchi tibbiy yordam ko'rsatish va tegishli xizmatlarga xabar berish</p>
		<p>8. Hodisa yuz berganda belgilangan tartibda hujjatlashtirish va hisobot tayyorlash</p>
		<p>9. Evakuatsiya va xavfsizlik bo'yicha mashqlarni tashkil etish</p>
		<p>Ko'nikmalar:</p>
		<p>Xavfsizlik talablarini amaliyotda qo'llash</p>
		<p>Xavf omillarini aniqlash va ularni bartaraf etish</p>
		<p>Bolalar faoliyatini xavfsiz tashkil etish</p>
		<p>Birlamchi tibbiy yordam ko'rsatish</p>
		<p>Favqulodda vaziyatda tezkor va to'g'ri qaror qabul qilish</p>
		<p>Hujjatlarni to'g'ri rasmiylashtirish</p>
<p>Ota-onalar va pedagoglar bilan xavfsizlik masalasida samarali muloqot olib borish</p>		
<p>Profilaktik ishlarni tizimli tashkil etish</p>		
<p>Psixologik jihatdan bolalarni tinchlantirish va boshqarish</p>		
<p>Bilimlar:</p>		
<p>Bolalar xavfsizligiga oid normativ-huquqiy talablar</p>		

		Mehnatni muhofaza qilish va texnika xavfsizligi qoidalari
		Sanitariya-gigiyena me'yorlari
		Bolalar anatomiyasi va fiziologiyasining yoshga xos xususiyatlari
		Travmatizm sabablari va ularning oldini olish usullari
		Bolalar xavfsizligiga oid normativ-huquqiy talablar
		Birlamchi tibbiy yordam ko'rsatish asoslari
		Favqulodda vaziyatlarda harakat qilish tartibi
		Jihoz va o'yin vositalaridan xavfsiz foydalanish talablari
		Ichki nazorat va monitoring tizimi asoslari
		D2.02.5 Maktabgacha ta'lim tashkilotida bolalarning jismoniy tarbiya va sport mashg'ulotlarini o'tkazish uchun sharoit yaratish
	1. Maktabgacha ta'lim tashkilotida bolalarning yosh, jismoniy rivojlanish darajasi va individual xususiyatlarini hisobga olgan holda jismoniy tarbiya hamda sport mashg'ulotlarini o'tkazish uchun moddiy-texnik sharoitlarni rejalashtirish va tashkil etish	
	2. Sport zallari, ochiq maydonchalar va o'yin hududlarining sanitariya-gigiyena talablariga, texnika xavfsizligi qoidalariga hamda pedagogik me'yorlarga muvofiqligini muntazam nazorat qilish va zarur choralarni ko'rish	
	3. Mashg'ulotlar uchun zarur sport anjomlari, inventarlar va jihozlarni tanlash, ularning sifatini baholash, xavfsizligini tekshirish hamda ulardan to'g'ri foydalanishni ta'minlash	
	4. Har bir yosh guruhi uchun jismoniy yuklama hajmini belgilashda amaldagi davlat ta'lim standartlari va metodik tavsiyalarga tayangan holda mashg'ulot jadvalini ishlab chiqish	
	5. Mashg'ulotlar o'tkaziladigan joylarda mikroiklim (yoritish, shamollatish, harorat, namlik) talablariga rioya etilishini ta'minlash va sog'lom muhitni shakllantirish	
	Ko'nikmalar:	
	Jismoniy tarbiya mashg'ulotlari uchun xavfsiz va samarali ta'lim muhitini tashkil eta olish	
	Sport jihozlarni to'g'ri tanlash, joylashtirish va ulardan foydalanishni nazorat qilish	
	Yosh xususiyatlarini hisobga olgan holda mashg'ulot yuklamasini moslashtirish	
	Sanitariya va xavfsizlik talablariga qat'iy rioya etilishini ta'minlash	

		Mashg'ulot jarayonida bolalarning faolligini oshirish va ularni motivatsiya qilish	
		Inklyuziv yondashuv asosida individual moslashtirish choralarini qo'llash	
		Monitoring natijalarini tahlil qilish va sharoitlarni takomillashtirish bo'yicha asoslangan xulosa chiqarish	
		Pedagogik jamoa va ota-onalar bilan hamkorlikda sog'lom muhitni shakllantirish	
		Muammoli vaziyatlarda tezkor, pedagogik jihatdan asoslangan va xavfsiz qaror qabul qilish	
		Bilimlar:	
		Maktabgacha ta'lim sohasida jismoniy tarbiya va sport faoliyatiga oid normativ-huquqiy hujjatlar mazmuni va talablari	
		Bolalar organizmining yoshga xos anatomik-fiziologik xususiyatlari hamda jismoniy rivojlanish qonuniyatlari	
		Jismoniy mashg'ulotlarni rejalashtirish va yuklama me'yorlarini belgilash metodikasi	
		Sport jihozlari va inventarlarining texnik tavsiflari hamda xavfsiz foydalanish qoidalari	
		Sanitariya-gigiyena normalari va sog'lomlashtirish talablari	
		Inklyuziv ta'lim sharoitida jismoniy tarbiya mashg'ulotlarini tashkil etish asoslari	
		Favqulodda vaziyatlarda harakat qilish va birlamchi tibbiy yordam ko'rsatish asoslari	
		Monitoring va ichki nazorat tizimining tamoyillari	
		Sog'lom turmush tarzini shakllantirish pedagogikasi	
		Mas'uliyat va mustaqillik:	1. Sport maydonchalari va jihozlaridan foydalanishda xavfsizlik talablariga qat'iy amal qilish hamda bolalar sog'ligini muhofaza qilishni ta'minlash
			2. Mashg'ulot jarayonida bolalarda shikastlanishlarning oldini olishni ta'minlash, xavfli vaziyatlarni aniqlash va bartaraf etish, favqulodda vaziyatlarda tezkor choralar ko'rishni amalga oshirish
3. Bolalar bilan muloqot jarayonida pedagogik etika va tarbiyaviy tamoyillarga amal qilish, xavfsizlik qoidalarini tushunarli va amaliy shaklda yetkazish, hamkorlik asosida intizom va tartibni shakllantirish			

<p>3.5- Maktabgacha ta'lim tashkilotida jismoniy sog'lomlashtirish va sport ommaviy tadbirlarni o'tkazish</p>	<p>D3.01.5- Maktabgacha ta'lim tashkilotida bolalar bilan jismoniy tarbiya va sport tadbirlarini o'tkazish</p>	<p>Mehnat harakatlari:</p>
		<p>1. Maktabgacha yoshdagi bolalarning yosh, jismoniy va psixologik xususiyatlarini inobatga olgan holda jismoniy tarbiya mashg'ulotlari va sport tadbirlarini rejalashtirish, ularning maqsad va vazifalarini aniqlash</p>
		<p>2. Davlat ta'lim standartlari hamda o'quv dasturlariga muvofiq ravishda jismoniy mashqlar, harakatli o'yinlar va sport elementlarini tanlash hamda metodik jihatdan asoslangan mashg'ulot ishlanmasini ishlab chiqish</p>
		<p>3. Mashg'ulot va sport tadbirlarini xavfsizlik, sanitariya-gigiyena hamda pedagogik talablar asosida tashkil etish va o'tkazish</p>
		<p>4. Bolalarda asosiy harakat ko'nikmalarini (yugurish, sakrash, uloqtirish, muvozanat saqlash va boshqalar) shakllantirish va rivojlantirishga qaratilgan mashqlarni amaliy qo'llash</p>
		<p>5. Sport bayramlari, estafeta musobaqalari, sog'lomlashtirish kunlari kabi ommaviy jismoniy tadbirlarni tashkil etish va boshqarish</p>
		<p>6. Mashg'ulot jarayonida bolalarning faolligi, intizomi va emotsional holatini pedagogik jihatdan nazorat qilish hamda rag'batlantirish</p>
		<p>7. Jismoniy rivojlanish dinamikasini kuzatish, natijalarni tahlil qilish va zarur hollarda yuklama hajmini moslashtirish</p>
		<p>8. Alohida ta'lim ehtiyojiga ega bolalarni jismoniy mashg'ulotlarga jalb etish va ular uchun moslashtirilgan mashqlarni qo'llash</p>
		<p>9. Ota-onalar bilan hamkorlikda sog'lom turmush tarzini targ'ib qilish va sport tadbirlariga ularni jalb etish</p>
		<p>Ko'nikmalar:</p>
		<p>Jismoniy tarbiya mashg'ulotlarini metodik jihatdan to'g'ri tashkil eta olish</p>
		<p>Bolalarning yosh xususiyatlariga mos mashqlarni tanlash va moslashtirish</p>
		<p>Sport tadbirlarini samarali rejalashtirish va boshqarish</p>
<p>Mashg'ulot jarayonida xavfsizlikni ta'minlash va nazorat qilish</p>		
<p>Bolalarda jamoaviylik, intizom va sog'lom raqobat muhitini shakllantirish</p>		

		Yuklama hajmini individual imkoniyatlarga qarab tartibga solish
		Monitoring natijalarini tahlil qilish va pedagogik xulosa chiqarish
		Ota-onalar va pedagogik jamoa bilan samarali hamkorlik o'rnatish
		Favqulodda vaziyatlarda tezkor va mas'uliyatli harakat qilish
		Bilimlar:
		Maktabgacha ta'limda jismoniy tarbiya va sportni tashkil etishga oid normativ-huquqiy hujjatlar
		Bolalar organizmining yoshga xos anatomik-fiziologik rivojlanish xususiyatlari
		Jismoniy mashg'ulotlarni tashkil etish metodikasi va yuklama me'yorlari
		Harakatli o'yinlar va sport elementlarining pedagogik ahamiyati
		Bolalarda koordinatsiya, chidamlilik, epchillik va tezkorlikni rivojlantirish usullari
		Sanitariya-gigiyena talablari va texnika xavfsizligi qoidalari
		Inklyuziv ta'lim asoslari va differensial yondashuv tamoyillari
		Birlamchi tibbiy yordam ko'rsatish asoslari
		Jismoniy rivojlanishni monitoring qilish va baholash mezonlari
		Maktabgacha ta'limda jismoniy tarbiya va sportni tashkil etishga oid normativ-huquqiy hujjatlar
	Mas'uliyat va mustaqillik:	1. Jismoniy tarbiya va sport ommaviy tadbirlarini o'tkazishda mustaqil qaror qabul qilish, mashg'ulot shakllari va usullarini tanlash hamda sog'lomlashtirish tadbirlari mazmunini davlat talablariga muvofiq tashkil etish
		2. Tadbirlar davomida bolalarning xavfsizligini ta'minlash, ularning sog'lig'ini muhofaza qilish va shikastlanishlarning oldini olish bo'yicha javobgarlikni ta'minlash, zarurat tug'ilganda tezkor yordam ko'rsatish choralari ko'rish
		3. Bolalar va ota-onalar bilan ishlash jarayonida pedagogik etikaga amal qilish, sog'lom turmush tarzini targ'ib etishda namunali xulq ko'rsatish hamda bolalarning sportga qiziqishini rag'batlantirish
		Mehnat harakatlari:

D4.5 Shug'ullanuv chilarni sog'lomlashtirish va boshlang'ich tayyorgarlik bosqichlariga tayyorlash	D4.01.5 Shug'ullanuvchilar guruhlarini shakllantirish	1. Bolalar, o'smirlar va yoshlarga sog'lomlashtiruvchi jismoniy mashqlarning foydali tomonini tushuntirgan holda ularni sport-sog'lomlashtirish bosqichi guruhlariga jalb etish
		2. Sport-sog'lomlashtirish bosqichlarida, boshlang'ich tayyorgarlik guruhlariga kiruvchi shaxslarning motivatsiyasini aniqlash
		3. Qabul qilinayotgan bolalarning qonuniy vakillariga sport-sog'lomlashtirish va boshlang'ich tayyorgarlik bosqichlarida o'quv mashg'ulot jarayonini ro'yxatdan o'tkazish tartibi, mazmuni va rejimi masalalari bo'yicha maslahat berish
		4. Sport turi bo'yicha sport-sog'lomlashtirish va boshlang'ich tayyorgarlik bosqichlari guruhlarini mashg'ulotlariga a'zo bo'layotgan shug'ullanuvchilarni tibbiy holati, yosh cheklovlarini tekshirish
		5. Tegishli test va normativlardan foydalangan holda sport-sog'lomlashtirish va boshlang'ich tayyorgarlik bosqichlari guruhlarini shakllantirish
		6. Sport-sog'lomlashtirish va boshlang'ich tayyorgarlik bosqichlari guruhlarining yakuniy ro'yxatini tuzish
		Ko'nikmalar:
		Bolalar, o'smirlar va yoshlarga sog'lom turmush tarzini olib borishning ahamiyati va sog'lomlashtiruvchi jismoniy mashqlarning foydali tomonini tushuntirish
		Sport-sog'lomlashtirish va boshlang'ich tayyorgarlik bosqichlari guruhlariga qabul qilinganlarning individual qobiliyatlarini antropometrik, fiziologik va psixologik parametrlarga ko'ra aniqlash uchun zamonaviy texnologiyalardan foydalanish
		Sport-sog'lomlashtirish va boshlang'ich tayyorgarlik bosqichlarining mashg'ulotlarida foydalaniladigan sport anjomlari, inventarlari, nazorat-o'lchov asboblari va o'lchov vositalaridan foydalanish
		Sport-sog'lomlashtirish va boshlang'ich tayyorgarlik bosqichlari guruhlarini shakllantirish bo'yicha hisobot hujjatlarini yuritish
		Boshlang'ich tayyorgarlik guruhlariga qabul qilinganlar tayyorgarligini, sport tayyorgarligining

		davlat standartlariga muvofiq baholash usul va texnikalarini qo'llash
		Boshlang'ich tayyorgarlik guruhlarini normativlarni topshirish natijalaridan foydalangan holda shakllantirish
		Bilimlar:
		Jismoniy tarbiya va sport faoliyatining gigiyenik asoslari
		Sport turi bilan shug'ullanuvchilarning jismoniy va funksional tayyorgarlik normativlari
		Individual sport moyilligini tashxislash mezonlari va usullari
		Boshlang'ich tayyorgarlik guruhlarini komplektlash uchun hisobot hujjatlarini tuzish tartibi
		Sport turlari bo'yicha sport tayyorgarligining davlat standartlari
	D4.02.5 Sport va sog'lomlashtirish, boshlang'ich ta'lim bosqichlarida shug'ullanuvchilarning sport mashg'ulotlarini rejalashtirish, hisobga olish va tahlil qilish	Mehnat harakatlari:
		1. Sport-sog'lomlashtirish, boshlang'ich tayyorgarlik bosqichlari guruhlar uchun sport tayyorgarligi (bir yillik) rejalari loyihalarini sport tayyorgarligi standartlari va dasturlariga muvofiq tayyorlash
		2. Sport-sog'lomlashtirish, boshlang'ich tayyorgarlik bosqichlari guruhlar shug'ullanuvchilarning sport tayyorgarligi rejalari, shu jumladan o'quv mashg'ulot rejalari, sport musobaqalari bo'yicha rejalari ishlab chiqish
		3. Sport-sog'lomlashtirish, boshlang'ich tayyorgarlik bosqichlarida o'quv mashg'ulot va nazorat tadbirlari davomida shug'ullanuvchilarni nazorat qilish
		4. Shug'ullanuvchilarning texnik va jismoniy tayyorgarlik darajasini baholash uchun nazorat sinovlari (testlari) natijalarini qayd etish
		5. Shug'ullanuvchilarni tibbiy ko'rikdan o'tkazish va antropometrik o'lchashlar natijalarini tahlil qilish
		6. Sport-sog'lomlashtirish, boshlang'ich tayyorgarlik bosqichlarida shug'ullanuvchilarning o'quv mashg'ulot jarayoni va musobaqa faoliyati natijalarini tizimli hisobga olish, tahlil qilish va umumlashtirish
7. Shug'ullanuvchilarning jismoniy tayyorgarligi individual ko'rsatkichlarining oshishini,		

		o'quvchilarning keyingi tayyorgarligiga tuzatishlar kiritish
		8. Boshlang'ich tayyorgarlik bosqichi guruhlarida bo'lajak sport ixtisoslashuvini aniqlash uchun iqtidorli shug'ullanuvchilarni aniqlash
		Ko'nikmalar:
		Sport-sog'lomlashtirish, boshlang'ich tayyorgarlik bosqichlarida o'quv mashg'ulot jarayonini rejalashtirish va hisobga olish bo'yicha hisobot hujjatlarini yuritish
		Sport-sog'lomlashtirish, boshlang'ich tayyorgarlik bosqichlarida sport tayyorgarligining davlat standarti va dasturi talablari asosida o'quv mashg'ulot jarayonini rejalashtirish
		Shug'ullanuvchilarning jismoniy va texnik tayyorgarlik darajasini kuzatish va baholash uchun testlar tizimidan foydalanish
		Sport-sog'lomlashtirish, boshlang'ich tayyorgarlik bosqichlarida shug'ullanuvchilarda antropometrik, fiziologik va psixologik parametrlar dinamikasini tahlil qilish va baholash hamda shug'ullanuvchilarning motivatsiya darajasini aniqlash
		Sport-sog'lomlashtirish, boshlang'ich tayyorgarlik bosqichlarida mashg'ulot jarayoni muammolari va ularni samaradorligini yaxshilash
		Sport mashg'uloti dasturiga muvofiq vositalar va usullarni tanlash, shug'ullanuvchilarning moyilliklari va individual xususiyatlariga muvofiq sog'lomlashtirish va maxsus tayyorgarlik mashqlaridan foydalanish
		Bilimlar:
		Sport turida harakat faoliyati biomexanikasi
		Insonning asosiy jismoniy sifatlarini rivojlantirishda sensitiv davrlari
		Sport bilan shug'ullanishga qobiliyatli (iqtidorli) bolalarning morfo-anatomik, fiziologik va psixologik xususiyatlari
		Shug'ullanuvchilarning jismoniy, texnik va nazariy tayyorgarlik ko'rsatkichlari darajasini baholash va hisobga olish usullari
		Musobaqa va dam olish bosqichlarida o'quv yuklamasining maksimal miqdori, sportda boshlang'ich tayyorgarlik

		Axborot-kommunikatsiya texnologiyalari va aloqa vositalaridan foydalanish qoidalari
		Sport turlari bo'yicha toifalar va unvonlarni milliy sport tasnifiga muvofiq belgilash talablari
		Sport turlari bo'yicha davlat ta'lim standartlari
	Mas'uliyat va mustaqillik	<p>1. Kichik yoshdagi bolalar uchun mashg'ulotlarni ularning yoshi, fiziologik rivojlanishi, individual qobiliyatlari va sog'lig'i holatidan kelib chiqib mustaqil rejalashtirish va tashkillashtirish, har bir guruh yoki shug'ullanuvchining rivojlanish darajasini hisobga olgan holda mos mashqlar hamda metodlarni tanlash</p> <p>2. Mashg'ulotlar davomida bolalar salomatligi, xavfsizligi va emotsional holati uchun to'liq javob berish, shikastlanishlar, charchoq yoki ortiqcha yuklama kabi xavfli holatlarning oldini olish maqsadida ehtiyot choralarini ko'rish hamda zarur hollarda tibbiyot xodimlari bilan hamkorlik qilish</p> <p>3. Bolalarga mehribonlik va e'tibor bilan yondashish, tenglik, adolat, sabr-toqat, hurmat va axloqiy poklik tamoyillarini faoliyatda namoyon qilish, kamsitish, bepisandlik yoki psixologik bosimga yo'l qo'ymaslik</p>
Texnik va/yoki texnologik talab		<p>1. Murabbiy kichik yoshdagi bolalar uchun mo'ljallangan sport anjomlari va jihozlardan (to'plar, halqalar, arqonlar, kichik to'siqlar, ko'taruvchi supalar va h.k.) foydalanishda ularning texnik sozligi, gigiyenik tozaligi va xavfsizligi talablariga qat'iy amal qilishi lozim.</p> <p>2. Murabbiy sport inshootlarida mavjud elektr vositalari, yoritish, ventilyatsiya, yong'in xavfsizligi vositalaridan (o't o'chirish moslamalari) foydalanish tartibini bilishi va favqulodda holatlarda harakat qilish rejasini egallagan bo'lishi shart.</p> <p>3. Mashg'ulotlarda bolalarning jismoniy salomatligini tiklashga qaratilgan texnologiyalar — nafas olish texnikasi, dam olish mashqlari, strelkali o'yinlar, stretching kabi usullardan foydalanadi.</p> <p>4. Sport mashg'ulotlarini baholash, rejalashtirish yoki kuzatishda zamonaviy texnologiyalar — planshet, sport ilovalari, trenajyor monitoring tizimlari, bolalar salomatligini raqamli kuzatuv platformalari (masalan, antropometrik o'lchovlar ro'yxatlari) dan foydalanishni biladi.</p>

	<p>5. Murabbiy Davlat o'quv dasturlari, sog'lomlashtirish rejalari, mashg'ulot jadvallari va boshqa hujjatlarni o'qish, tushunish, ularga amal qilish hamda ularga muvofiq harakat qilish ko'nikmasiga ega bo'lishi shart.</p>
--	--

Kasbning nomi	Murabbiy
Mashg'ulot nomining kodi	34220
TMR bo'yicha malaka darajasi	5
Malakani baholashga qo'yiladigan talabalar	Tavsiya etiladi
Amaliy tajriba (ish staji)ga qo'yilgan talablar:	Kasbiy faoliyat profilida kamida uch yoki (O'zbekiston Respublikasi sport jamoasida yoxud rasmiy xalqaro sport musobaqalarida professional sportchi sifatida samarali ishtirok etgan tajribasi yakuniy bayonnomada 1-6 o'rinlar) sport jamoalarining Murabbiy- o'qituvchisi
Mehnatga layoqati va shaxsiy kompetensiyalarga qo'yilgan talablar	<p>18 yoshga to'lgan bo'lishi; erkek (ayol); Ishga kirishda dastlabki tibbiy ko'rikdan o'tgan bo'lishi; Pedagogik faoliyatga to'sqinlik qiladigan kasalliklari yoki jismoniy nuqsoni bo'lgan shaxslar, shuningdek, qasddan jinoyatlar sodir etganligi uchun ilgari hukm qilingan shaxslar maktabgacha ta'lim tashkilotlarida pedagogik faoliyat bilan shug'ullanishi mumkin emas; O'zbekiston Respublikasi qonunchiligiga muvofiq belgilangan o'quv-tarbiya va kasbiy faoliyat turi bo'yicha ishlashda ta'qiqning yo'qligi; O'zbekiston Respublikasi qonun hujjatlarida belgilangan tartibda majburiy dastlabki (ishga ariza berilganda) va davriy tibbiy ko'riklar (imtihonlar), shuningdek, navbatdan tashqari tibbiy ko'riklar (imtihonlar)dan o'tgan bo'lishi. favqulodda va stressli vaziyatlarda o'zini qo'lga olish va xotirjamlikni saqlash; rahbarlariga o'z vaqtida va to'g'ri ma'lumotlarni taqdim etish; o'z bilimi, tajribasi va vakolati doirasida qarorlar qabul qilish; belgilangan vazifalarni ish vaqtidan unumli va oqilona foydalangan holda bajarish; mehnatni muhofaza qilish va xavfsizlik texnikasi, atrof-muhitni muhofaza qilish, sanitariya-gigiyena, yong'in va elektr xavfsizligi qoidalariga rioya qilish; ish joyini toza va tartibli saqlash; o'z tajribasini hamkasblari bilan bo'lishish; jamo bilan inoq ishlash; zarur va favqulodda vaziyatlarda o'ziga tegishli uskunalarining ishlashini to'xtatish; o'z vazifalariga bog'liq yangilik va innovatsiyalarni kuzatib borish, o'zlashtirish va joriy qilish; tezkorlik bilan qaror qabul qilish; ish vaqtida yuz berishi mumkin bo'lgan o'zgarishlarga nisbatan sezgir bo'lish;</p>

	ish joyida o'ziga tegishli asbob-uskunalar, jihozlar va inventarlardan foydalanishda e'tiborli bo'lish; o'zini o'zi takomillashtirishga tayyor bo'lishi; xavf-xatar omillariga e'tiborli bo'lish; sabr-toqatli bo'lish; o'z vazifalarini vaqtida va sifatli bajarish; yo'riqnomalar va ko'rsatmalarga qat'iy rioya qilish; xavfli vaziyatlarda tegishli shaxslarga xabar berish.	
Ta'lim darajasiga qo'yilgan talablar:	O'rta maxsus professional ta'lim	
Norasmiy va informal ta'lim bilan bog'liqligi:	Boshlang'ich professional ta'lim yoki o'rta professional ta'lim+norasmiy (informal) ta'lim yoki amaliy tajriba	
Kasbiy standartlar reyestrda mavjudligi:	-	
Kasbning boshqa mumkin bo'lgan nomlari:		
Boshqa kasblar bilan aloqadorligi:	TMR bo'yicha malaka darajasi:	Kasbning nomi:
	5	Sport bo'yicha o'qituvchi-Murabbiy
	5	Sport maktabi yo'riqchi-uslubchisi
Mehnat funksiyalarining tavsifi		
Kodi va nomi	Mehnat vazifalari	
E1.5- Sportchilarning umumiy jismoniy, maxsus jismoniy va boshlang'ich tayyorgarligi bo'yicha tadbirlar	E1.01.5- Sportda umumiy jismoniy tayyorgarligini oshirish bo'yicha sportchilarni mashg'ulotlarga tayyorlash, o'tkazish va tahlil qilish	O'qitish natijalari
		Mehnat harakatlari:
		1. Sportchilarning umumiy jismoniy tayyorgarligi bo'yicha muayyan darajadagi jismoniy yuklamalarga tayyorligini baholash, shu jumladan tibbiy qarama-qarshiliklarni tekshirish, sportchilar uchun sport bilan shug'ullanishlari uchun yosh cheklovlarini tekshirish
		2. Sport turi bo'yicha test sinovlari va me'yorlar natijalarini hisobga olgan holda sportchilarning umumiy jismoniy tayyorgarligi bo'yicha guruhlarni shakllantirish va guruhlarning yakuniy ro'yxatini tuzish
		3. Sportchilar umumiy jismoniy tayyorgarlik rejalarini ishlab chiqish, muhim shart-sharoitlarni tahlil (sport tayyorgarligi bo'yicha ish rejasining mazmuni, jins va yosh xususiyatlari, sportchilarni tayyorgarlik darajasi, sessiya davomiyligi, uslubiy ko'rsatmalar) qilish
		4. Sportda umumiy jismoniy tayyorgarlik bo'yicha mashg'ulotlar hamda sportchilarni sport musobaqalariga tayyorlash rejalarini ishlab chiqish

		5. Sportchilarning jins va yosh xususiyatlari hamda mashg'ulotlar rejalarini hisobga olgan holda sportda umumiy jismoniy tayyorgarlik mashg'ulotlarini o'tkazish shaklini tanlash
		6. Sport anjomlari va inventarizatsiya qilish samaradorligini monitoring qilish
		7. Sportchilarning tanlangan sport turi bo'yicha umumiy jismoniy tayyorgarlik mashg'ulotlariga tayyorligini monitoring qilish
		8. Sportchilarning umumiy jismoniy tayyorgarligini oshirish uchun mashg'ulotlar o'tkazish va mashg'ulotlar rejalariga kiritilgan sportchilarning harakat samaradorligini nazorat qilish
		9. Sportchilarning umumiy jismoniy tayyorgarligi uchun jismoniy mashqlar xavfsizligini ta'minlash
		10. Sport turi bo'yicha umumiy jismoniy tayyorgarlik uchun o'quv mashg'ulotlari yoki yillik sikl oxirida nazorat test (testlar)ni natijalarini tahlil qilish
		11. Sportchilarning tayyorgarlik darajasi va pedagogik faoliyati davomida nazorat kuzatuvini amalga oshirish
		12. Sportchilarning antropometrik ko'rsatkichlari va tibbiy ko'rik natijalarini tahlil qilish
		13. Sportchilarning umumiy jismoniy tayyorgarligi bo'yicha tayyorgarlik ko'rish jarayoni natijalarini tizimli tahlil qilish hamda umumlashtirish monitoringini olib borish
		14. Sportchilarga va ularning ota-onalariga (qonuniy vakillarga) sport uchun umumiy jismoniy tayyorgarlik jarayonining mazmuni va tartibi masalalari bo'yicha maslahatlar berish.
		15. Sportchilarning umumiy jismoniy tayyorgarligi bo'yicha mashg'ulotlar natijalarini tayyorlash, o'tkazish va tahlil qilish, shu jumladan axborot tizimlaridan foydalanish, tahlil qilish hamda hisobot hujjatlarini tayyorlash
		16. Birinchi yordam tibbiy yordam ko'rsatilish bo'yicha ko'nikmalarni shakllantirish
		Ko'nikmalar:
		Sportchilarga umumiy jismoniy tayyorgarlik mashg'ulotlarida xavfsiz yurish qoidalarini tushuntirib berish
		Sportda umumiy jismoniy tayyorgarlik uchun guruhlarini shakllantirish talablari va standartlarga sportchining yoshi, jinsi muvofiqligini aniqlash

	Antropometrik, fiziologik, psixologik ko'rsatkichlar bo'yicha sportchilarning individual qobiliyatlarini aniqlash uchun zamonaviy texnologiyalarni qo'llash
	Umumiy jismoniy tayyorgarlik mashg'ulotlari uchun sport anjomlari, inventarlardan foydalanish
	Sport tayyorgarligini davlat standartlariga muvofiq sportchilarning tayyorgarligini baholash usullari va uslublarini qo'llash
	Sportchilar guruhlarini tayyorgarligini ilmiy-uslubiy asoslanish uchun test sinovlari natijalari va standartlardan foydalanish
	Sportchilar tayyorgarligining maqsad va vazifalaridan kelib chiqqan holda umumiy jismoniy tayyorgarlik vazifalarini belgilab berish
	Sportchilarning umumiy jismoniy tayyorgarlik darajasini nazorat qilish va baholash uchun testlar majmuasidan foydalanish
	Sportchilarning antropometrik, fiziologik, psixologik ko'rsatkichlari dinamikasini tahlil qilish va baholash, ularning motivatsiya darajasini aniqlash
	Sport mashg'ulotlarini o'tkazish uchun inventarizatsiya va uskunalarning yaroqliligini baholash
	Umumiy jismoniy tayyorgarlik mashg'ulotlarida shikastlanishning oldini olish
	Xavfsiz mashqlar texnikasini namoyish etish
	Xavfsiz mashqlarni bajarish qoidalari va texnikasini tushuntirish
	Umumiy jismoniy tayyorgarlik uchun mashqlar majmualarini bajarishda harakatlarining ratsional texnikasi va usullarini namoyish etish
	Sportchilarni tayyorlashda sug'urta usullaridan foydalanish
	Jismoniy faoliyat, vositalar va sportchilarning anatomik, fiziologik va psixologik, yosh xususiyatlari va sportchilarning tayyorgarlik darajasiga asoslangan umumiy jismoniy tayyorgarlik usullarini tanlash
	Test sinovlari asosida sportchilarning jismoniy rivojlanish darajasini aniqlash
	Sportchilarning jismoniy rivojlanish va tayyorgarlik ko'rsatkichlarini "Mehnat va vatan mudofasiga tayyorlash" jismoniy tayyorgarlik test sinovlari talablari va (yoki) sport turi bo'yicha maxsus tayyorgarlik davlat standarti talablari bilan solishtirib borish

	Umumiy jismoniy tayyorgarlik bo'yicha mashg'ulotlarning rejalashtirilgan ko'rsatkichlariga erishish holatini baholash va mashg'ulot rejasini tuzatish
	Sportchilarga, ularning ota-onalariga (qonuniy vakillariga) mashg'ulotlar jarayonining xususiyatlarini, shu jumladan umumiy jismoniy tayyorgarlik mashg'ulotlarining foydali jihatlarini tushuntirib berish
	Mashg'ulotlardan so'ng sportchilarga sog'lomlashtirish va dam olish usullarini qo'llashni o'rgatish
	Turli xil texnologiyalar va aloqa vositalaridan foydalangan holda masofaviy formatda tadbirlarni (mashg'ulotlarni) o'tkazish
	Jismoniy tarbiya va sport sohasida qidirish, axborot resurslari, ma'lumotlar bazalari va raqamli xizmatlardan foydalanish
	Ishlarni bajarishda raqamli texnologiyalardan va elektron ta'lim resurslaridan foydalanish
	Axborot tizimlarida ma'lumotlar yaratish
	Raqamli aloqani axborot xavfsizligi va shaxsiy ma'lumotlarni himoya qilish talablariga muvofiq qo'llash
	Nazorat va o'lchash asbob-uskunalarini, elektron va texnik qurilmalarni ishlatish
	Sportchining umumiy jismoniy tayyorgarligi bo'yicha mashg'ulotlar natijalarini tayyorlash, o'tkazish va tahlil qilish uchun hisobot hujjatlarini yuritish
	Tibbiy yordam ko'rsatilishidan oldin birinchi yordam ko'rsatish
	Bilimlar:
	Jismoniy va yuridik shaxslarning dopingga qarshi talablarni buzganligi uchun javobgarlik sohasidagi O'zbekiston Respublikasi qonunchiligi talablari
	Shaxsiy ma'lumotlarni to'plash va himoya qilish tartibiga rioya qilish uchun O'zbekiston Respublikasi qonunchiligi talablari
	Axborot xavfsizligini ta'minlash bo'yicha O'zbekiston Respublikasi qonunchiligi talablari
	Qarshi kurashish sohasida talablar, qoidalar va standartlarni shakllantirish jarayonida O'zbekiston Respublikasi qonunchiligi talablari
	Xalqaro anti-doping qoidalari va standartlari

		Sportda doimiy ravishda va faqat sportning musobaqa davrida foydalanish taqiqlangan moddalar va / yoki vositalar
		Sportda taqiqlangan moddalar va (yoki usullar) terapevtik foydalanish xususiyatlari
		Anti-doping qoidalarini buzganlik uchun jazo va sanksiyalar
		Sportda Doping nazorati standartlari va talablari
		Jismoniy tarbiya nazariyasi va uslubiyati
		Sport mashg'ulotlarining nazariy asoslari
		Sport turlari bo'yicha sport musobaqalari tizimi
		Sportchilarni ko'p yillik tayyorgarlik tizimi
		Sportda harakat faolligi biomexanikasi
		Odam anatomiyasi
		Jismoniy tarbiya va sport faoliyatining gigiyenik asoslari
		Sportchining asosiy jismoniy sifatlarini rivojlantirishda sensitiv davrlar
		Sportchilarni sport turi bo'yicha o'quv-mashg'ulotlariga qabul qilish qoidalari
		Sport mashg'ulotlari (ta'limi) bo'yicha davlat standartlar
		Sportda umumiy jismoniy tayyorgarlik bo'yicha mashg'ulotlarni rejalashtirish turlari, mazmuni va texnologiyasi
		Sportchining antropometrik, fiziologik, psixologik ko'rsatkichlarini nazorat qilish va baholash usullari
		Sportchilarning umumiy jismoniy tayyorgarlik ko'rsatkichlari darajasini baholash va hisobga olish usullari
		Sport turlari bo'yicha mashg'ulot yuklamalarining maksimal hajmi
		Sportda umumiy jismoniy tayyorgarlik jarayonini rejalashtirish xususiyatlari
		Sportchilarni jismoniy-sog'lomlashtirish uslubiyati
		Sportchilarni tayyorlashda sport ipekirofkalari, sport inventarizatsiya va uskunalar bilan ta'minlash standartlari
		Sportdagi umumiy jismoniy tayyorgarlik mashqlari va maxsus mashqlari, sportda umumiy jismoniy tayyorgarlik darajasini oshirishga qaratilgan mashqlar majmualari, mashqlarni xavfsiz bajarish qoidalari va texnikasi

	Umumiy jismoniy tayyorgarlik bo'yicha mashg'ulotlarni xavfsiz o'tkazish qoidalari va texnikasi
	Sportchining umumiy jismoniy tayyorgarligi va jismoniy rivojlanishini baholash usullari
	O'quv-mashg'ulotlaridan so'ng tiklanish va dam olish usullari
	Sportda umumiy jismoniy tayyorgarlik mashg'ulotlarini o'tkazish hamda inventar va asbob-uskunalaridan foydalanish talablari va xususiyatlari
	Sport anjomlari, inventarizatsiya va kiyim-kechakdan foydalanish usullari hamda mashg'ulot davomida xavfsizlik qoidalari
	Turli shakllarda tadbirlarni (guruhlarni), shu jumladan, masofaviy o'qitish vositalari va texnologiyalari
	Axborot tizimlari bilan ishlash qoidalari, shu jumladan cheklovlar, tolerantliklar va ularni qo'llash tartibi
	Jismoniy tarbiya va sport sohasida qidiruv tizimlari, axborot resurslari, ma'lumotlar bazalari va raqamli xizmatlar bilan ishlash texnologiyasi
	Ish yuritishda raqamli aloqa vositalari
	Ish jarayoni samaradorligini oshirish uchun elektron va texnik qurilmalardan foydalanish tartibi
	Qo'llash va o'lchash asbob-uskunalarini ishlatish maqsadi va tartibi
	Sportchilarning umumiy jismoniy tayyorgarligi bo'yicha mashg'ulotlarni rejalashtirish, o'tkazish va tahlil qilish natijalariga hisobot hujjatlarini tuzish qoidalari
	Tibbiy yordam ko'rsatishdan oldin birinchi yordam ko'rsatish qoidalari, turlari, usullari
	Jismoniy va yuridik shaxslarning dopingga qarshi talablarni buzganligi uchun javobgarlik sohasidagi O'zbekiston Respublikasi qonunchiligi talablari
E1.02.5- Sportchilar bilan sport bo'yicha maxsus jismoniy tarbiya bo'yicha mashg'ulotlar mashg'ulotlarini tayyorlash,	Mehnat harakatlari:
	1. Sportchilarning maxsus jismoniy tayyorgarlik darajasini baholash, shu jumladan, tibbiy kontrendikatsiyalarni, sportchilarning sport bilan shug'ullanishini yosh chegaralarini tekshirish
	2. Sportchining maxsus jismoniy tayyorgarligi bo'yicha tayyorgarlik guruhlarini aniqlash, sportda test sinovlari va me'yorlar natijalarini hisobga olgan holda sportchilarning maxsus jismoniy

	o'tkazish va tahlil qilish	tayyorgarligiga ko'ra guruhlarini tuzish va guruhlarning yakuniy ro'yxatini tuzish
		3. Sportchilarning maxsus jismoniy tayyorgarligi rejalarini ishlab chiqish, uning zaruriy shart-sharoitlari (sport tayyorgarligi bo'yicha ish rejasi mazmuni, jinsi va yoshi tavsifi, sportchilarning tayyorgarlik darajasi, mashg'ulotlar davomiyligi, uslubiy ko'rsatmalar) tahlilini o'z ichiga olgan holda, sportchilarning sport turi bo'yicha maxsus jismoniy tayyorgarligi rejalarini ishlab chiqish
		4. Sportda maxsus jismoniy tayyorgarlik bo'yicha mashg'ulotlar hamda sportchilarni sport musobaqalariga tayyorlash rejalarini ishlab chiqish
		5. Sportchilarning jinsi, yoshi ta'rif xususiyatlari va mashg'ulotlar rejalarini inobatga olgan holda sportda maxsus jismoniy tayyorgarlik mashg'ulotlarini o'tkazish shaklini tanlash
		6. Sport anjomlari va inventarizatsiya qilish samaradorligini monitoring qilish
		7. Sport turi bo'yicha maxsus jismoniy tayyorgarlik mashg'ulotlarini o'tkazish va mashg'ulotlar rejalariga kiritilgan sportchilarning tayyorgarlik darajasini nazorat qilish
		8. Sportchilar tomonidan maxsus jismoniy tayyorgarlik mashg'ulotlarida xavfsiz qoidalariga amal qilishlarini ta'minlash
		9. Sport turi bo'yicha maxsus jismoniy tayyorgarlik mashg'ulotlari yoki mashg'ulotlar oxirida nazorat testi (testlar)ning natijalarini qayd etish
		10. Sportchilarning tayyorgarlik darajasi va pedagogik faoliyati davomida nazorat kuzatuvini amalga oshirish
		11. Sportchilarning antropometrik ko'rsatkichlari va tibbiy ko'rik natijalarini tahlil qilish
		12. Sportchilarning maxsus jismoniy tayyorgarligi bo'yicha tayyorgarlik jarayoni natijalarini tizimli tahlil qilish, umumlashtirish va monitoring olib borish
		13. Sportchilarning maxsus jismoniy tayyorgarligining individual ko'rsatkichlari o'zgarishini baholash, sportda texnika asoslarini egallash darajasini baholash, sportchilarning keyingi tayyorgarligiga muvofiq o'zgartirishlar kiritish
		14. Sportchilarning sport turi bo'yicha maxsus jismoniy tayyorgarlik mashg'ulotlar natijalarini, shu jumladan axborot tizimlaridan foydalangan holda

	tayyorlash, o'tkazish va tahlil qilish bo'yicha hisobot hujjatlarini tayyorlash
	15. Tibbiy yordam ko'rsatilishidan avval birinchi yordam ko'rsatish
	Ko'nikmalar:
	Sportchilarga maxsus jismoniy tayyorgarlik mashg'ulotlarida xavfsizlik qoidalarini tushuntirib berish
	Sportchining yoshi, jins muvofiqligini maxsus jismoniy tayyorgarlik talablari va standartlari asosida aniqlash
	Antropometrik, fiziologik, psixologik ko'rsatkichlar bo'yicha sportchilarning individual qobiliyatlarini aniqlash uchun zamonaviy texnologiyalarni qo'llash
	Sportchilar tayyorgarligini ilmiy-uslubiy asoslanish uchun test sinovlari natijalari va standartlardan foydalanish
	Sport tayyorgarligini davlat standartlarga muvofiq sportchilarning tayyorgarligini baholash usullari va uslublarini qo'llash
	Sportchilarga anti-doping qoidalarini tushuntirish
	Sportchilarning maxsus jismoniy tayyorgarlik darajasini nazorat qilish va baholash uchun testlar majmuasidan foydalanish
	Sportchilarning antropometrik, fiziologik, psixologik ko'rsatkichlari dinamikasini tahlil qilish va baholash, ularning motivatsiya darajasini aniqlash
	Mashg'ulot davomida sportchilarning jismoniy, funktsional va psixologik holatini nazorat qilish
	Sport turi bo'yicha maxsus jismoniy tayyorgarlik mashg'ulotlarini o'tkazish uchun inventarizatsiya va uskunalarning yaroqliligini baholash
	Maxsus jismoniy tayyorgarlik mashg'ulotlari paytida jarahotlarning oldini olish
	Mashqlarni bajarishda xavfsiz texnikasi qoidalariga rioya qilish
	Mashqlarni xavfsiz bajarish qoidalari va texnikasini tushuntirish
	Sport mashg'ulotlarida maxsus jismoniy tayyorgarlik mashqlari majmuasini bajarishda harakatlarni ratsional texnikasi va usullarini namoyish etish, ko'rgazmali shaklda tushuntirish orqali harakat amallarini shakllantirish
	Sportchilarni tayyorlashda sug'urta usullaridan foydalanish

	<p>Sportchilarning o'ziga xos xususiyatlari va sport turining xususiyatlariga muvofiq mashg'ulot vositalari va usullarini tanlash</p>
	<p>Test sinovlari tizimi asosida sportchilarning jismoniy rivojlanish, texnik, taktik, nazariy, psixologik tayyorgarlik darajasini aniqlash</p>
	<p>Sportchilarning jismoniy rivojlanish va tayyorgarlik ko'rsatkichlarini "Mehnat va vatan mudofasiga tayyorlash" jismoniy tayyorgarlik test sinovlari talablari va (yoki) sport turi bo'yicha maxsus tayyorgarlik davlat standarti talablari bilan solishtirib borish</p>
	<p>Umumiy jismoniy tayyorgarlik bo'yicha mashg'ulotlarning rejalashtirilgan ko'rsatkichlariga erishish holatini baholash va mashg'ulot rejasini tuzatish</p>
	<p>Sportda tanlash usullaridan foydalanish</p>
	<p>Mashg'ulotlardan so'ng sportchilarga sog'lomlashtirish va dam olish usullarini qo'llashni o'rgatish</p>
	<p>Jismoniy tarbiya va sport sohasida qidirish, axborot resurslari, ma'lumotlar bazalari va raqamli xizmatlardan foydalanish</p>
	<p>Ishlarni bajarishda raqamli texnologiyalardan va elektron ta'lim resurslaridan foydalanish</p>
	<p>Axborot tizimlarida ma'lumotlar yaratish</p>
	<p>Raqamli aloqani axborot xavfsizligi va shaxsiy ma'lumotlarni himoya qilish talablariga muvofiq qo'llash</p>
	<p>Nazorat va o'lchash asbob-uskunalarini, elektron va texnik qurilmalarni ishlatish</p>
	<p>Sportchining umumiy jismoniy tayyorgarligi bo'yicha mashg'ulotlar natijalarini tayyorlash, o'tkazish va tahlil qilish uchun hisobot hujjatlarini yuritish</p>
	<p>Tibbiy yordam ko'rsatilishidan oldin birinchi yordam ko'rsatish</p>
	<p>Bilimlar:</p>
	<p>Jismoniy va yuridik shaxslarning dopingga qarshi talablarni buzganligi uchun javobgarlik sohasidagi O'zbekiston Respublikasi qonunchiligi talablari</p>
	<p>Qarshi kurashish sohasida talablar, qoidalar va standartlarni shakllantirish jarayonida O'zbekiston Respublikasi qonunchiligi talablari</p>

	Shaxsiy ma'lumotlarni to'plash va himoya qilish tartibiga rioya qilish uchun O'zbekiston Respublikasi qonunchiligi talablari
	Axborot xavfsizligini ta'minlash bo'yicha O'zbekiston Respublikasi qonunchiligi talablari
	Xalqaro anti-doping qoidalari va standartlari
	Sportda doimiy ravishda va faqat sportning musobaqa davrida foydalanish taqiqlangan moddalar va / yoki vositalar
	Xalqaro Anti-doping qo'mitasi tavsiyalari va ovqatlanish qoidalarini qabul qilishning oqibatlari
	Sportda taqiqlangan moddalar va (yoki usullar) terapevtik foydalanish xususiyatlari
	Anti-doping qoidalarini buzganlik uchun jazo va sanksiyalar
	Sportda Doping nazorati standartlari va talablari
	Sport mashg'ulotlarining nazariy asoslari
	Sport turlari bo'yicha sport musobaqalari tizimi
	Sport turlari bo'yicha tayyorgarlik ko'rish tizimi
	Sportning asosiy elementlarini, shu jumladan uning o'ziga xos xususiyatlarini o'rgatish nazariyasi va uslubiyati, shu jumladan yuklamaning o'ziga xos xususiyatlari
	Sportda harakat faolligi biomexanikasi
	Odam anatomiyasi
	Jismoniy tarbiya va sport faoliyatining gigiyenik asoslari
	Sportchining asosiy jismoniy sifatlarini rivojlantirishda sensitiv davrlar
	Sportchilarni sport turi bo'yicha o'quv-mashg'ulotlariga qabul qilish qoidalari
	Sport mashg'ulotlari (ta'limi) bo'yicha davlat standartlar
	Sportda maxsus jismoniy tayyorgarlik bo'yicha mashg'ulotlarni rejalashtirish turlari, mazmuni va texnologiyasi
	Sportchining antropometrik, fiziologik, psixologik ko'rsatkichlarini nazorat qilish va baholash usullari
	Sportchilarning maxsus jismoniy tayyorgarlik darajasi ko'rsatkichlarini baholash va hisobga olish usullari
	Sport turlari bo'yicha mashg'ulot yuklamalarining maksimal hajmi
	Sportda maxsus jismoniy tayyorgarlik jarayonini rejalashtirish xususiyatlari

		Sportchilarni jismoniy-sog'lomlashtirish uslubiyati
		Sportning yagona sport klassifikatsiyasiga muvofiq sport turlari bo'yicha toifalar va unvonlarni berishga qo'yiladigan talablar
		Sportchilarni tayyorlashda sport ipekirofkalari, sport inventarizatsiya va uskunalar bilan ta'minlash standartlari
		Sport mashg'ulotlarining mazmuni
		Sportda sport intizomi (mashqlari) texnikasiga o'rgatish usullari, jismoniy mashqlarni xavfsiz bajarish qoidalari va texnikasi
		Maxsus jismoniy tayyorgarlik mashg'ulotlarini xavfsiz o'tkazish qoidalari va uslublari
		Sportda maxsus jismoniy tayyorgarlikni baholash usullari
		O'quv-mashg'ulotlaridan so'ng qayta tiklanish va dam olish usullari
		Sportda maxsus jismoniy tayyorgarlik mashg'ulotlari uchun ishlatiladigan inventar va asbob-uskunalaridan foydalanish talablari va xususiyatlari
		Sport anjomlari, inventarizatsiya va kiyim-kechakdan foydalanish usullari hamda mashg'ulot davomida xavfsizlik qoidalari
		Sportda saralash uslubiyatining asosiy tamoyillari, uslublari va mezonlari, sportga, sport intizomiga yoki sport turlariga qiziqishi va qobiliyatlarini aniqlash usullari.
		Iqtidorli bolalarning morfologik, anatomik, fiziologik va psixologik xususiyatlari
		Sport qoidalari
		Turli shakllarda tadbirlarni (sinflarni), shu jumladan, masofaviy o'qitish vositalari va texnologiyalari
		Axborot tizimlari bilan ishlash qoidalari, shu jumladan cheklovlar, tolerantliklar va ularni qo'llash tartibi
		Jismoniy tarbiya va sport sohasida qidiruv tizimlari, axborot resurslari, ma'lumotlar bazalari va raqamli xizmatlar bilan ishlash texnologiyasi
		Ish yuritishda raqamli aloqa vositalari
		Ish jarayoni samaradorligini oshirish uchun elektron va texnik qurilmalardan foydalanish tartibi
		Qo'llash va o'lchash asbob-uskunalarini ishlatish maqsadi va tartibi
		Sportchilarning umumiy jismoniy tayyorgarligi bo'yicha mashg'ulotlarni rejalashtirish, o'tkazish va

		tahlil qilish natijalariga hisobot hujjatlarini tuzish qoidalari
		Tibbiy yordam ko'rsatishdan oldin birinchi yordam ko'rsatish qoidalari, turlari, usullari
	E1.03.5- Sportda boshlang'ich tayyorgarlik faoliyatini o'tkazish va sportchilar bilan tarbiyaviy ishlar natijalarini tayyorlash, o'tkazish va tahlil qilish	Mehnat harakatlari:
		1. Sportchilarning yosh va jins xususiyatlarini hisonga olgan holda boshlang'ich tayyorgarlik bosqichini rejalashtirish
		2. Sportchilarning jins va yosh xususiyatlarini hisobga olgan holda boshlang'ich tayyorgarlik guruh (sinf)larini tanlash
		3. Sportchilar bilan boshlang'ich tayyorgarlik bosqichiga tayyorlashda o'z-o'zini sug'urta qilish ko'nikma va malakalarini, mashg'ulotlarda (darslarda) xavfsiz qoidalariga o'rgatish;
		4. Sportchilarni sport tayyorgarligi dasturiga muvofiq shaxsiy gigiyena va o'z-o'zini nazorat qilish, harakat ko'nikmalari va tayanch ilmiy-amaliy bilimlarni egallashga tayyorlash
		5. Sportchilarni jismoniy tarbiya va sport musobaqalarida ishtirok etishga tayyorlash
		6. Sportchilar bilan vatanparvarlik tarbiyasi, milliy o'zligini shakllantirish, umuminsoniy axloqiy me'yorlar, olimpiya g'oyalari va qadriyatlarini, sportda adolatli raqobat tamoyillari kabi mashg'ulotlar o'tkazish
		7. Sportchilarda yomon odatlarsiz sog'lom turmush tarzi uchun motivatsiyani rivojlantirish
		8. Sportchilarda yosh rivojlanish determinantlarini hisobga olgan holda irodali sifat va bajarish intizomini tarbiyalash
		9. Sportchilar motivatsiyasini shakllantirish va rivojlantirish
		10. Sportchilarga dopingga qarshi kurash qoidalarini tushuntirish va dopingga nisbatan kurashishni tarbiyalash
		11. Sportchilarni tarbiyaviy ishlarini olib borishda dastlabki tayyorgarlik rejalari bajarilishini nazorat qilish
		12. Sport turi bo'yicha boshlang'ich tayyorgarlik bosqichida faoliyat (sinflar)ning nazorat ko'rsatkichlarini qayd etish
	13. Boshlang'ich tayyorgarlik bosqichi davrida pedagogik nazoratni amalga oshirish	

	14. Sportchilarning antropometrik ko'rsatkichlari va tibbiy ko'rik natijalarini tahlil qilish
	15. Sportchilarning sport turi bo'yicha boshlang'ich tayyorgarlik bosqichi faoliyati (mashg'ulotlari) natijalarini tizimli boholash, tahlil qilish, umumlashtirishni olib borish
	16. Sport turini aniqlash uchun istiqbolli (iqtidorli) sportchilarni aniqlash
	17. Boshlang'ich tayyorgarlik bosqichiga saralash masalalari bo'yicha sportchilar va murabbiylarning individual maslahatlari
	18. Sportchilarni ta'lim-tarbiya jihatdan boshlang'ich tayyorgarlik faoliyatiga tayyorlash, o'tkazish va tahlil qilish, shu jumladan axborot tizimlaridan foydalanish va tahlil qilish yuzasidan hisobot hujjatlarini tayyorlash va tahlil qilish
	19. Tibbiy yordam ko'rsatilishidan oldin birinchi yordam ko'rsatish
	Ko'nikmalar:
	Sportchilarning yoshi va psixofiziologik rivojlanishini hisobga olish, sport va tarbiyaviy ishlarda boshlang'ich tayyorgarlik usullarini qo'llash
	Jismoniy tarbiya va sport, tarbiyaviy ishlar kalendar rejasiga muvofiq va (yoki) sport bo'yicha sport tayyorgarligi davlat standartlari talablarini hisobga olgan holda boshlang'ich tayyorgarlik va tarbiyaviy ishlarni rejalashtirish
	Jismoniy faoliyat, jismoniy tarbiya vositalari va usullarini anatomik, fiziologik va psixologik, yosh xususiyatlari va sportchilarning tayyorgarlik darajasi asosida tanlash
	Boshlang'ich tayyorgarlik va tarbiyaviy ishlar davomida sportchilarning jismoniy, funksional va psixologik holatini nazorat qilish
	Dastlabki tayyorgarlik bosqichida sport anjomlari va inventarlardan foydalanish
	Jismoniy tarbiya va sport faoliyatida jarohatlarni oldini olish, boshlang'ich tayyorgarlik mashg'ulotlari
	Boshlang'ich tayyorgarlik bosqichida sportchilarning o'z-o'zini sug'urtalash va xavfsiz ko'nikmalarini shakllantirish va mustahkamlash
	Sportchilarga anti-doping qoidalarini tushuntirish
	Sog'lom turmush tarzi ko'nikmalarini shakllantirish va rivojlantirish, sport rejimi buzilishlarini rad etish,

	<p>yomon odatlar, dopingdan foydalanishga yo'l qo'ymaslik</p>
	<p>Sportchilarning shaxsiy fazilatlarini (xushmuomalalik, samimiylik va do'stlik, o'zaro yordamlashish, boshqalarga nisbatan sezgirlik va hurmat) rivojlantirish uchun pedagogik texnologiyalarni qo'llash</p>
	<p>Vatanparvarlik, milliy o'zligi, umuminsoniy axloqiy me'yorlarni, olimpiya g'oyalari va qadriyatlarini, sport musobaqalarining aqliy-axloqiy qadriyatlarini, sportda adolatli o'yin me'yorlarini shakllantirish va rivojlantirishga qaratilgan tarbiyaviy ishlar texnologiyalarini qo'llash</p>
	<p>Aqliy fazilatlar va jismoniy qobiliyatlarining uyg'un rivojlanishi orqali shaxsning ijobiy fazilatlarini maqsadli ravishda shakllantirish</p>
	<p>Sportchilarning yoshi rivojlanishining turli davrlarida sport motivatsiyasini shakllantirish va ushlab turish uchun pedagogik texnologiyalarni qo'llash</p>
	<p>Sportchilarning sport faoliyatiga mazmunli munosabatini shakllantirishda pedagogik texnologiyalardan foydalanish</p>
	<p>Sportchilar bilan boshlang'ich tayyorgarlik va tarbiyaviy ishlar rejalarining bajarilishini tahlil qilish</p>
	<p>Test sinovlari tizimi asosida sportchilarning jismoniy rivojlanish, texnik, taktik, nazariy, psixologik tayyorgarlik darajasini aniqlash</p>
	<p>Sportchilar boshlang'ich tayyorgarlik ko'rsatkichlarini sport tayyorgarligi darajasini davlat standarti talablari bilan solishtirish</p>
	<p>Boshlang'ich tayyorgarlik faoliyat ko'rsatkichlari (sinflar)ga erishish holatini baholash va faoliyat (mashg'ulotlar) rejalarini tuzatish</p>
	<p>Sportda tanlash usullaridan foydalanish</p>
	<p>Mashg'ulotlar so'ng sportchilarni sog'lomlashtirish va dam olishga o'rgatish usullarini qo'llash</p>
	<p>Turli xil texnologiyalar va aloqa vositalaridan foydalangan holda masofaviy shaklda tadbirlarni (mashg'ulotlarni) o'tkazish</p>
	<p>Jismoniy tarbiya va sport sohasida qidirish, axborot resurslari, ma'lumotlar bazalari va raqamli xizmatlardan foydalanish</p>
	<p>Axborot tizimlarida ma'lumotlar yaratish</p>

	Raqamli aloqani axborot xavfsizligi va shaxsiy ma'lumotlarni himoya qilish talablariga muvofiq qo'llash
	Nazorat va o'lchash asbob-uskunalarini, elektron va texnik qurilmalarni ishlatish
	Sportda boshlang'ich tayyorgarlik va sportchilar bilan tarbiyaviy ishlar olib borish, o'tkazish va tahlil qilish bo'yicha hisobot hujjatlarini yuritish
	Tibbiy yordam ko'rsatilishidan oldin birinchi yordam ko'rsatish
	Bilimlar:
	O'zbekiston Respublikasining jismoniy tarbiya va sport sohasidagi qonunchiligi talablari, shuningdek, rasmiy sport musobaqalari natijalariga noqonuniy ta'sir ko'rsatilishini oldini olish usullari va bunday noqonuniy ta'sir ko'rsatilganlik uchun javobgarlikni belgilovchi qoidalar
	Shaxsiy ma'lumotlarni to'plash va himoya qilish tartibiga rioya qilish uchun O'zbekiston Respublikasi qonunchiligi talablari
	Axborot xavfsizligini ta'minlash bo'yicha O'zbekiston Respublikasi qonunchiligi talablari
	Jismoniy va yuridik shaxslarning dopingga qarshi talablarini buzganligi uchun javobgarlik sohasidagi O'zbekiston Respublikasi qonunchiligi
	Qarshi kurash jarayonidagi talablar, qoidalar va standartlarni shakllantirish sohasida O'zbekiston Respublikasi qonunchiligi talablari
	Xalqaro anti-doping qoidalari va standartlari
	Sportda doimiy ravishda va faqat sportning musobaqa davrida foydalanish uchun taqiqlangan moddalar va / yoki usullar
	Xalqaro Anti-doping qo'mitasi tavsiyalari va ovqatlanish qoidalarini qabul qilishning oqibatlari
	Sportda taqiqlangan moddalar va (yoki usullar) terapevtik foydalanish xususiyatlari
	Anti-doping qoidalarini buzganlik uchun jazo va sanksiyalar
	Sportda Doping nazorati standartlari va muolajalari
	Jismoniy tarbiya nazariyasi va uslubiyati
	Sport mashg'ulotlarining nazariy asoslari
	Sport turlari bo'yicha sport musobaqalari tizimi
	Sport turlari bo'yicha tayyorgarlik ko'rish tizimi
	Sportda harakat faolligi biomexanikasi

		Jismoniy tarbiya va sport faoliyatining gigiyenik asoslari
		Sog'lom turmush tarzi asoslari
		Sport ta'limi bo'yicha davlat standartlari
		Sport turi bo'yicha umumiy va maxsus jismoniy tayyorgarlik mashqlari, maxsus jismoniy tayyorgarlik darajasini oshirish uchun mashg'ulotlar, nazorat mashqlari, sport turi bo'yicha maxsus jismoniy mashqlar majmuasi, mashqlarni xavfsiz bajarish qoidalari va texnikasi
		Jismoniy tarbiya va salomatlikni rivojlantirish uslubiyati, jismoniy tarbiya va sportda tarbiyaviy faoliyatni rivojlantirish uslubiyati
		Sportda boshlang'ich tayyorgarlik bosqichini rejalashtirish va o'tkazish usullari
		Davriylashtirish va shaxs rivojlanishining determinantlari
		Sport turlari bo'yicha sport mahoratini shakllantirishning yosh xususiyatlari (toifa me'yorlari bo'yicha)
		Boshlang'ich tayyorgarlik bosqichi (guruhleri) uchun foydalaniladigan inventarning va asbob-uskunalarining ko'rsatkichlari va tavsiflari
		Turli shakllarda tadbirlarni (guruhlarni), shu jumladan, masofaviy o'qitish vositalari va texnologiyalari
	E1.04.5- Sportchilarning jismoniy va funksional tayyorgarligi bo'yicha testlarni o'tkazish va murabbiy-sportchilarga maslahat berish	Mehnat harakatlari:
		1. Sportchilarning jismoniy va funksional tayyorgarlik darajasini aniqlash uchun ko'rsatkichlar va test me'yorlarini tanlash
		2. Test sinovlarini o'tkazishda sportchilarning harakatlarini boshqarish
		3. Sportchilarning jismoniy va funksional tayyorgarligi nazorat ko'rsatkichlarini hisobga olish va qayd etish
		4. Joriy tadqiqot ma'lumotlarini tahlil qilish orqali sportchilarning jismoniy va funksional tayyorgarligining avvalgi o'lchovlaridan o'sish dinamikasini aniqlash
		5. Sportchilar jismoniy tayyorgarlik darajasi, musobaqa va mashg'ulotlarni ta'sir samaradorligini aniqlash
		6. Sportchilarning jismoniy va funksional tayyorgarligi test natijalariga ko'ra mashg'ulot siklini muvofiqlashtirish

		7. Sportdagi umumiy va (yoki) maxsus jismoniy tayyorgarlikni yaxshilash, mustaqil mashg'ulotlar mazmuni bo'yicha murabbiylarga maslahat berish;
		8. Jismoniy mashqlar majmuasini individuallashtirish uchun fiziologik asoslarni tayyorlash, sport mashg'ulotlarida harakatli o'yinlar, mashg'ulot dasturlari, sport mashg'ulotlari rejaları, ushbu faoliyatning sportchilarning jismoniy va funksional tayyorgarligiga ta'sirini bashorat qilish
		9. Sportchilarning jismoniy va funksional tayyorgarligini o'lchash va baholash, shu jumladan, axborot tizimlaridan foydalanish bo'yicha hisobot hujjatlarini tayyorlash
		10. Tibbiy yordam ko'rsatilishidan oldin birinchi yordam ko'rsatish
		Ko'nikmalar:
		Sportga mos sportchilarning jismoniy va funksional tayyorgarligini baholash usullarini qo'llash
		Sportchilarning jismoniy va funksional tayyorgarlik darajasini nazorat qilish va baholash uchun test sinovlari tizimini tatbiq etish
		sportchilarga jismoniy va funksional tayyorgarlik darajasini aniqlash talablari va usullarini tushuntirib berish
		Sportchilarga anti-doping qoidalarini tushuntirish
		Turli xil texnologiyalar va aloqa vositalaridan foydalangan holda masofaviy shaklda tadbirlarni (mashg'ulotlarni) o'tkazish
		Tibbiy va psixologik kuzatishlar natijalarini tahlil qilish
		Sportchilarning jismoniy va funksional tayyorgarlik darajasini aniqlash uchun test sinovlari natijalarini tahlil qilish
		Bolalar va kattalarga maslahat berish usullarini qo'llash
		Sportchilarning mehnat faoliyati va dam olish tartibiga rioya qilish, sport shaklini saqlab qolish bo'yicha tavsiyalarni asoslash orqali tavsiyalar berish.
		Jismoniy mashqlar majmualarini, sport bilan shug'ullanadigan ochiq havodagi o'yinlarini, sport mashg'ulotlarini dasturlash uchun sport fiziologiyasi vositalaridan foydalanish

	<p>Sport fiziologiyasining amaliy masalalari bo'yicha mashg'ulotlar jarayonida murabbiylarga maslahat berish</p>
	<p>Jismoniy tarbiya va sport sohasida qidirish, axborot resurslari, ma'lumotlar bazalari va raqamli xizmatlardan foydalanish</p>
	<p>Ishlarni bajarishda raqamli texnologiyalar va elektron ta'lim resurslaridan foydalanish</p>
	<p>Axborot tizimlarida ma'lumotlar yaratish</p>
	<p>Raqamli aloqani axborot xavfsizligi va shaxsiy ma'lumotlarni himoya qilish talablariga muvofiq qo'llash</p>
	<p>Nazorat va o'lchash asbob-uskunalarini, elektron va texnik qurilmalarni ishlata olish</p>
	<p>Sportchilarning jismoniy va funksional tayyorgarligini o'lchash va baholash bo'yicha hisobot hujjatlarini yuritish</p>
	<p>Tibbiy yordam ko'rsatilishidan oldin birinchi yordam ko'rsatish</p>
	<p>Bilimlar:</p>
	<p>O'zbekiston Respublikasining jismoniy tarbiya va sport sohasidagi qonunchiligi talablari, shuningdek, rasmiy sport musobaqalari natijalariga noqonuniy ta'sir ko'rsatishning oldini olish usullari va bunday noqonuniy ta'sir ko'rsatganlik uchun javobgarlikni belgilovchi qoidalar</p>
	<p>Shaxsiy ma'lumotlarni to'plash va himoya qilish tartibiga rioya qilish uchun O'zbekiston Respublikasi qonunchiligi talablari</p>
	<p>Axborot xavfsizligini ta'minlash bo'yicha O'zbekiston Respublikasi qonunchiligi talablari</p>
	<p>Jismoniy va yuridik shaxslarning dopingga qarshi talablarni buzganligi uchun javobgarlik sohasidagi O'zbekiston Respublikasi qonunchiligi</p>
	<p>Dopingga qarshi kurash bo'yicha talablar, qoidalar va standartlarni shakllantirish sohasidagi O'zbekiston Respublikasi qonunchiligi</p>
	<p>Xalqaro anti-doping qoidalari va standartlari</p>
	<p>Sportda doimiy ravishda va faqat sportning musobaqa davrida foydalanish taqiqlangan moddalar va / yoki usullar</p>
	<p>Sportda taqiqlangan moddalar va (yoki usullar) terapevtik foydalanish xususiyatlari</p>
	<p>Anti-doping qoidalarini buzganlik uchun jazo va sanksiyalar</p>

	Sportda Doping nazorati standartlari va muolajalari
	Jismoniy tarbiya nazariyasi va uslubiyati
	Sport mashg'ulotlarining nazariy asoslari
	Sport turlari bo'yicha sport musobaqalari tizimi
	Sport turlari bo'yicha tayyorgarlik ko'rish tizimi
	Sportda harakat faolligi biomexanikasi
	Odam anatomiyasi
	Odam fiziologiyasi
	Sportning biokimyoviy asoslari
	Jismoniy tarbiya va sport mashg'ulotlari nazariyasi va o'lchash uslubiyatining asoslari
	Sportchilarni jismoniy va funksional tayyorgarlik darajasini har tomonlama nazorat qilishning mazmuni va texnikasi, sport analitikasi va uni hisobga yo'llari
	Sport mashg'ulotlarini tashkil qilish bo'yicha davlat standartlar
	Sportchilarning jismoniy va funksional tayyorgarlik darajasini tekshirish natijalarini to'plash, tizimlashtirish va qayta ishlash usullari
	Sport turi bo'yicha sportchilarning jismoniy va funksional tayyorgarlik standartlari
	"Mehnat va Vatan mudofaasiga tayyorlash" uchun "Jismoniy tayyorgarlik darajasi" test sinovlari standartlari
	Sport turlari bo'yicha sport tayyorgarlik dasturi (sport intizomi)
	Sport tayyorgarligi bo'yicha mashg'ulotlar o'tkazish jarayonini tshkil etish xususiyatlari
	O'quv-mashg'ulotlarini rejalashtirish turlari, mazmuni va texnologiyalari
	O'lchash uchun ishlatiladigan asbob-anjomlar va uskunalar ko'rsatkichlari va xususiyatlari
	Turli shakllarda tadbirlarni (guruhlarni), shu jumladan, masofaviy o'qitish vositalari va texnologiyalari
	Axborot tizimlari bilan ishlash qoidalari, shu jumladan cheklovlar, tolerantliklar va ularni qo'llash tartibi
	Jismoniy tarbiya va sport sohasida qidiruv tizimlari, axborot resurslari, ma'lumotlar bazalari va raqamli xizmatlar bilan ishlash texnologiyasi
	Ish yuritishda raqamli aloqa vositalari
	Ish jarayoni samaradorligini oshirish uchun elektron va texnik qurilmalardan foydalanish tartibi

		Sportchilarning jismoniy va funksional tayyorgarligini baholash va o'lchash bo'yicha hisobot hujjatlarini tuzish qoidalari
		Tibbiy yordam ko'rsatishdan oldin birinchi yordam ko'rsatish qoidalari, turlari, usullari
	Mas'uliyat mustaqillik: va	1. Har bir mashg'ulot, musobaqa yoki tayyorgarlik jarayonida sportchilarning jismoniy, psixologik va emotsional holati uchun shaxsan javob berish, mashqlar va yuklamalarni bolalarning yoshi, sog'ligi, tayyorgarlik darajasi hamda imkoniyatlariga moslashtirish
		2. Sportchilar tayyorgarligining umumiy, maxsus va boshlang'ich bosqichlari uchun mashg'ulot rejalarini ishlab chiqish, rejalashtirish, o'tkazish hamda natijalarini mustaqil baholash
		3. Pedagogik va sport mashg'ulotlarini tashkil etish, yuklamalarni belgilash, rejalashtirish strategiyalarini ishlab chiqish, sportchilarni guruhlariga ajratish, baholash va tarbiyalash jarayonlarida mustaqil qarorlar qabul qilish
		4. Sportchilar bilan munosabatda axloqiy me'yorlarga qat'iy amal qilish, O'zbekiston Respublikasi qonunchiligidagi ta'lim, sport va mehnat sohalariga oid me'yorlarga rioya qilish
Texnik va/yoki texnologik talab:		<p>1. Murabbiy sport zal, maydon, trenajyorlar, to'siqlar, sport asbob-uskunalari, sportchi kiyinish talablari va boshqalarning texnik sozligini baholaydi, ulardan to'g'ri foydalanishni ta'minlaydi va ularning xavfsizligi uchun javob beradi.</p> <p>2. Sportchilar mashg'ulotlari, testlar, nazorat va statistika jarayonlari uchun zamonaviy dasturlar, mobil ilovalar, raqamli jurnal va platformalardan foydalana olishi zarur. U shuningdek, elektron hujjat aylanishi, ma'lumotlar bazasi, onlayn rejalashtirish va hisobot tizimlari bilan ishlashni bilishi kerak.</p> <p>3. Murabbiy sportchilar sog'lig'i, tayyorgarligi, yurak urishi, charchoq darajasi, mushak faolligi va antropometrik o'lchamlarini baholash uchun zamonaviy nazorat o'lchov vositalaridan (pulsometr, test uskunalari, elektron platformalar) foydalanadi.</p> <p>4. Murabbiy sportchilar hayoti va sog'lig'iga tahdid soluvchi har qanday sharoitni oldindan aniqlaydi, sport mashg'ulotlari va musobaqalar vaqtida yong'in xavfsizligi, texnika xavfsizligi va elektr xavfsizligi qoidalariga qat'iy amal qiladi.</p>

	<p>5. Murabbiy sportchi yoshidagi shaxslar uchun sport tayyorgarligi rejalarini tuzish, bosqichma-bosqich yuklama berish, qayta tiklash texnologiyalarini qo'llash, sog'lomlashtirish va restavratsiya mashg'ulotlarini olib borish bo'yicha texnologik bilimlarga ega bo'lishi shart.</p> <p>6. Zarur holatlarda Murabbiy videodarslar, onlayn nazorat, raqamli platformalarda sinf yaratish va sportchilar bilan masofaviy muloqot olib borishni tashkil qila olishi kerak.</p>
--	---

Kasbning nomi	Usta-chavandoz	
Mashg'ulot nomining kodi	34222	
TMR bo'yicha malaka darajasi	5	
Malakani baholashga qo'yiladigan talabalar	Tavsiya etiladi	
Amaliy tajriba (ish staji)ga qo'yilgan talablar:	Sport otlari bilan ishlash tajribasiga ega bo'lgan va ot sporti bo'yicha sport ustaligiga nomzod unvonidan past bo'lmagan sportchilar.	
Layoqatiga va shaxsiy kompetensiyalarga qo'yilgan talablar:	<p>18 yoshga to'lgan bo'lishi;</p> <p>Ishga kirishda tibbiy ko'rikdan o'tgan bo'lishi;</p> <p>Otlar bilan ishlashga jismoniy va psixologik tayyorlik;</p> <p>Jinoyat ishlari uchun ilgari hukm qilinmaganlik;</p> <p>Hayvonlarga nisbatan shafqatli munosabat.</p> <p>favqulodda va stressli vaziyatlarda o'zini qo'lga olish va xotirjamlikni saqlash;</p> <p>rahbarlariga o'z vaqtida va to'g'ri ma'lumotlarni taqdim etish;</p> <p>o'z bilimi, tajribasi va vakolati doirasida qarorlar qabul qilish;</p> <p>belgilangan vazifalarni ish vaqtidan unumli va oqilona foydalangan holda bajarish;</p> <p>mehnatni muhofaza qilish va xavfsizlik texnikasi, atrof-muhitni muhofaza qilish, sanitariya-gigiyena, yong'in va elektr xavfsizligi qoidalariga rioya qilish;</p> <p>ish vaqtida yuz berishi mumkin bo'lgan o'zgarishlarga nisbatan sezgir bo'lish;</p> <p>o'zini o'zi takomillashtirishga tayyor bo'lishi;</p> <p>sabr-toqatli bo'lish;</p> <p>o'z vazifalarini vaqtida va sifatli bajarish;</p> <p>yo'riqnomalar va ko'rsatmalarga qat'iy rioya qilish;</p> <p>xavfli vaziyatlarda tegishli shaxslarga xabar berish.</p>	
Ta'lim darajasiga qo'yilgan talablar:	O'rta maxsus professional ta'lim	
Norasmiy va informal ta'lim bilan bog'liqligi	<p>1) Boshlang'ich professional ta'lim yoki o'rta professional ta'lim+norasmiy (informal) ta'lim yoki amaliy tajriba</p> <p>2) Malaka oshirish kurslari, federatsiya tomonidan o'tkaziladigan seminarlarda qatnashish</p>	
Kasbiy standartlar reyestrda mavjudligi:	-	
Kasbning boshqa mumkin bo'lgan nomlari:	-	
Boshqa kasblar bilan aloqadorligi:	TMR bo'yicha malaka darajasi:	Kasbning nomi:
	5	Ot sporti bo'yicha Murabbiy-o'qituvchi
Mehnat funksiyalarining tavsifi		

Kodi va nomi	Mehnat vazifalari	
F1.5- Sport otiga mashg'ulotlarni tashkil etish va o'tkazish	F1.01.5- Sport otiga mashg'ulotlarini rejalashtirish va olib borish	O'qitish natijalari
		Mehnat harakatlari:
		1. Mashg'ulot rejasini ishlab chiqish (haftalik, oylik, musobaqagacha bo'lgan)
		2. Treningni ot yo'rttirish, to'siqlardan sakrash, uchkurash, chovken, polo, uloq-ko'pkari va tent pegging yo'nalishlarida o'tkazish
		3. Sport otini tayyorgarlik holatini nazorat qilish va yo'naltirish
		4. Otning holatini baholab, yengil mashqlar bilan boshlash, keyin yuklamani oshirish
		Ko'nikmalar:
		Trening kurslarini modullarga ajratib rejalashtirish
		Trening davomida xavfsizlikni ta'minlash
		Sport otlarini harakatini tahlil qilish va tuzatish
		Bilimlar:
		Ot sporti turlari va har bir yo'nalish bo'yicha asosiy texnikalar
		Otning tayanish va harakat qilish mexanizmi
		Treningni yuklama va dam olishga asoslangan muvozanatli tashkil etish tartiblari
		Mas'uliyat va mustaqillik:
2. Mashg'ulot davomida otning sog'ligini doimiy nazorat qilish, ortiqcha yuklamaning oldini olish va xavfsizlik choralari ko'rish, shuningdek chavandoz va o'quvchilarni himoya qilish bo'yicha zarur choralarni amalga oshirish		
3. Otlarga munosabatda mehribonlik va hayvonlarni asrash tamoyillariga qat'iy amal qilish, chavandozlar bilan ishlash jarayonida adolatli, hurmatli hamda pedagogik etika asosida faoliyat yuritish		
4. Mashg'ulotlarni reja asosida o'z vaqtida o'tkazish, sport maydonida belgilangan tartib va qoidalarga amal qilish hamda tashkilot rahbariyatining topshiriqlarini vijdonan bajarish		
F2.5- Sport otlarini musobaqalariga tayyorlash	F2.01.5- Sport otlarini chavandoz bilan ishlash holatiga keltirish va tayyorlash	Mehnat harakatlari:
		1. Otning holatini kunlik baholash (organizm harorati, yurish ritmi, qabul qilinayotgan ozuqa)
		2. Tayyorlashda yengil yugurish, otni harakatga keltiruvchi mashqlar, sakrash mashqlari
		3. Oyoq, yelka va orqa mushaklarni chiniqtiruvchi kompleks mashqlar
4. Egar va jilov holatini tekshirish, moslashtirish		

		Ko'nikmalar:
		Sport otini yurish turlarini (qadamlatish, yo'rg'alatish va yugurtirish) farqlay olish va to'g'ri qo'llash
		Otni mashg'ulotlarga tayyorlashdan oldin va keyin parvarish qilish
		Ot sport jihozlaridan (egar, yugan, valtrap "egar osti yumshoq mato"saddle, bit, stirrup) xavfsiz va samarali foydalanish
		Bilimlar:
		Ot metabolizmi va yuklamaga nisbatan chidamlilik darajasi
		Ot uchun zarur oziqlanish, vitaminlar va suv balansini boshqarishni bilish
	Mas'uliyat va mustaqillik:	1. Mashg'ulot dasturini mustaqil ishlab chiqish, otning kundalik holatini (organizm harorati, yurish ritmi, oziqlanishi) baholash, individual tayyorlov usullarini qo'llash hamda chavandoz bilan uyg'unlikda mashqlarni tashkil etish va musobaqaga tayyorgarlik jarayonini boshqarish
		2. Mashg'ulotlarda ortiqcha yuklamaning oldini olish, otning oyoq, yelka va orqa mushaklarini chiniqtirishda xavfsizlik choralariga amal qilish, jihozlardan (egar, yugan, valtrap, bit, stirrup) to'g'ri foydalanilishini nazorat qilish va chavandoz xavfsizligini ta'minlash
		3. Otlarni asrash, parvarish qilish hamda ularning tabiiy ehtiyojlarini hurmat qilish tamoyillariga amal qilish, chavandoz bilan hamkorlikda adolatli, hurmatli va professional etika asosida faoliyat yuritish
4. Mashg'ulot va tayyorgarlik jarayonini belgilangan reja hamda vaqtga muvofiq amalga oshirish, musobaqa qoidalariga rioya qilish va tashkilot rahbariyati ko'rsatmalarini o'z vaqtida bajarish		
F3.5- Otlarni ot sportiga tayyorlash	F3.01.5- Sport otlarini jismoniy va psixologik tayyorgarligini ta'minlash	Mehnat harakatlari:
		1. Otlar bilan individual dastur asosida ishlash (moslashtirish, rivojlantirish)
		2. Emotsional barqarorlikni mustahkamlovchi psixologik treninglar
		3. Har bir otning zaif tomonlarini aniqlab, to'g'rilashga yordam berish
		Ko'nikmalar:
		Psixologik tahlil asosida otlarga individual yondashuvni tanlash
		Mashg'ulotlarda chavandoz va otning uyg'unligini baholash
		Bilimlar:
		Otning texnikaviy va biomexanik tamoyillari
Stress ostida qaror qabul qilish mexanizmlari		

	Mas'uliyat va mustaqillik:	<p>1. Mashg'ulot rejalarini mustaqil tuzish, otlar holatini hisobga olgan holda yuklamalarni belgilash hamda ularni tayyorlash va moslashtirishni individual ravishda tashkil etish</p> <p>2. Mashg'ulotlar, parvarish va tayyorgarlik jarayonlarida otlarning jismoniy va psixologik holatini doimiy nazorat qilish, har qanday xavfli holat yuzaga kelganda zudlik bilan chora ko'rish hamda javobgarlikni o'z zimmasiga olish</p> <p>3. Otlarning harakatini boshqarish, jihozlardan to'g'ri foydalanish va favqulodda vaziyatlarda xotirjamlikni saqlash kabi yuqori xavfli faoliyatni qat'iy professional mas'uliyat asosida amalga oshirish</p> <p>4. Otlarga insonparvarlik bilan yondashish, ularga nisbatan shafqatli munosabatda bo'lish, urish, haddan ortiq zo'riqtirish yoki ekspluatatsiya qilishga yo'l qo'ymaslik</p>
Texnik va/yoki texnologik talab:		<p>1. Usta-chavandoz egar, jilov, uzangilar, bog'lovchi va boshqaruvchi qurilmalardan to'g'ri, xavfsiz va maqsadga muvofiq foydalana olishi zarur. Mashg'ulotdan avval va keyin ularning sozligini nazorat qiladi.</p> <p>2. Usta-chavandoz parvarish vositalari (cho'tka, tirnoq tozalagich, massaj uskunalari)dan foydalanish, ot terisini, tuyoqlarini, mushaklarini sog'lomlashtirish texnologiyalarini yaxshi bilishi va amalda qo'llashi kerak.</p> <p>3. Usta-chavandoz otning umumiy sog'lig'idagi o'zgarishlar bo'yicha veterinarga axbarot berish.</p> <p>4. Sport otini qadamatlash, yo'rg'alatish va yugurish kabi yurish usullarini to'g'ri nazorat qilish, otning mushak tizimini bosqichma-bosqich rivojlantiruvchi mashg'ulotlar o'tkazish texnologiyalarini egallagan bo'lishi lozim.</p> <p>5. Usta-chavandoz mashg'ulot joyi, musobaqa maydoni yoki otxonalarda texnik xavfsizlikni (sirpanchiq joylar, ot qochish xavfi, texnik nosozlik) doimiy kuzatadi.</p> <p>6. Otning harakatlarini video tahlil qilish, tayyorgarlikni monitoring qilish uchun zamonaviy dasturlar va mobil texnologiyalardan foydalana oladi. Masalan: harakatni aniqlovchi ilovalar, yurish shiddatini o'lchovchi qurilmalar.</p> <p>7. Usta-chavandoz otxona, maydon, jihozlar, suv manbalari va oziqlantirish muhitini doimiy tozalikda saqlash, dezinfeksiyalash ishlarini nazorat qilish texnologiyasini bilishi lozim.</p>

Kasbning nomi:	Sport turlari bo'yicha o'qituvchi-murabbiy
Mashg'ulot nomining kodi:	2351-009
TMR bo'yicha malaka darajasi	5
Malakani baholashga qo'yiladigan talabalar:	Tavsiya etiladi
Amaliy tajriba (ish staji)ga qo'yilgan talablar:	Kasbiy faoliyat profilida kamida ikki yil yoki (O'zbekiston Respublikasi sport jamoasida yoxud rasmiy xalqaro sport musobaqalarida professional sportchi sifatida samarali ishtirok etgan tajribasi yakuniy bayonnomada 1-6 o'rinlar) sport jamoalarining Murabbiy- o'qituvchisi
Layoqatiga va shaxsiy kompetensiyalarga qo'yilgan talablar:	<p>18 yoshga to'lgan bo'lishi;</p> <p>erkak (ayol);</p> <p>Ishga kirishda dastlabki tibbiy ko'rikdan o'tgan bo'lishi;</p> <p>pedagogik faoliyatga to'sqinlik qiladigan kasalliklari yoki jismoniy nuqsoni bo'lgan shaxslar, shuningdek, qasddan jinoyatlar sodir etganligi uchun ilgari hukm qilingan shaxslar sport maktablari ta'lim tashkilotlarida pedagogik faoliyat bilan shug'ullanishi mumkin emas;</p> <p>O'zbekiston Respublikasi qonunchiligiga muvofiq belgilangan o'quv-tarbiya va kasbiy faoliyat turi bo'yicha ishlashda ta'qiqning yo'qligi;</p> <p>O'zbekiston Respublikasi qonun hujjatlarida belgilangan tartibda majburiy dastlabki(ishga ariza berilganda) va davriy tibbiy ko'riklar (imtihonlar), shuningdek, navbatdan tashqari tibbiy ko'riklar (imtihonlar)dan o'tgan bo'lishi;</p> <p>favqulodda va stressli vaziyatlarda o'zini qo'lga olish va xotirjamlikni saqlash;</p> <p>rahbarlariga o'z vaqtida va to'g'ri ma'lumotlarni taqdim etish;</p> <p>o'z bilimi, tajribasi va vakolati doirasida qarorlar qabul qilish;</p> <p>belgilangan vazifalarni ish vaqtidan unumli va oqilona foydalangan holda bajarish;</p> <p>mehnatni muhofaza qilish va xavfsizlik texnikasi, atrof-muhitni muhofaza qilish, sanitariya-gigiyena, yong'in va elektr xavfsizligi qoidalariga rioya qilish;</p> <p>ish joyini toza va tartibli saqlash;</p> <p>o'z tajribasini hamkasblari bilan bo'lishish;</p> <p>jamoa bilan inoq ishlash;</p> <p>zarur va favqulodda vaziyatlarda o'ziga tegishli uskunalarning ishlashini to'xtatish;</p> <p>o'z vazifalariga bog'liq yangilik va innovatsiyalarni kuzatib borish, o'zlashtirish va joriy qilish;</p> <p>tezkorlik bilan qaror qabul qilish;</p> <p>ish vaqtida yuz berishi mumkin bo'lgan o'zgarishlarga nisbatan sezgir bo'lish;</p> <p>ish joyida o'ziga tegishli asbob-uskunalar, jihozlar va inventarlardan foydalanishda e'tiborli bo'lish;</p>

	o'zini o'zi takomillashtirishga tayyor bo'lishi; xavf-xatar omillariga e'tiborli bo'lish; sabr-toqatli bo'lish; o'z vazifalarini vaqtida va sifatli bajarish; yo'riqnomalar va ko'rsatmalarga qat'iy rioya qilish; xavfli vaziyatlarda tegishli shaxslarga xabar berish.	
Ta'lim darajasiga qo'yilgan talablar:	O'rta maxsus professional ta'lim	
Norasmiy va informal ta'lim bilan bog'liqligi:	1) Boshlang'ich professional ta'lim yoki o'rta professional ta'lim+norasmiy (informal) ta'lim yoki amaliy tajriba 2) Sport bo'yicha o'qituvchi-Murabbiy kasbiy faoliyatida doimiy rivojlanish uchun malaka oshirish kurslarida, amaliy loyihalarda, seminar va treninglarda muntazam ishtirok etgan bo'lishi kerak	
Kasbiy standartlar reyestrda mavjudligi:	-	
Kasbning boshqa mumkin bo'lgan nomlari:	-	
Boshqa kasblar bilan aloqadorligi:	TMR bo'yicha malaka darajasi:	Kasbning nomi:
	5	Murabbiy
	5	Jismoniy tarbiya va sport bo'yicha yo'riqchi-uslubchi
Mehnat funksiyalarining tavsifi		
Kodi va nomi	Mehnat vazifalari	
G1.5- Sportchilarni tayyorlash va talabalarning jismoniy tarbiyasi bo'yicha tadbirlar	G1.01.5- Jismoniy tarbiya va sport mashg'ulotlarining mazmunini rejalashtirish	O'qitish natijalari
		Mehnat harakatlari:
		1. Sportchini tayyorlash bo'yicha davlat standartlarga muvofiq mashg'ulotlarni amalga oshiradigan tashkilotda sport mashg'ulotlari dasturini amalga oshirishga qaratilgan o'quv jarayonini rejalashtirish
		2. Davlat ta'lim standartlari talablariga muvofiq ta'lim faoliyatini amalga oshiradigan tashkilotda asosiy o'quv dasturini amalga oshirishga qaratilgan jismoniy tarbiya fanining o'quv jarayonini rejalashtirish
		Ko'nikmalar:
		Davlat ta'lim standartlari talablariga muvofiq asosiy ta'lim dasturi; jismoniy tarbiya va sport sohasidagi qo'shimcha umumiy ta'lim dasturi, shu jumladan, ta'lim tashkiloti tomonidan belgilanadigan jismoniy tarbiya va sport yo'nalishiga muvofiq qo'shimcha umumiy rivojlanish dasturi va (yoki) davlat talablarini, sport turi bo'yicha tayyorlash standartlari talablarini hisobga olgan holda qo'shimcha kasbiy tayyorgarlik dasturini ishlab chiqish
Sport turi bo'yicha sport tayyorgarligi bosqichlarida mashg'ulotlar jarayonining vositalari va usullarini tanlashni asoslash		

		O'qitish, tarbiyalash, rivojlantirish vositalari va usullarini tanlashni, o'quv amaliyotida ta'lim texnologiyalarini fan yo'nalishlari mazmunining o'ziga xos xususiyatlaridan, o'quvchilarning yoshi va ta'lim ehtiyojlaridan kelib chiqqan holda asoslash
		Bilimlar:
		Tashkilotga qo'yiladigan kontseptual qoidalar va talablar: sport tayyorgarligining davlat standartlari bilan belgilanadigan sport mashg'ulotlarini amalga oshiruvchi tashkilotlarda o'quv jarayoni
		Umumiy o'rta ta'limning davlat ta'lim standartlari bilan belgilanadigan jismoniy tarbiya fani sohasidagi o'quv jarayoni
		Qo'shimcha ta'lim tashkilotlarida, shu jumladan, davlat talablari va sport tayyorgarligining davlat standartlari bilan belgilanadigan o'quv va o'quv jarayoni
		Sport turi bo'yicha jismoniy tarbiya fanining o'quv jarayonini, o'quv jarayonini rejalashtirish xususiyatlari
		Sport mashg'ulotlarining davlat standartlarida belgilangan o'quv jarayonining maqsad va vazifalari
		Jismoniy tarbiya fanining o'quv jarayoni maqsad va vazifalari, umumiy o'rta ta'limning davlat ta'lim standartlari
		Qo'shimcha ta'lim muassasalarida o'quv va o'quv jarayonining maqsad va vazifalari, shu jumladan davlat talablari va sport tayyorgarligining davlat standartlari
		Sport turlari bo'yicha turli tayyorgarlik bosqichlarida mashg'ulot jarayonining shakllari, usullari va vositalari
		Jismoniy tarbiya fanini o'qitish shakllari, usullari va vositalari, zamonaviy ta'lim texnologiyalari, ularni tanlashning uslubiy qonuniyatlari, davlat ta'lim standarti talablari, o'quv jarayoni va asosiy ta'lim dasturini o'zlashtirish natijalarini baholash tizimi o'rtasidagi munosabatlar
		Jismoniy tarbiya va sport fanini o'qitish shakllari, usullari va vositalari, zamonaviy ta'lim texnologiyalari, ularni tanlashning uslubiy qonuniyatlari, asosiy ta'lim dasturini o'zlashtirish natijalarini, shu jumladan, sport tayyorgarligining davlat standartlari bilan bog'liqligini baholash tizimi
		Jismoniy tarbiya nazariyasi va uslubiyati, sport nazariyasi, jismoniy tarbiya va sport pedagogikasi, rivojlanish psixologiyasi, jismoniy tarbiya va sport psixologiyasi, tanlangan sport turi nazariyasi va uslubiyati, sportning asosiy turlarini o'qitish nazariyasi va uslubiyati, odam anatomiyasi, harakat biomexanikasi, sport metrologiyasi, odam biokimyosi, sport biokimyosi, sport fiziologiyasi va sport faoliyati, sport fiziologiyasi, sport fiziologiyasi va

		sport faoliyatining qoidalari, ovqatlanish, sport morfologiyasi
		Mehnat harakatlari:
		1. Sport tayyorgarligining davlat standartlariga muvofiq sport mashg'ulotlarini ta'minlaydigan tashkilotlarda o'quv jarayonini amalga oshirish
		2. Davlat ta'lim standartlari talablariga muvofiq asosiy ta'lim dasturlarini amalga oshiradigan ta'lim tashkilotlarida jismoniy tarbiya fanlari bo'yicha o'quv jarayonini amalga oshirish.
		3. Jismoniy tarbiya va sport sohasida qo'shimcha ta'lim dasturlarini amalga oshiruvchi ta'lim muassasalarida o'quv jarayonini, shu jumladan davlat talablariga va sport tayyorgarligining davlat standartlariga muvofiq amalga oshirish
		Ko'nikmalar:
		Sportchilarning yosh xususiyatlarini va tayyorgarlik darajasini hisobga olgan holda, muayyan sport turi bo'yicha sport mashg'ulotlari dasturini amalga oshirish
		Umumiy o'rta ta'lim dasturida o'quvchilarning yosh xususiyatlarini va tayyorgarlik darajasini hisobga olgan holda jismoniy tarbiya o'qituvchisining ish dasturini amalga oshirish
	G1.02.5- Jismoniy tarbiya va sport mashg'ulotlarini o'tkazish	Jismoniy tarbiya va sport sohasidagi qo'shimcha umumiy ta'lim dasturlarida o'quvchilarning yosh xususiyatlarini va tayyorgarlik darajasini hisobga olgan holda o'qituvchisining ish dasturini amalga oshirish
		Sport tayyorgarligi bosqichlarida sportchilarning antropometrik, fiziologik, psixologik ko'rsatkichlari dinamikasini tahlil qilish va baholash, sportchilarning motivatsion darajasini aniqlash
		Talabalarning antropometrik, fiziologik, psixologik ko'rsatkichlari dinamikasini tahlil qilish va baholash, talabalarning motivatsion darajasini aniqlash
		Sport tayyorgarligi bosqichlarida mashg'ulot jarayonidagi muammolarni va uning samaradorligini oshirishga qaratilgan zaxiralarni aniqlash
		Ta'lim jarayonidagi muammolarni va uning samaradorligini oshirish uchun zaxiralarni aniqlash
		Sport tayyorgarligi bosqichining maqsadlariga, sportchilarning individual xususiyatlariga, shaxsiy va psixologik holatlariga muvofiq vositalar va usullarni qo'llash
		Umumiy o'rta ta'lim maqsadlariga, o'quvchilarning individual xususiyatlariga, shaxsiy va aqliy-axloqiy fazilatlariga muvofiq vositalar va usullarni qo'llash
		Qo'shimcha ta'lim maqsadlariga, o'quvchilarning individual xususiyatlariga, shaxsiy va aqliy-axloqiy fazilatlariga muvofiq vositalar va usullarni qo'llash

		Sportchilarning mashg'ulot jarayoni va musobaqa faoliyati samaradorligini kuzatish va baholash uchun ko'rsatkichlar tizimlaridan foydalaning va o'zgartirish
		Talabalarning o'quv jarayoni samaradorligini kuzatish va baholash uchun ko'rsatkichlar tizimlaridan foydalanish va o'zgartirish
		Sportchilarning mashg'ulot jarayoni va musobaqa faoliyati samaradorligi ko'rsatkichlarining me'yoriy, prognozli va natijadorligini tahlil qilish
		Jismoniy tarbiya va sport fanlari bo'yicha o'quv jarayoni samaradorligi ko'rsatkichlarining me'yoriy, prognozli va natijalarini tahlil qilish
		O'quv jarayonining samaradorligini baholash, tashkilotdagi muammolarni aniqlash va o'quv jarayoniga zarur tuzatishlar kiritish
		Ta'lim jarayonining samaradorligini baholash, tashkilotdagi muammolarni aniqlash va o'quv jarayoniga zarur tuzatishlar kiritish
		Sportchilar va talabalarning jismoniy faolligi samaradorlini kuzatib borish va baholash (zaruriyat bo'lganda)
		Bilimlar:
		Turli darajadagi asosiy me'yoriy-huquqiy hujjatlar: Xalqaro sport huquqlari to'g'risidagi konventsiya, davlat, mintaqaviy, mahalliy (sport mashg'ulotlari va ta'lim tashkilotini amalga oshiradigan tashkilot darajasida)
		Mashg'ulot va musobaqa faoliyatini inventarizatsiya qilish va jihozlashga qo'yiladigan talablar
		Sportchilarning yosh xususiyatlari va sport tayyorgarligining davlat standartlariga muvofiq sport mashg'ulotlarini amalga oshiradigan tashkilotlarda mashg'ulot jarayonining o'ziga xos xususiyatlari
		Sportchining yosh xususiyatlari va davlat ta'lim standartlariga muvofiq ta'lim faoliyatini amalga oshiradigan tashkilotlarda jismoniy tarbiya fani bo'yicha o'quv jarayonining o'ziga xos xususiyatlari
		Sportchilarning yosh xususiyatlari va qo'shimcha ta'lim muassasalarida o'quv jarayonining o'ziga xos xususiyatlari
		Jismoniy tarbiya nazariyasi va uslubiyati, sport nazariyasi, jismoniy tarbiya va sport pedagogikasi, rivojlanish psixologiyasi, jismoniy tarbiya va sport psixologiyasi, tanlangan sport turi nazariyasi va uslubiyati, sportning asosiy turlarini o'qitish nazariyasi va uslubiyati, odam anatomiyasi, harakat biomexanikasi, sport metrologiyasi, sport biokimyosi, sport fiziologiyasi va sport faoliyati, sport fiziologiyasi, sport fiziologiyasi va sport faoliyatining qoidalari, ovqatlanish, sport morfologiyasi

		Kattalar va bolalarning anatomik-morfologik, fiziologik, psixologik va gender xususiyatlari, shu jumladan sport bilan shug'ullanish uchun aniq qobiliyati (iqtidorli) bo'lganlar, insonning antropometrik, fiziologik, psixologik ko'rsatkichlarini kuzatish va baholash usullari; sport qoidalari sport turlari bo'yicha sport toifalari va unvonlarini berish talablari; kasbiy faoliyat turini tartibga soluvchi normativ-huquqiy hujjatlar
	G1.03.5- Jismoniy tarbiya va sportni psixologik, pedagogik, axborot, texnik ta'minlash	<p>Mehnat harakatlari:</p> <p>1. Sportchilarni qo'llab-quvvatlash va psixologik, pedagogik, axborot, texnik jihatdan qo'llab-quvvatlash, shuningdek, mashg'ulotlar jarayonini qo'llab-quvvatlashni sozlash bo'yicha tadbirlarni tahlil qilish</p> <p>2. Talabalarni, shu jumladan alohida ta'limga muhtoj o'quvchilarni o'rganish, rivojlantirish va tarbiyalashni individuallashtirish uchun zarur bo'lgan psixologik-pedagogik texnologiyalardan foydalangan holda talabalarga axborot va texnik yordam ko'rsatish</p> <p>3. Jismoniy tarbiya va sport sohasidagi qo'shimcha dasturlar bo'yicha talabalarga psixologik, pedagogik, axborot va texnik yordam ko'rsatish, shuningdek, mashg'ulot jarayonini qo'llab-quvvatlash dasturlarini tuzatish bo'yicha tadbirlarni tahlil qilish</p> <p>Ko'nikmalar:</p> <p>Sportchilar va talabalar bilan ishlashni rejalashtirish uchun, shu jumladan individual mashg'ulotlarini o'tkazishda gender rivojlanish xususiyatlari haqidagi bilimlardan foydalanish</p> <p>Ta'limni rivojlanish va individuallashtirish uchun ta'lim texnologiyalarini qo'llash</p> <p>Sportchi va talaba shaxsining psixologik-pedagogik profilini (portretini) yaratish</p> <p>Sportchilar va talabalarni, shu jumladan alohida ta'limga muhtoj talabalarni tayyorlash, rivojlantirish, tarbiyalashni individuallashtirish uchun kasbiy faoliyatda psixologik, pedagogik, axborot, texnik yordam texnologiyalaridan foydalanish</p> <p>Sportchilar va talabalarga, shu jumladan alohida ta'limga muhtoj bo'lganlarga maqsadli yordam ko'rsatish</p> <p>Ota-onalar (qonuniy vakillar) bilan birgalikda bolaning individual rivojlanishi dasturlarini ishlab chiqish (boshqa mutaxassislar bilan birgalikda) va amalga oshirish</p> <p>Talabalarga ularning qobiliyatlari, ta'lim imkoniyatlari va ehtiyojlaridan kelib chiqqan holda individual yordam va yordam ko'rsatish</p> <p>Talabalarning o'quv faoliyati jarayonini boshqarishning moslashuvchan garfigini amalga oshirish uchun ularning individual xususiyatlarini hisobga olgan holda individual</p>

		yo'naltirilgan dasturlar, uslubiy ishlanmalar va didaktik materiallarni ishlab chiqish
		Ta'lim natijalarining miqdoriy va sifat xususiyatlarining o'zaro to'ldirilishi asosida talabalarning yutuqlarini baholash
		Talabalarning individual xususiyatlarini hisobga olgan holda jismoniy tarbiya fani bo'yicha ish dasturlari, uslubiy ishlanmalar, didaktik materiallarni yaratish va o'qitish amaliyotida qo'llash
		Inventar va jihozlarning muayyan sport turi bo'yicha sport mashg'ulotlari, umumiy va qo'shimcha ta'lim vazifalariga muvofiqligini tekshirishni tashkil etish
		Sportda umumiy va qo'shimcha ta'lim dasturlari va sport mashg'ulotlari jarayonida inventar, jihozlarni tanlash va ulardan foydalanish
		Sportda umumiy va qo'shimcha ta'lim bo'yicha sport mashg'ulotlari jarayonlarini moslashtirish uchun faoliyat va uning natijalarini tahlil qilish
		Sportchilar va talabalar bilan ishlashni rejalashtirish uchun, shu jumladan individual o'quv tadbirlarini o'tkazishda gender rivojlanish xususiyatlari haqidagi bilimlardan foydalanish
		Bilimlar:
		Shaxs rivojlanishining qonuniyatlari va shaxs xususiyatlarining namoyon bo'lishi, davrlashtirishning psixologik qonuniyatlari va rivojlanish inqirozlari
		Ta'lim, rivojlanish, ta'limni individuallashtirishning psixologik-pedagogik texnologiyalari
		Talabalar va sportchilarning individual xususiyatlarini hisobga olish nuqtayi nazaridan ta'lim va tarbiya faoliyatining psixologik-pedagogik asoslari
		Tanlangan sport turi bo'yicha musobaqa faoliyatini axborot, texnik va psixologik-metodik jihatdan qo'llanmalari
		Davlat ta'lim standartlariga muvofiq jismoniy tarbiya fanlari bo'yicha o'qitish kontekstida talabalarning shaxsiy, meta-mavzu va fan natijalarining xususiyatlari
		Sport mashg'ulotlari va o'quv jarayoni natijalarini monitoring qilish, baholash va tuzatish usullari
		Mashg'ulot va musobaqa faoliyatini inventarizatsiya qilish va jihozlashga qo'yiladigan talablar
		Jismoniy tarbiya nazariyasi va uslubiyati, sport nazariyasi, jismoniy tarbiya va sport pedagogikasi, rivojlanish psixologiyasi, jismoniy tarbiya va sport psixologiyasi, tanlangan sport turi nazariyasi va uslubiyati, sportning asosiy turlarini o'qitish nazariyasi va uslubiyati, odam anatomiyasi, harakat biomexanikasi, sport metrologiyasi, odam biokimyosi, sport biokimyosi, sport fiziologiyasi va sport faoliyati, sport fiziologiyasi, sport fiziologiyasi va

		<p>sport faoliyatining qoidalari, ovqatlanish, sport morfologiyasi</p> <p>Kattalar va bolalarning anatomik-morfologik, fiziologik, psixologik va gender xususiyatlari, shu jumladan sport bilan shug'ullanish uchun aniq qobiliyati (iqtidorli) bo'lganlar, insonning antropometrik, fiziologik, psixologik ko'rsatkichlarini kuzatish va baholash usullari</p> <p>Sport qoidalari bo'yicha sport toifalari va unvonlarini berish talablari</p> <p>Kasbiy faoliyat turini tartibga soluvchi me'yoriy-huquqiy hujjatlar</p>
	<p>G1.04.5 Sport musobaqalarida, sport va jismoniy tarbiya tadbirlarida ishtirok etishni tashkil etish</p>	<p>Mehnat harakatlari:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Sinflarning moddiy-texnik jihozlanishi musobaqalar, sport va jismoniy tarbiya tadbirlarining o'ziga xos xususiyatlariga mos kelishini ta'minlash 2. Sport musobaqalarida, sport va jismoniy tarbiya tadbirlarida ishtirok etish uchun tanlov o'tkazish 3. Sport musobaqalarida, sport va jismoniy tarbiya tadbirlarida individual yoki jamoaviy ishtirokni tashkil etish 4. Sport musobaqalarida, sport va jismoniy tarbiya tadbirlarida qatnashishning butun davri davomida xavfsizlikni ta'minlash <p>Ko'nikmalar:</p> <p>Inventar va jihozlarning sport, umumiy va qo'shimcha ta'lim bo'yicha sport mashg'ulotlari vazifalariga muvofiqligini tekshirishni tashkil etish hamda sport mashg'ulotlari jarayonida inventar-jihozlarni tanlash va ulardan foydalanish</p> <p>Tashqi va ichki omillarning tahdidlari va xavf darajasini tezkor aniqlash va sport musobaqalari, sport va jismoniy tarbiya tadbirlari ishtirokchilari uchun xavfsiz holatni tashkil etish, favqulodda vaziyatlarda tezkor harakat qilish va xavfni bartaraf etish yoki kamaytirish uchun to'g'ri harakat usullarini qo'llash</p> <p>Yong'inga qarshi vositalardan, shaxsiy himoya vositalaridan foydalanish</p> <p>Sportchilar tayyorgarligining turli jihatlarini, tananing mashg'ulotlar va musobaqa yuklamalariga bo'lgan reaksiyasini, mashg'ulot jarayoni samaradorligini baholash va sportchilarning organizm funksiyalaridagi moslashuvchan o'zgarishlarni hisobga olish uchun obyektiv nazorat qilish anjomlari, texnik vositalar va asboblardan foydalanish</p> <p>Axborot-kommunikatsiya texnologiyalari va aloqa vositalaridan foydalanish</p> <p>Sport musobaqalari va jismoniy tarbiya tadbirlarida ishtirok etishga tayyorgarlik ko'rish bo'yicha musobaqa faoliyati natijalarini tahlil qilish</p>

		<p>Bilimlar:</p> <p>Sport mashg'ulotlarini va ta'lim faoliyatini amalga oshiruvchi tashkilotlar uchun qo'yiladigan sanitariya-gigiyena talablari</p> <p>Mashg'ulot va musobaqa faoliyat uchun anjomlar, inventar va jihozlarga qo'yiladigan talablar</p> <p>Sport turlari bo'yicha mashg'ulotlarni tashkil qilish uchun davlat standartlari</p> <p>Jismoniy tarbiya va sport sohasidagi davlat ijroiya organi tomonidan tasdiqlangan antidoping qoidalari</p> <p>Rasmiy sport musobaqalari natijalariga noqonuniy ta'sir qilishning oldini olish usullari va bunday noqonuniy ta'sir uchun javobgarlikni belgilovchi qoidalar</p> <p>Jismoniy tarbiya nazariyasi va uslubiyati, sport nazariyasi, jismoniy tarbiya va sport pedagogikasi, rivojlanish psixologiyasi, jismoniy tarbiya va sport psixologiyasi, tanlangan sport turi nazariyasi va uslubiyati, sportning asosiy turlarini o'qitish nazariyasi va uslubiyati, odam anatomiyasi, harakat biomexanikasi, sport metrologiyasi, odam biokimyosi, sport biokimyosi, sport fiziologiyasi va sport faoliyati, sport fiziologiyasi, sport fiziologiyasi va sport faoliyatining qoidalari, ovqatlanish, sport morfologiyasi</p> <p>Kattalar va bolalarning anatomik-morfologik, fiziologik, psixologik va gender xususiyatlari, shu jumladan sport bilan shu'ullanish uchun aniq qobiliyati (iqtidorli) bo'lganlar, insonning antropometrik, fiziologik, psixologik ko'rsatkichlarini kuzatish va baholash usullari, sport qoidalariga muvofiq sport turlari bo'yicha sport toifalari va unvonlarini berish talablari, kasbiy faoliyat turini tartibga soluvchi me'yoriy-huquqiy hujjatlar</p>
	<p>G1.05.5- Jismoniy tarbiya va sportda shikastlanishlar oldini olishni ta'minlash</p>	<p>Mehnat harakatlari:</p> <p>1. Sport mashg'ulotlari jarayonida jarohatlanishning oldini olish uchun shart-sharoitlarni ta'minlash</p> <p>2. Umumiy o'rta ta'lim jarayonida jarohatlarning oldini olish uchun shart-sharoitlarni ta'minlash</p> <p>3. Qo'shimcha ta'lim jarayonida jarohatlarning oldini olish uchun shart-sharoitlarni ta'minlash</p> <p>Ko'nikmalar:</p> <p>Jarohatlanishning oldini olishni ta'minlaydigan o'quv dasturlarini ishlab chiqish va amalga oshirish</p> <p>Shikastlanishning oldini olishni ta'minlaydigan ta'lim dasturlarini ishlab chiqish va amalga oshirish</p> <p>Bilimlar:</p> <p>Mashg'ulot jarayonini tashkil etish va o'tkazishda o'quvchilarning, sportchilarning shuningdek, sport, jismoniy tarbiya-sog'lomlashtirish va sport tadbirlarini tashkil etish va o'tkazishda sog'lig'i va hayoti uchun</p>

		<p>xavfsizlik sharoitlarini yaratishni tartibga soluvchi me'yoriy-huquqiy hujjatlar</p> <p>Vositalarni tanlashning maqsad va vazifalarga mos kelmasligi, sug'urtaning yo'qligi yoki undan noto'g'ri foydalanish, tashkilotning moddiy-texnik bazasining SanPiN talablariga, sport qoidalariga mos kelmasligi</p> <p>Tashkilotda xavfsizlik bo'yicha ko'rsatmalar va qoidalar</p> <p>Tashkilotda baxtsiz hodisalarni tekshirish va hisobga olish tartibiga rioya etilishi ustidan ma'muriy va jamoatchilik nazoratini tashkil etishdagi kamchiliklar, mashg'ulotlarga tibbiy ko'rikdan o'tmasdan qabul qilish, ota-onalar (qonuniy vakillar) tomonidan bolalarning sog'lig'i to'g'risida noto'g'ri ma'lumotlar taqdim etilishi, kasallik va jarohatlardan so'ng darslarni qayta tiklash muddatlari to'g'risidagi tibbiy tavsiyalarga rioya qilmaslik, o'sish yuklanishini cheklash tartiblari</p> <p>Jismoniy tarbiya va sport mashg'ulotlarida jarohatlanishning oldini olish qoidalari</p> <p>Jismoniy tarbiya nazariyasi va uslubiyati, sport nazariyasi, jismoniy tarbiya va sport pedagogikasi, rivojlanish psixologiyasi, jismoniy tarbiya va sport psixologiyasi, tanlangan sport turi nazariyasi va uslubiyati, sportning asosiy turlarini o'qitish nazariyasi va uslubiyati, odam anatomiyasi, harakat biomexanikasi, sport metrologiyasi, odam biokimyosi, sport biokimyosi, sport fiziologiyasi va sport faoliyati, sport fiziologiyasi, sport fiziologiyasi va sport faoliyatining qoidalari, ovqatlanish, sport morfologiyasi</p>
	<p>G1.06.5- O'lchov va baholash usullaridan foydalangan holda tayyorlikni nazorat qilish va hisobga olishni amalga oshirish</p>	<p>Mehnat harakatlari:</p> <p>1. Sportchilarning analitik (texnik, jismoniy, taktik, psixologik, intellektual) va yaxlit tayyorgarligi darajasi, jismoniy sifatlar rivojlanishini aniqlash, baholash va barcha majburiy ko'rsatkichlarni sport mashg'ulotlarini amalga oshiruvchi tashkilot tomonidan belgilangan buxgalteriya hujjatlarida qayd etish</p> <p>2. Asosiy ta'lim dasturini o'zlashtirishning shaxsiy, meta-predmetli va fan natijalarini aniqlash va baholash hamda barcha majburiy ko'rsatkichlarni o'quv faoliyati jurnalida, o'qituvchining shaxsiy jurnalida, jismoniy tarbiya tadbirlarini jurnalida (yoki ta'lim faoliyatini amalga oshiruvchi tashkilot tomonidan belgilangan boshqa buxgalteriya hujjatlarida) qayd etish</p> <p>3. Jismoniy tarbiya va sport sohasidagi qo'shimcha umumiy ta'lim dasturlarini o'zlashtirish natijalarini aniqlash, baholash va barcha majburiy o'quv natijalarini ta'lim faoliyatini amalga oshiruvchi tashkilot tomonidan belgilangan tegishli buxgalteriya hujjatlarida qayd etish</p> <p>Ko'nikmalar:</p>

		Axborot vositalari va usullaridan foydalangan holda natijalarni monitoring qilish, baholash va qayd etish bo'yicha tadbirlarni rejalashtirish va amalga oshirish
		Mashg'ulot yoki o'quv jarayonining haqiqiy borishi, sportchilar va talabalarning tayyorgarligi holati, ularning natijalari va xatti-harakatlari to'g'risida zarur ma'lumotlarni to'plash, baholash, tahlil qilish va qayd etish
		Amalga oshirilgan nazorat tadbirlari va tashkilotning mahalliy hujjatlariga mos keladigan yozuvlarni yuritish
		Bilimlar:
		Jismoniy tarbiya va sport sohasidagi asosiy ta'lim dasturi hamda qo'shimcha umumiy o'rta ta'lim dasturlarini o'zlashtirish natijalarini nazorat qilishning asosiy funktsiyalari va shakllari
		O'quv mashg'ulotlari samaradorligini tizimli tahlil qilishning asosiy usullari va o'qitishga yondashuvlar: umumiy tahlil, aspektli tahlil, kompleks psixologik-pedagogik tahlil, shaxsiy rivojlanish bo'yicha trening qoidalariga muvofiq o'quv mashg'ulotini tahlil qilish, yaxlit tahlil
		Nazorat usullari, jumladan: sportchilar va talabalarning fikrlarini to'plash, mashg'ulot va o'quv jarayonining ishchi hujjatlarini tahlil qilish, darslar, mashg'ulotlar va musobaqalar davomida pedagogik kuzatishlar, sportchilar va o'quvchilarning mashg'ulotlar vaqtidagi faoliyatini tavsiflovchi ko'rsatkichlarni aniqlash va qayd etish (vaqt, pulsometriya, dinamometriya, videoyozuv), sportchilar va talabalar tayyorgarligining turli jihatlari bo'yicha testlar (nazorat testlari); tibbiy va biologik o'lchovlar
		Sport turlari bo'yicha sport mashg'ulotlari natijalarini bosqichma-bosqich, joriy va tezkor nazorat turlarining mazmuni va hujjatlari
		Asosiy ta'lim dasturi bo'yicha talabalarning oraliq va yakuniy baholash natijalarini qayd etish uchun tarkib va hujjatlar
		Jismoniy tarbiya va sport yo'nalishi bo'yicha qo'shimcha umumiy ta'lim dasturida o'quvchilarni oraliq va yakuniy baholashning mazmuni va hujjatlari
		Jismoniy tarbiya nazariyasi va uslubiyati, sport nazariyasi, jismoniy tarbiya va sport pedagogikasi, rivojlanish psixologiyasi, jismoniy tarbiya va sport psixologiyasi, tanlangan sport turi nazariyasi va uslubiyati, sportning asosiy turlarini o'qitish nazariyasi va uslubiyati, odam anatomiyasi, harakat biomexanikasi, sport metrologiyasi, odam biokimyosi, sport biokimyosi, sport fiziologiyasi va sport faoliyati, sport fiziologiyasi, sport fiziologiyasi va

		sport faoliyatining qoidalari, ovqatlanish, sport morfologiyasi
		Kattalar va bolalarning anatomik-morfologik, fiziologik, psixologik va gender xususiyatlari, shu jumladan, sport bilan shug'ullanish uchun aniq qobiliyati (iqtidorli) bo'lganlar, insonning antropometrik, fiziologik, psixologik ko'rsatkichlarini kuzatish va baholash usullari; sport qoidalari bo'yicha sport toifalari va unvonlarini berish talablari, kasbiy faoliyat turini tartibga soluvchi me'yoriy-huquqiy hujjatlar
G1.07.5 Sportchilar va talabalar uchun xoreografik va akrobatik mashg'ulotlarni ta'minlash		Mehnat harakatlari:
		1. Sportchilar va talabalarning xoreografik tayyorgarligini shakllantirish va rivojlantirish bo'yicha tadbirlar o'tkazish
		2. Xoreografik mashg'ulotlarni rejalashtirish, amalga oshirish, nazorat qilish, natijalarini qayd etish, sport mashg'ulotlaridan o'tayotgan shaxslarning sport turi bo'yicha individual yoki jamoaviy musobaqa dasturlarini bajarish sifatini baholash
		3. Talabalarning xoreografik tayyorgarligini rejalashtirish, amalga oshirish, nazorat qilish, natijalarini qayd etish, umumiy ta'lim jarayonida individual yoki guruh dasturlarini bajarish sifatini baholash
		4. Talabalarning xoreografik tayyorgarligini rejalashtirish, amalga oshirish, nazorat qilish, natijalarini qayd etish, qo'shimcha ta'lim jarayonida individual yoki guruhli dasturlarini bajarish sifatini baholash
		5. Sportchilar va talabalarning akrobatik tayyorgarligini shakllantirish va rivojlantirish bo'yicha tadbirlar o'tkazish
		6. Akrobatika mashg'ulotlarini rejalashtirish, amalga oshirish, nazorat qilish, natijalarini qayd etish, sport mashg'ulotlaridan o'tayotgan shaxslarning sport turi bo'yicha individual yoki guruh musobaqalari dasturlarini bajarish sifatini baholash
		7. Umumiy ta'lim jarayonida o'quvchilarning akrobatika mashg'ulotlari natijalarini rejalashtirish, amalga oshirish, nazorat qilish, qayd etish, individual yoki guruh dasturlarini bajarish sifatini baholashni amalga oshirish
		8. O'quvchilarning akrobatika mashg'ulotlari natijalarini rejalashtirish, amalga oshirish, nazorat qilish, qayd etish, qo'shimcha ta'lim jarayonida individual yoki guruh dasturlarini bajarish sifatini baholashni amalga oshirish
		Ko'nikmalar:
	Sport mashg'ulotlarining maqsadlariga muvofiq sportchilarning xoreografik tayyorgarligini rivojlantirish	
	Sport mashg'ulotlarining maqsadlariga muvofiq sportchilarning akrobatik tayyorgarligini rivojlantirish	
	Sportchilar va talabalarda musiqiy, xoreografik, badiiy, ijodiy qobiliyatlarni va estetik idrokni rivojlantirish	

	<p>Sportda texnik tayyorgarlik vazifalarini amalga oshirish uchun xoreografik mashqlar, etyudlar, dizayn kombinatsiyalarini o'rgatish</p> <p>Sportda texnik tayyorgarlik maqsadlariga erishish uchun akrobatika mashqlarini o'rgatish</p> <p>Musobaqa qoidalari va sport turining o'ziga xos xususiyatlariga muvofiq musobaqa jarayonini rejalashtirishni amalga oshirish</p> <p>Sport mashg'ulotlarining maqsadlariga muvofiq o'quv mashg'ulotlarini, shu jumladan xoreografiyani o'tkazish</p> <p>Sport mashg'ulotlarining maqsadlariga muvofiq akrobatik tayyorgarlik bo'yicha o'quv mashg'ulotlarini o'tkazish</p> <p>Sportchilarning tayyorgarligini tahlil qilish va ularni tuzatish bo'yicha takliflar kiritish</p> <p>Sportchilarni tayyorlash bo'yicha dastur va rejalarni ishlab chiqishda ishtirok etish</p> <p>Sportchilarni saralash va sport mashg'ulotlarining keyingi bosqichiga o'tkazishda ishtirok etish</p> <p>Hujjatlarni belgilangan shaklda saqlash</p> <p>Bilimlar:</p> <p>Sportchilar va talabalarni xoreografik va akrobatik tayyorlashning zamonaviy shakllari va usullari</p> <p>Jismoniy tarbiya nazariyasi va uslubiyati, sport nazariyasi, jismoniy tarbiya va sport pedagogikasi, rivojlanish psixologiyasi, jismoniy tarbiya va sport psixologiyasi, tanlangan sport turi nazariyasi va uslubiyati, sportning asosiy turlarini o'qitish nazariyasi va uslubiyati, odam anatomiyasi, harakat biomexanikasi, sport metrologiyasi, odam biokimyosi, sport biokimyosi, sport fiziologiyasi va sport faoliyati, sport fiziologiyasi, sport fiziologiyasi va sport faoliyatining qoidalari, ovqatlanish, sport morfologiyasi</p> <p>Tegishli sport turi bo'yicha sportchilarni tayyorlash bo'yicha ilg'or tajribalar</p>
	<p>1. O'quvchi va sportchilar bilan ishlashda mashg'ulot va dars rejalarni mustaqil tuzish, davlat ta'lim va sport standartlari asosida mazmunni shakllantirish hamda turli bosqichlarda pedagogik yondashuvlarni mustaqil tanlash</p> <p>2. Har bir mashg'ulotda ishtirokchilarning sog'lig'i, xavfsizligi va emotsional barqarorligi uchun shaxsan mas'ul bo'lish, zarur holatlarda birinchi yordam choralarni ko'rish va xavfli vaziyatlarga zudlik bilan javob berish ko'nikmalarini qo'llash</p> <p>3. Faoliyat davomida ichki tartib qoidalari, dars jadvali, sport mashg'ulotlarining belgilangan bosqichlari, jismoniy yuklama me'yorlari va uslubiy ko'rsatmalarga qat'iy rioya qilish</p>
	<p>Mas'uliyat va mustaqillik:</p>

		<p>4. Har bir o'quvchi va sportchiga teng yondashish, jins, yosh, qobiliyat va boshqa omillardan qat'i nazar tarbiyaviy ta'sir ko'rsatish, halollik, odob, hurmat, sabr va bag'rikenglik mezonlariga amal qilish</p>
<p>Texnik va/yoki texnologik talab:</p>		<p>1. Turli sport turlari bo'yicha dars va mashg'ulotlar o'tkazishda zarur bo'lgan jihozlar (trenajyorlar, to'plar, yugurish yo'lakchalari, o'yin maydonlari va zamonaviy sport qurilmalari) dan xavfsiz va to'g'ri foydalana olish.</p> <p>2. O'quv dasturlari, rejalashtirish vositalari, trening analitika tizimlari, videoanaliz dasturlari, baholash ilovalari, elektron jurnal va onlayn platformalar (Zoom, Moodle, Google Classroom) dan foydalanish ko'nikmasi.</p> <p>3. O'quvchilar va sportchilarning jismoniy, psixologik va texnik holatini nazorat qilish uchun biometrik uskunalar (pulsometr, o'lchov tasmalar, fitnes-trekerlar), test vositalari, antropometrik o'lchash jihozlari bilan ishlashni bilish.</p> <p>4. Dars va mashg'ulotlarda sportchilarning xavfsizligini ta'minlash, texnik xavfsizlik, yong'in xavfsizligi, elektr xavfsizligi, himoya vositalaridan foydalanish va gigiyenik me'yorlarni amalda qo'llash.</p> <p>5. Murabbiy sport va jismoniy tarbiya bo'yicha asosiy, qo'shimcha yoki individual dasturlarni texnologik xarita, maqsadli indikatorlar, rejalashtirish modullari asosida loyihalay olishi kerak.</p> <p>6. ehtiyojli bolalar, iqtidorli sportchilar yoki turli salomatlik holatiga ega shaxslar uchun moslashtirilgan mashg'ulot texnologiyalarini qo'llay olish, mos vosita va uslublarni tanlay olish.</p> <p>7. Murabbiy sport musobaqalari, jismoniy ko'riklar, sinovlar, bellashuvlarni tashkil etishda jihozlar sozligi, sanitariya sharoitlari va kommunikatsiya texnologiyalarini nazorat qilish malakasiga ega bo'lishi lozim.</p>

Kasbning nomi	Davlat murabbiyi
Mashg'ulot nomining kodi	34220
TMR bo'yicha malaka darajasi	6
Malakani baholashga qo'yiladigan talabalar	Tavsiya etiladi
Amaliy tajriba (ish staji)ga qo'yilgan talablar:	<p>Murabbiy, Murabbiy-o'qituvchi, katta Murabbiy-o'qituvchi, yo'riqchi-uslubchi, katta yo'riqchi-uslubchi, oliy ta'lim tashkiloti o'qituvchisi yoki (O'zbekiston Respublikasi sport jamoasida sportchi yoxud professional sportchi sifatida samarali ishtirok etgan tajribali) rasmiy xalqaro sport musobaqalarida jamoa murabbiyi — yakuniy bayonnomada 1-6 o'rinlar) O'zbekiston Respublikasi sport jamoasining Murabbiy-o'qituvchi lavozimlarida kamida uch yillik tajriba;</p> <p>O'zbekiston Respublikasi sport jamoasining Murabbiy-o'qituvchisi sifatida kamida besh yillik faoliyat;</p> <p>O'zbekiston Respublikasi sport jamoasining katta Murabbiy-o'qituvchisi, O'zbekiston Respublikasi sport jamoasining katta Murabbiy- o'qituvchisi sifatida kamida 10 yillik faoliyat;</p> <p>O'zbekiston Respublikasi sport jamoasining bosh Murabbiy- o'qituvchisi.</p>
Layoqatiga va shaxsiy kompetensiyalarga qo'yilgan talablar:	<p>18 yoshga to'lgan bo'lishi;</p> <p>erkak (ayol);</p> <p>Ishga kirishda dastlabki tibbiy ko'rikdan o'tgan bo'lishi;</p> <p>O'zbekiston Respublikasi qonunchiligiga muvofiq kasbiy faoliyat turi bo'yicha ishlashda ta'qiqning yo'qligi;</p> <p>Agar O'zbekiston Respublikasi qonunchiligida boshqacha ko'rsatilmagan bo'lsa, tanlovdan o'tish yoki egallab turgan lavozimiga munosibligi bo'yicha attestatsiyadan o'tganligi;</p> <p>Kasbiy o'sish va malaka toifalarini berish maqsadida: kamida besh yilda bir marta qo'shimcha kasbiy ta'lim (ta'lim dasturlari);</p> <p>favqulodda va stressli vaziyatlarda o'zini qo'lga olish va xotirjamlikni saqlash;</p> <p>o'z bilimi, tajribasi va vakolati doirasida qarorlar qabul qilish;</p> <p>belgilangan vazifalarni ish vaqtidan unumli va oqilona foydalangan holda bajarish;</p> <p>mehnatni muhofaza qilish va xavfsizlik texnikasi, atrof-muhitni muhofaza qilish, sanitariya-gigiyena, yong'in va elektr xavfsizligi qoidalariga rioya qilish;</p> <p>o'z tajribasini hamkasblari bilan bo'lishish;</p> <p>jamoa bilan inoq ishlash;</p>

	o'z vazifalariga bog'liq yangilik va innovatsiyalarni kuzatib borish, o'zlashtirish va joriy qilish; tezkorlik bilan qaror qabul qilish; ish vaqtida yuz berishi mumkin bo'lgan o'zgarishlarga nisbatan sezgir bo'lish; o'zini o'zi takomillashtirishga tayyor bo'lishi; xavf-xatar omillariga e'tiborli bo'lish; sabr-toqatli bo'lish; o'z vazifalarini vaqtida va sifatli bajarish; yo'riqnomalar va ko'rsatmalarga qat'iy rioya qilish; xavfli vaziyatlarda tegishli shaxslarga xabar berish.	
Ta'lim darajasiga qo'yilgan talablar:	Bakalavriat O'rta maxsus professional ta'lim va amaliy tajriba	
Norasmiy va informal ta'lim bilan bog'liqligi:	Bosh Murabbiy kasbiy faoliyatida doimiy rivojlanish uchun malaka oshirish kurslarida, amaliy loyihalarda, seminar va treninglarda muntazam ishtirok etgan bo'lishi kerak.	
Kasbiy standartlar reyestrda mavjudligi:	-	
Kasbning boshqa mumkin bo'lgan nomlari:	-	
Boshqa kasblar bilan aloqadorligi:	TMR bo'yicha malaka darajasi:	Kasbning nomi:
	6	Terma jamoa boshlig'i-katta Murabbiyi
	6	Asosiy (aholini jismoniy sog'lomlashtirish o'quv-uslubiy markazi, sportchilar va talabalarni jismoniy sog'lomlashtirish markazi) bo'lim boshlig'i
Mehnat funksiyalarining tavsifi		
Kodi va nomi	Mehnat vazifalari	
H1.6- Oliy ta'lim tashkilotlarida sportchilarni tayyorlash va ularda rakobatbardoshlik ko'nikmalarini shakllantirish	H1.01.6- Oliy ta'lim tashkiloti va sport jamoasi sportchilari bilan mashg'ulot jarayonini amalga oshirish va sport faoliyati ko'nikmalarini shakllantirish	O'qitish natijalari
		Mehnat harakatlari:
		1. O'zbekiston Milliy terma jamoasining sportchilari bilan (sport, jismoniy tarbiya rejasi bo'yicha) sport raqobat faoliyatining o'ziga xos xususiyatlariga, sport rejasiga tayyorgarlikning barcha jihatlarini rivojlantirish uchun o'quv-mashg'ulotlarini o'tkazish
		2. O'zbekiston Milliy terma jamoasining jamoa a'zolari bo'lgan sportchilarning mashg'ulot jarayoni rejimini aniqlash va belgilash
		3. O'zbekiston Milliy terma jamoasining sportchilarini sport mashg'ulotlarining o'quv-mashg'ulot yig'inlariga tayyorlash
		4. O'zbekiston Milliy terma jamoasining sportchisi (sportchilari) tomonidan (sport, jismoniy tarbiya rejasi

		bo'yicha) individual va jamoaviy sport mashg'ulotlari rejalarining bajarilishini nazorat qilish
		5. O'zbekiston Milliy terma jamoasi sportchilarining antidoping qoidalariga rioya qilishlarini nazorat etish
		6. O'zbekiston Milliy terma jamoasi sportchilarining tibbiy ko'rikdan o'tishini nazorat qilish, tibbiyot xodimlarining tavsiyalarini bajarishni ta'minlash
		7. O'zbekiston Milliy terma jamoasi sportchilarining mashg'ulotlari paytida xavfsizlikni ta'minlash
		Ko'nikmalar:
		O'zbekiston Milliy terma jamoasi sportchilari uchun individual va guruh, mashg'ulotlari rejalarining bajarilishini ta'minlash
		O'zbekiston Milliy terma jamoasi sportchilarining sport motivatsiyasini yuqori darajada ushlab turish
		Sportchilar tayyorgarligining turli jihatlarini, mashg'ulotlarga sportchilarning organizm funksiyalaridagi moslanuvchan o'zgarishlarni hisobga olgan holda, mashg'ulot jarayonining samaradorligini baholash uchun obyektiv nazorat qilish texnik vositalari, asboblari va o'lchov vositalaridan foydalanish
		Tashki va ichki omillarning tahdidlari va xavf darajasini o'z vaqtida aniqlash hamda xavfsiz joyni tashkil qilish, favqulodda vaziyatlarga tezda javob berish va xavfni bartaraf etish yoki kamaytirish uchun to'g'ri harakatlar uslubini qo'llash
		Axborot-kommunikatsiya texnologiyalari va aloqa vositalaridan foydalanish
		Bilimlar:
		Sport turi bo'yicha sport toifalari va unvonlarini berish uchun sport turi qoidalari, ularni amalga oshirish normalari, talablari
		Sport turlari bo'yicha sportga tayyorlashning respublika standartlari
		Jismoniy tarbiya va sport sohasidagi respublika ijro organi tomonidan tasdiqlangan xalqaro antidoping qoidalari va xalqaro antidoping tashkilotlari tomonidan tasdiqlangan antidoping qoidalari
		Rasmiy sport musobalalari natijalariga noqonuniy ta'sir qilishning oldini olish usullari va bunday noqonuniy ta'sir uchun javobgarlikni belgilovchi qoidalar
		Xalqaro Olimpiya qo'mitasining Olimpiya Xartiyasi
		Xalqaro anti-doping qoidalari va standartlari
		Sportda doimiy ravishda va faqat sportning musobaqa davrida foydalanish taqiqlangan moddalar va vositalar
		Sportda taqiqlangan moddalar va terapevtik foydalanish xususiyatlari

		Anti-doping qoidalarini buzganlik uchun jazo va sanksiyalar
		Sportda Doping nazorati standartlari va talablari
	H1.02.6- Oliy ta'lim tashkiloti va sport jamoasida Murabbiylik hamda o'qitish mashg'ulotlarini rejalashtirish, tashkil etish, muvofiqlashtirish, erishilgan sport natijalarini nazorat qilish, hisobga olish va tahlil qilish	Mehnat harakatlari:
		1. O'zbekiston Milliy terma jamoasi sportchilarining musobaqalarga tayyorgarlik kurishi, ishtirok etish masalalari bo'yicha umumiy va ichki yig'ilishlar tashkil etish, shuningdek, o'yinni bajarish bilan bog'liq boshqa masalalar bo'yicha rasmiy vazifalar bajarish
		2. O'zbekiston Milliy terma jamoasi maqsad va vazifalarini tayyorlashning har bir bosqichiga e'tiborni qaratish
		3. O'zbekiston Milliy terma jamoasi sportchilari uchun umumiy ko'p yillik, joriy va individual tayyorgarlik rejalarini tuzish va amalga oshirishni tashkil etish
		4. O'zbekiston Milliy terma jamoasi sportchilarini tayyorlashning zamonaviy, shu jumladan, eng yaxshi usullarini joriy etish
		5. O'zbekiston Milliy terma jamoasi sportchilari tomonidan antidoping qoidalariga rioya etilishini nazorat qilish
		Ko'nikmalar:
		O'zbekiston Milliy terma jamoasining maqsad va vazifalaridan kelib chiqqan holda, maqsadlarni qo'yish hamda Murabbiylik va o'qituvchilik faoliyati vazifalarini belgilash
		Mustaqil ravishda yoki boshqa mutaxassislarni jalb qilgan holda mashg'ulot va musobaqa jarayonini amalga oshirishning so'nggi usullarini, afzalliklari va kamchiliklarini, shuningdek, ularni O'zbekiston Milliy terma jamoasida qo'llash imkoniyatini aniqlash
		Axborot-kommunikatsiya texnologiyalari va aloqa vositalari, jumladan, matn muharrirlari, elektron jadvallar, taqdimotlarni tayyorlash vositalaridan foydalanish
		Bilimlar:
		Sport turi bo'yicha sport toifalari va unvonlarini berish uchun sport turi qoidalari, ularni amalga oshirish me'yorlari, talablari
		Xalqaro Olimpiya qo'mitasining Olimpiya Xartiyasi
		Xalqaro sport federatsiyalari tomonidan qabul qilingan xalqaro sport musobaqalarini o'tkazish qoidalari
		O'zbekiston Milliy Olimpiya qo'mitasining Nizomi
		O'zbekiston Milliy terma jamoasi sportchilari bilan mashg'ulot jarayonining maqsadlarini amalga oshirishni ta'minlaydigan tamoyil va qoidalar, shu jumladan, jismoniy tarbiya nazariyasi va uslubiyati

		qoidalar, sport nazariyasi, jismoniy tarbiya va sport pedagogikasi, rivojlanish psixologiyasi
		Sport turlari bo'yicha sportga saralashning davlat standartlari
		Jismoniy tarbiya va sport sohasidagi boshqaruv organi tomonidan tasdiqlangan antidoping qoidalar va xalqaro antidoping tashkilotlari tomonidan tasdiqlangan antidoping qoidalar
		Rasmiy sport musobaqalari natijalariga noqonuniy ta'sir qilishning oldini olish usullari va bunday noqonuniy ta'sir uchun javobgarlikni belgilovchi qoidalar
		Xalqaro anti-doping qoidalar va standartlari
		Sportda doimiy ravishda va faqat sportning musobaqa davrida foydalanish taqiqlangan moddalar va / yoki vositalar
		Sportda taqiqlangan moddalar va (yoki usullar) terapevtik foydalanish xususiyatlari
		Anti-doping qoidalarini buzganlik uchun jazo va sanksiyalar
		Sportda Doping nazorati standartlari va talablari
	H1.03.6- Oliy ta'lim tashkiloti tomonidan sport jamoalari moddiy-texnika ta'minotini tashkillashtirish va takomillashtirib borish, murabbiylar va o'qituvchilar tarkibini jalb qilgan holda tashkil etish	Mehnat harakatlari:
		1. Respublika darajasidagi sport jamoasi, O'zbekiston Respublikasining ta'sis etuvchi subyekti, jismoniy tarbiya va sport jamiyatlari sport musobaqalari, sport rejasining o'ziga xos xususiyatlariga mos keladigan sportchilar bilan mashg'ulotlar o'tkazish
		2. O'zbekiston Respublikasining ta'sis subyekti, jismoniy tarbiya va sport jamoalarining yuqori darajasidagi sport jamoasi a'zolari-sportchilarining mashg'ulot jarayoni rejimini belgilash va o'rnatish
		3. O'zbekiston Respublikasining ta'sis subyekti, jismoniy tarbiya va sport jamoasining yuqori darajasidagi sport jamoasining sportchisi, sport natijalariga erishish uchun sport texnikasi va usullarini o'rgatish
		4. O'zbekiston Respublikasining ta'sis subyekti, jismoniy tarbiya va sport jamoalari yuqori darajasidagi sport mashg'ulotlarining maqsad va vazifalariga muvofiq o'quv mashg'ulot yig'inlariga tayyorlash
		5. O'zbekiston Respublikasining ta'sis subyekti, jismoniy tarbiya va sport jamoalari yuqori darajasidagi jamoasining sportchisi (sportchilari) tomonidan individual va jamoaviy sport mashg'ulotlari rejalarining bajarilishini nazorat qilish
		6. O'zbekiston Respublikasining ta'sis subyekti, jismoniy tarbiya va sport jamoalari sportchilari tomonidan antidoping qoidalariga rioya qilishlarini nazorat etish

		7. O'zbekiston Respublikasining ta'xis subyekti, jismoniy tarbiya va sport jamoalari yuqori darajadagi sport jamoasi sportchilarining mashg'ulotlari va mashg'ulot paytida xavfsizligini ta'minlash
		8. O'zbekiston Respublikasining sport jamoasi sportchilarining, jismoniy tarbiya va sport jamiyatlarining tibbiy ko'rikdan o'tishini nazorat qilish, tibbiyot xodimlarining tavsiyalari bajarilishini ta'minlash
		Ko'nikmalar:
		O'zbekiston Respublikasi sport jamoasi, jismoniy tarbiya va sport jamiyatlari sportchilari uchun individual va guruh mashg'ulotlari rejalarining bajarilishini ta'minlash
		O'zbekiston Respublikasi sport jamoasi, jismoniy tarbiya va sport jamiyatlari sportchilarining sport motivatsiyasini yuqori darajada ushlab turish
		Sportchilar tayyorgarligining turli jihatlarini, mashg'ulotlarga sportchilarning tana funksiyalaridagi moslanuvchan o'zgarishlarni xisobga olgan holda, mashg'ulot jarayonining samaradorligini baholash uchun obyektiv nazorat qilish asboblari, texnik va o'lchov vositalaridan foydalanish
		Tashqi va ichki omillarning tahdidi va xavf darajasini o'z vaqtida aniqlash hamda xavfsiz joyni tashkil qilish, favqulodda vaziyatlarga tezda javob berish va xavfni bartaraf etish yoki kamaytirish uchun to'g'ri harakatlar uslubini qo'llash
		Axborot-kommunikatsiya texnologiyalari va aloqa vositalaridan foydalanish
		Bilimlar:
		Sport turi bo'yicha sport toifalari va unvonlarini berish uchun sport turi qoidalari, ularni amalga oshirish me'yorlari, talablari
		Xalqaro Olimpiya qo'mitasining Olimpiya Xartiyasi
		Xalqaro sport federatsiyalari tomonidan qabul qilingan xalqaro sport musobaqalarini o'tkazish tartibi, qoidalari va reglamenti
		O'zbekiston Milliy Olimpiya qo'mitasining Nizomi
		Sport inshootlari, jihozlari va sport anjomlaridan foydalanish qoidalari
		Xalqaro anti-doping qoidalari va standartlari
		Sportda doimiy ravishda va faqat sportning musobaqa davrida foydalanish taqiqlangan moddalar va vositalar
		Sportda taqiqlangan moddalar va terapevtik foydalanish xususiyatlari
		Anti-doping qoidalarini buzganlik uchun jazo va sanksiyalar
		Sportda Doping nazorati standartlari va talablari

	<p>Mas'uliyat va mustaqillik:</p>	<ol style="list-style-type: none"> 1. Jamoaning uzoq muddatli rivojlanishi, tayyorgarlik sikllari, o'quv-mashg'ulot yig'inlari va musobaqalarda qatnashish rejalari bo'yicha mustaqil qarorlar qabul qilish 2. Sportchilar sog'lig'i, tayyorgarlik darajasi, emotsional barqarorlik va musobaqalardagi holatni nazorat qilish hamda ularning xavfsizligini ta'minlash 3. Murabbiylar, sportchilar, tibbiyot va uslubiy xizmat vakillari hamda menejerlar bilan samarali hamkorlik qilish va jamoaning ichki muvozanatini saqlash 4. Sportda halollik, antidoping qoidalari hamda sport odob-axloq me'yorlariga qat'iy amal qilish va jamoada ijobiy, motivatsion hamda intizomli muhit yaratish
<p>Texnik va/yoki texnologik talab:</p>	<ol style="list-style-type: none"> 1. Har bir mashg'ulot turi uchun kerakli sport inventarlari, texnika va maydonchalarni belgilangan qoidalarga muvofiq tashkil etish va ularning to'g'ri ishlashini ta'minlash 2. Sportchilarning harakat texnikasi, yuklama darajasi va fiziologik ko'rsatkichlarini aniqlash uchun videoanaliz, biometrik o'lchovlar, funksional diagnostika va monitoring dasturlaridan foydalana olish 3. Sport natijalarini tahlil qilish uchun elektron jadvallar va grafik dasturlar; 4. Mashg'ulotlar jurnalini yuritish, reja-graflar tuzish; 5. Sportchilar bilan masofaviy muloqot uchun onlayn platformalar (Zoom, Telegram guruhleri, monitoring ilovalari) 6. Antidoping standartlari, musobaqalarda ruxsat etilgan dori vositalari, tibbiy ko'riklar va xavfli omillarni nazorat qiluvchi texnologik vositalardan xabardor bo'lish 7. Yuklama va tiklanish davrlarini hisoblovchi dasturiy vositalar 8. Harakatlar tezligi, chidamlilik, kuch ko'rsatkichlarini o'lchovchi asbob-uskunalar; 9. Tanlangan sport turiga moslashtirilgan trenajyorlar va o'quv stansiyalaridan foydalanish. 10. Jihozlarning texnik sozligini doimiy nazorat qilish; 11. Yong'in, elektr, sanitariya, COVID-19 kabi xavfsizlik standartlariga rioya qilish; 12. Favqulodda vaziyatlarda to'g'ri uslubga amal qilgan holda zudlik bilan choralar ko'rish. 13. Sportchilarning funksional tayyorgarlik bosqichlarini aniqlovchi testlar; 14. Tahlil asosida mos strategiyalarni ishlab chiqish va ularni simulyatsiya mashg'ulotlari orqali sinash; 	

	15. Sun'iy intellekt asosidagi tahlil dasturlaridan (masalan: Dartfish, Kinovea) foydalanish
--	--

V. Kasbiy standartning texnik ma'lumotlari

5.1. Kasbiy standartning rekvizitlari

1.	Kasbiy malakalarni rivojlantirish bo'yicha tarmoq kengashining tasdiqlash hujjatlari:	Jismoniy tarbiya va sport sohasida kasbiy malakalarni rivojlantirish bo'yicha tarmoq kengashining 13-mart 2026-yildagi 1-son bayoni
2.	Milliy malaka tizimini rivojlantirish institutining xulosasi:	KS-0115-son xulosa, 05.03.2026
3.	Kasbiy standart talqini va ishlab chiqilgan sanasi:	1.0-talqin, 31.01.2026
4.	Taxminiy qayta ko'rib chiqish sanasi:	30.01.2031

5.2. Kasbiy standartni ishlab chiqishga mas'ul tashkilot

Sport vazirligi

(tashkilot nomi)

Lavozimi

Maxmudov. Sh. Sh

(rahbarning lavozimi, imzosi va F.I.O.)

5.3. Kasbiy standartni ishlab chiqishda ishtirok etgan tashkilot (korxonalar) to'g'risida ma'lumot

T/r	Ishlab chiquvchilar to'g'risida ma'lumot	
	Ish joyi va lavozimi	Familiyasi, ismi, otasining ismi
1.	O'zbekiston milliy olimpiya qo'mitasi	Kasimov O.
2.	O'zbekiston davlat jismoniy tarbiya va sport universiteti rektori	Matkarimov R.
3.	O'zbekiston davlat jismoniy tarbiya va sport universiteti O'quv ishlari bo'yicha prorektori	Raxmanov E.
4.	Jismoniy tarbiya va sport ilmiy tadqiqotlar instituti	Mirjamolov M.
5.	O'zbekiston davlat jismoniy tarbiya va sport universiteti O'quv-uslubiy boshqarma boshlig'i	Xolmurodov L.
6.	O'zbekiston davlat sport akademiyasi rektori	Tursunaliev i.
7.	Jismoniy tarbiya va sport bo'yicha mutaxassislarni qayta tayyorlash va malakasini oshirish instituti rektori	Amonov A.
8.	Toshkent shahar sport boshqarmasi boshlig'i	Ubaydullaev B.
9.	Toshkent viloyati sport boshqarmasi boshlig'i	Boboqulov R.

10.	Suv sporti bo'yicha Respublika oliy sport mahorati maktabi direktori	Maksudov D.
11.	Sport yakkakurashlari bo'yicha Respublika oliy sport mahorati maktabi direktori	Asralxodjaev A.
12.	Sport o'yinlari bo'yicha Respublika oliy sport mahorati maktabi direktori	Akramov J.
13.	Olimpiya va paralimpiya shon-shuhrat muzey direktori	Axmadalieva G.
14.	Sportning qishki va murakkab texnik turlari bo'yicha Respublika oliy sport mahorati maktabi direktori	Tadjimov E.
15.	Adaptiv jismoniy tarbiya va sport mutaxassislarini qayta tayyorlash va malakasini oshirish instituti direktori	Alimov A.
16.	Oliy ta'lim bilan ishlash sport natijalarini tahlil qilish bo'limi bosh mutaxassisi, Kengash kotibi	Toshturdiyev Sh.

**JISMONIY TARBIYA VA SPORT SOHASIDA KASBIY MALAKALARNI
RIVOJLANTIRISH BO‘YICHA
TARMOQ KENGASHI**

**KASBIY STANDART
SPORT SOHASIDA MURABBIYLAR**